ECHA
EUROPEAN CHEMICALS AGENCY

SMERNICE

Smernice za pripravo varnostnih listov

Različica 4.0
December 2020

PRAVNO OBVESTILO

Namen tega dokumenta je uporabnikom pomagati pri izpolnjevanju obveznosti iz uredbe REACH, vendar uporabnike opozarjamo, da je besedilo uredbe REACH edini verodostojni pravni referenčni dokument in da informacije v tem dokumentu niso pravni nasveti. Za uporabo informacij je odgovoren izključno uporabnik. Evropska agencija za kemikalije ne prevzema nobene odgovornosti za uporabo informacij iz tega dokumenta.

Referenčna št.: ECHA-20-H-25-EN
ISBN: 978-92-9481-787-7
Datum objave: december 2020
Jezik: SL

© Evropska agencija za kemikalije, 2020

Če imate v zvezi s tem dokumentom vprašanja ali pripombe, jih pošljite na obrazcu za zahtevek po informacijah (navedite referenčno številko in datum izdaje). Obrazec je na voljo pod zavihkom Kontakt na spletišču agencije ECHA na naslovu http://echa.europa.eu/contact.

Evropska agencija za kemikalije

Poštni naslov: P.O. Box 400, FI-00121 Helsinki, Finska
Naslov za obiskovalce: Telakkakatu 6, Helsinki, Finska

Različica	Spremembe	Datum
Različica 1.0	Prva objava.	september 2011
Različica 1.1	Popravljeni so bili naslednji deli besedila: (1) opomba 25 na strani 24 je bila razširjena, tako da vsebuje celoten seznam razredov nevarnosti ali kategorij v točkah (b), (c), (d) in v točki (a), ki je bila navedena že pred tem. (2) V razpravi o M-faktorjih glede sestavin zmesi v oddelku 3.2 na strani 51 je bil popravljen sklic na oddelek 2.1 (ki velja za snovi), tako da je pojasnjeno, da morajo biti za zmesi M-faktorji sestavin navedeni skupaj z informacijami o njihovi razvrstitvi iz oddelka 3.2.	december 2011
Različica 1.2	Popravek različice v španskem jeziku.	april 2013
Različica 2.0	Posodobitev smernic zlasti z razširitvijo Dodatka 2 k tem smernicam, v katerega so se prenesle posodobljene informacije, ki so bile predhodno vključene v ločen dokument s smernicami (Del G *Smernic za zahteve po informacijah in oceno kemijske varnosti*). Posodobljeni dodatek vsebuje smernice v zvezi z načini za vključevanje informacij scenarija izpostavljenosti v varnostni list in v zvezi z načini za razširitev varnostnega lista z dodajanjem scenarija izpostavljenosti. V smernicah so posodobljene informacije, ki zadevajo povezave med scenarijem izpostavljenosti in oddelki varnostnega lista. Posodobljene smernice vsebujejo tudi naslednje spremembe: (1) v poglavju 3.14 je dodana opomba v zvezi z določbo iz Uredbe (EU) št. 649/2012 (uredba o soglasju po predhodnem obveščanju), v skladu s katero je treba zagotoviti varnostni list v jeziku namembne države ali območja; (2) posodobljeno je poglavje 3.22, iz katerega so bile črtane informacije, ki so že zajete v posodobljenem dokumentu *Smernice za nadaljnje uporabnike* (različica 2.0); (3) posodobljeno je poglavje 3.23, da se zagotovi skladnost s posodobljenimi *Smernicami za nadaljnje uporabnike* (različica 2.0). To poglavje vključuje med drugim zlasti dodatno možnost za nadaljnje uporabnike, ki morajo posredovati informacije o zmeseh; (4) posodobljena je preglednica 2 v Dodatku 1, iz katere so črtane informacije o prehodnih obdobjih, ki so že potekla, in v katero so vključena dodana pojasnila v novi obliki v zvezi z informacijami, ki se ohranijo; (5) dodane so manjše posodobitve hiperpovezav in odpravljene manjše tipografske napake; (6) spremenjeno oblikovanje za uskladitev z novo celostno podobo agencije ECHA.	december 2013
Različica 2.1	Popravljena je bila samo različica v angleškem jeziku. Črtan je bil zadnji del stavka v oklepaju v drugem odstavku poglavja 3.22. Stavek se zdaj glasi: *„(tj. snovi, ki izpolnjujejo merila za PBT/vPvB ali merila za kateri koli razred nevarnosti iz člena 14(4) uredbe REACH, kakor je bil spremenjen s členom 58*	februar 2014

	uredbe CLP)“.	
Različica 2.2	Popravljene so bile samo naslednje jezikovne različice: BG, DA, DE, GR, ES, ET, FI, FR, HR, HU, LT, MT, NL, RO, SL, SV. V poglavjih 4.2, 4.3 in 4.16 so bile prevedene oznake razredov in kategorij nevarnosti nadomeščene s pravilnimi različicami (tj. na podlagi angleškega besedila oznak), kot se pojavljajo v prilogah VI in VII k uredbi CLP.	december 2014
Različica 3.0	V posodobljenih smernicah so bili upoštevani konec prehodnega obdobja za označevanje zmesi v skladu z direktivo o nevarnih pripravkih (DPD) in potreba po navedbi razvrstitve njihovih sestavin v skladu z direktivo o nevarnih snoveh (DSD) ter polno izvajanje uredbe CLP. Te smernice so omejene na naslednje posodobitve: (1) črtan je sklic na zastarelo različico Priloge II (ki je bila nadomeščena s Prilogo II k Uredbi Komisije (EU) št. 453/2010 in Prilogo k Uredbi Komisije (EU) 2015/830); (2) dodani so sklici na Uredbo Komisije (EU) 2015/830, ki se uporablja od 1. junija 2015; (3)posodobljeni so sklici na pravno besedilo, kakor je bilo spremenjeno z Uredbo Komisije (EU) 2015/830; (4)v poglavju 1.1 so dodani sklici na tabele 3.4.6, 3.6.2, 3.7.2, 3.8.3 in 3.9.4 Priloge I k uredbi CLP, v katerih so opredeljeni pogoji, pod katerimi je treba za nekatere zmesi, ki ne izpolnjujejo meril, da se razvrstijo kot nevarne v skladu z uredbo CLP, na zahtevo pripraviti tudi varnostni list ali ga dati na voljo; (5) v poglavju 1.2 je dodano pojasnilo glede področja uporabe posodobljenih smernic; (6) dodano je novo podpoglavje 1.3 s pojasnili o prehodnih določbah iz Uredbe Komisije (EU) 2015/830; (7) črtano je prvotno poglavje 2 (poglavje 3 in njegova podpoglavja pa so bila preštevilčena) z zastarelimi informacijami, ki niso več pomembne za ta dokument, saj se ta uporablja le za zagotavljanje smernic za **pripravo** varnostnih listov v skladu z zahtevami, ki veljajo od 1. junija 2015; (8) v poglavju 2.14 je dodano pojasnilo, da se oznake razreda nevarnosti in kategorij (kot so navedene v prilogah VI in VII k uredbi CLP) ne smejo prevajati, kadar se uporabljajo v varnostnem listu; (9) v poglavju 2.15 je dodano pojasnilo zahteve za predložitev varnostnega lista za zmesi, ki niso nevarne in izpolnjujejo zahteve iz tabele 3.4.6 iz Priloge I k uredbi CLP; (10) v poglavju 2.16 je dodano pojasnilo glede obveznosti, da se na zahtevo predloži varnostni list za nerazvrščene zmesi, ki vsebujejo snovi, za katere obstajajo omejitve izpostavljenosti na delovnem mestu na ravni EU, in sicer ne glede na njihovo koncentracijo; (11) v poglavju 3.2 je v skladu z Uredbo (EU) 2015/830 dodan poln sklic na točko 0.5 Priloge II k uredbi REACH; (12) črtan je Dodatek 1 o prehodnem obdobju za uporabo označevanja v skladu z uredbo CLP in ustreznih zahtev za	avgust 2015

	varnostne liste; (13) črtane so zastarele informacije in opravljeni manjši jezikovni popravki angleške različice dokumenta.	
Različica 3.1	Popravek: • popravek pravnega besedila Uredbe (EU) 2015/830 in barvnega poudarka novega pravnega besedila (BG, CS, DE, EL, ES, FI, FR, HR, HU, LT, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SL, SV); • popravek besedila, ki je bilo poudarjeno z modro barvo (ET); • popravek nekaterih ločil in oblikovnih značilnosti (IT); • črtanje številke konvencije MARPOL iz primera v poglavju 3.14 (EN, BG, CS, EL, ES, FR, HR, HU, IT, LT, LV, MT, NL, PL, PT, SK, SL, SV).	november 2015
Različica 4.0	Posodobitev smernic, da se upošteva revidirana Priloga II, ki se uporablja od 1. januarja 2021. Posodobitev vključuje smernice o določbah glede: • nanooblik (različni oddelki); • enoličnega identifikatorja formule (UFI) (oddelek 1.1 varnostnega lista); • podrobnosti o dobavitelju varnostnega lista (oddelek 1.3 varnostnega lista); • lastnosti endokrinih motilcev (različni oddelki); • posebnih mejnih koncentracij, M-faktorja in ocene akutne strupenosti (oddelka 3.1 in 3.2 varnostnega lista); • razširitve oddelka 9 varnostnega lista: Fizikalne in kemijske lastnosti, v skladu z GHS; • posodobitve oddelka 14 varnostnega lista: Podatki o prevozu; • uporabe prehodnega obdobja (člen 2 Uredbe (EU) 2020/878). S posodobitvijo so se omogočili tudi manjši popravki (npr. posodobitev hiperpovezav) in urejanje/črtanje zastarelih smernic (npr. smernic o prehodnem obdobju v zvezi z uredbo CLP).	

Kazalo vsebine

1 Splošni uvod ... 8
1.1 Varnostni list ... 8
1.2 Namen teh smernic ... 10
1.3 Prehodna določba za izvajanje zadnje različice Priloge II k uredbi REACH ... 10
1.4 Ciljni uporabniki teh smernic ... 11
1.5 Povezava z uredbo CLP in sistemom GHS ... 11
2 Vprašanja, ki jih je treba upoštevati pri pripravi varnostnih listov ... 13
2.1 Opredelitev varnostnega lista (VL) ... 13
2.2 Odgovornost za vsebino varnostnega lista ... 13
2.3 Zahteva po zaupnosti varnostnega lista ... 14
2.4 Možnost zaračunavanja predložitve varnostnega lista ... 14
2.5 Kdo mora sestaviti varnostni list? ... 14
2.5.1 Opredelitev pristojne osebe ... 14
2.5.2 Usposabljanje in stalno izobraževanje pristojnih oseb ... 14
2.6 Zaporedje, poimenovanje in številčenje oddelkov in pododdelkov, ki se morajo uporabiti v varnostnem listu ... 16
2.7 Potrebna stopnja popolnosti pri navajanju podatkov v varnostnem listu ... 17
2.8 Potreba po posodobitvi varnostnih listov ... 17
2.9 Potreba po sporočanju sprememb varnostnega lista ... 18
2.10 Morebitna potreba po vodenju evidence varnostnih listov in njihovih sprememb ... 19
2.11 Primer zaporedja za zbiranje in primerjanje podatkov za pripravo varnostnega lista ... 19
2.12 Kako pomagati pri zagotavljanju skladnosti in popolnosti varnostnega lista? ... 20
2.13 Na kakšne načine in do kdaj je treba zagotoviti varnostni list? ... 20
2.14 Jezik(-i), v katerem(-ih) je treba predložiti varnostni list ... 21
2.15 Snovi in zmesi, za katere je treba varnostni list zagotoviti brez predhodne zahteve ... 22
2.16 Nekatere zmesi, za katere je treba varnostni list zagotoviti na zahtevo ... 22
2.17 Zahtevano označevanje za zmes, ki ni razvrščena kot nevarna in ni namenjena za splošno uporabo, za katero mora biti varnostni list na voljo in dostavljen na zahtevo ... 23
2.18 Varnostni listi za nevarne snovi in zmesi, ki se dobavljajo za splošno uporabo ... 24
2.19 Dostop delavcev do podatkov v varnostnem listu ... 25
2.20 Proizvodi, za katere varnostni list ni potreben ... 25
2.21 Možna priprava varnostnega lista za snovi in zmesi tudi, kadar to ni zakonsko predpisano ... 26
2.22 Kdaj je treba varnostnemu listu priložiti scenarij izpostavljenosti? ... 26
2.23 Nadomestni načini za vključitev informacij iz scenarija izpostavljenosti v varnostni list za snovi in zmesi ... 27
2.24 Oblike pomoči, ki so na voljo pri pripravi varnostnih listov ... 29
2.25 Izbrani viri podatkov o snoveh, ki so uporabni za pripravo varnostnih listov ... 30
2.26 Kako pripraviti varnostni list za predelano snov ali zmesi, ki vsebujejo takšno snov? ... 31
2.27 Testiranje za pridobivanje podatkov za varnostni list ... 31
3 Podrobne informacije po posameznih oddelkih ... 33

3.1 Varnostni list ODDELEK 1: Identifikacija snovi/zmesi in družbe/podjetja 33
3.2 Varnostni list ODDELEK 2: Določitev nevarnosti 41
3.3 Varnostni list ODDELEK 3: Sestava/podatki o sestavinah 46
3.4 Varnostni list ODDELEK 4: Ukrepi za prvo pomoč 57
3.5 Varnostni list ODDELEK 5: Protipožarni ukrepi 59
3.6 Varnostni list ODDELEK 6: Ukrepi ob nenamernih izpustih 61
3.7 Varnostni list ODDELEK 7: Ravnanje in skladiščenje 64
3.8 Varnostni list ODDELEK 8: Nadzor izpostavljenosti/osebna zaščita 68
3.9 Varnostni list ODDELEK 9: Fizikalne in kemijske lastnosti 77
3.10 Varnostni list ODDELEK 10: Obstojnost in reaktivnost 92
3.11 Varnostni list ODDELEK 11: Toksikološki podatki 96
3.12 Varnostni list ODDELEK 12: Ekološki podatki 102
3.13 Varnostni list ODDELEK 13: Odstranjevanje 108
3.14 Varnostni list ODDELEK 14: Podatki o prevozu 110
3.15 Varnostni list ODDELEK 15: Zakonsko predpisani podatki 114
3.16 Varnostni list ODDELEK 16: Drugi podatki 117

Dodatek 1. Vključevanje ustreznih informacij o scenarijih izpostavljenosti v varnostne liste 120

Dodatek 2. Varnostni list za posebne zmesi 127

Dodatek 3. Posebna vprašanja, pomembna za pripravo varnostnih listov za predelane snovi v zmeseh 129

Dodatek 4. Glosar/seznam kratic 132

Prikazi

Slika 1: Primer zaporedja za pripravo varnostnega lista 20

Preglednice

Preglednica 1: Dodatni podatki, ki se zahtevajo za (registrirane) nanooblike snovi: 50

Preglednica 2: Razmerje med oddelki scenarija izpostavljenosti in oddelki varnostnega lista 123

1 Splošni uvod

1.1 Varnostni list

Varnostni listi (VL) so dobro sprejeta in učinkovita metoda za zagotavljanje podatkov prejemnikom snovi in zmesi v Evropski uniji. Postali so sestavni del sistema Uredbe (ES) št. 1907/2006 (uredba REACH)[1]. Prvotne zahteve glede varnostnih listov iz uredbe REACH so bile dodatno prilagojene, da upoštevajo pravila za varnostne liste globalno usklajenega sistema (GHS)[2] in izvajanje drugih elementov globalno usklajenega sistema v zakonodaji EU, ki so bili uvedeni z Uredbo (ES) št. 1272/2008 (uredba CLP)[3] s spremembami Priloge II k uredbi REACH[4].

Varnostni list zagotavlja mehanizem za prenos ustreznih varnostnih informacij za snovi in zmesi, če:

- snov ali zmes izpolnjuje merila, da se razvrsti kot nevarna v skladu z uredbo CLP, ali
- je snov obstojna, bioakumulativna in strupena (PBT) ali zelo obstojna in zelo bioakumulativna (vPvB), v skladu z merili iz Priloge XIII k uredbi REACH, ali
- je snov vključena na seznam kandidatnih snovi, za katere bo morda potrebna avtorizacija v skladu s členom 59(1) uredbe REACH, zaradi katerih koli drugih razlogov.

  (Glejte člen 31(1) uredbe REACH).

Pod nekaterimi pogoji je treba tudi za nekatere zmesi, ki ne izpolnjujejo meril, da se razvrstijo kot nevarne v skladu z uredbo CLP, na zahtevo pripraviti varnostni list ali ga dati na voljo (glejte člen 31(3) uredbe REACH ter opombe k tabelam 3.4.6, 3.6.2, 3.7.2, 3.8.3 in 3.9.4 Priloge I k uredbi CLP, povzete v nadaljevanju):

Povzročitelj preobčutljivosti kože: Tabela 3.4.6 Mejne koncentracije za izvabljanje sestavin zmesi **Opomba 1**: Ta mejna koncentracija za izvabljanje se uporablja za izvajanje posebnih zahtev za označevanje iz oddelka 2.8 Priloge II za zaščito že preobčutljivih posameznikov. Za zmes, ki vsebuje sestavino pri tej koncentraciji ali nad njo, se zahteva varnostni list. Za snovi, ki povzročajo preobčutljivost, s posebno mejno koncentracijo, ki je nižja od 0,1 %, je treba mejno koncentracijo za izvabljanje določiti na desetino posebne mejne koncentracije.
Rakotvornost: Tabela 3.6.2 Splošne mejne koncentracije sestavin zmesi, razvrščenih kot rakotvornih, pri katerih se razvrsti tudi zmes

1 Uredba (ES) št. 1907/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2006 o registraciji, evalvaciji, avtorizaciji in omejevanju kemikalij (REACH), o ustanovitvi Evropske agencije za kemikalije ter spremembi Direktive 1999/45/ES ter razveljavitvi Uredbe Sveta (EGS) št. 793/93 in Uredbe Komisije (ES) št. 1488/94 ter Direktive Sveta 76/769/EGS in direktiv Komisije 91/155/EGS, 93/67/EGS, 93/105/ES in 2000/21/ES (UL L 396, 30.12.2006, popravljena različica v UL L 136, 29.5.2007, str. 3).

2 Vse izdaje GHS so na voljo na naslovu: https://www.unece.org/trans/danger/publi/ghs/ghs_welcome_e.html.

3Uredba (ES) št. 1272/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o razvrščanju, označevanju in pakiranju snovi ter zmesi, o spremembi in razveljavitvi direktiv 67/548/EGS in 1999/45/ES ter spremembi Uredbe (ES) št. 1907/2006 (UL L 353, 31.12.2008, str. 1).

4 Uredba Komisije (EU) št. 453/2010 z dne 20. maja 2010 o spremembi Uredbe (ES) št. 1907/2006 Evropskega parlamenta in Sveta o registraciji, evalvaciji, avtorizaciji in omejevanju kemikalij (REACH) (UL L 133, 31.5.2010, str. 1) in Uredba Komisije (EU) 2015/830 z dne 28. maja 2015 o spremembi Uredbe (ES) št. 1907/2006 Evropskega parlamenta in Sveta o registraciji, evalvaciji, avtorizaciji in omejevanju kemikalij (REACH).

Opomba 1: Če je v zmesi prisotna rakotvorna snov kategorije 2 kot sestavina s koncentracijo ≥ 0,1 %, je za zmes na zahtevo na voljo varnostni list.
Strupenost za razmnoževanje: Tabela 3.7.2 Splošne mejne koncentracije sestavin zmesi, razvrščenih kot strupene snovi za razmnoževanje ali zaradi učinkov na dojenje ali prek dojenja, pri katerih se razvrsti tudi zmes **Opomba 1:** Če je v zmesi prisotna strupena snov za razmnoževanje kategorije 1 ali kategorije 2 ali snov, razvrščena zaradi učinkov na dojenje ali prek dojenja, kot sestavina s koncentracijo 0,1 % ali več, se za zmes na zahtevo da na voljo varnostni list.
Specifična strupenost za ciljne organe: Tabela 3.8.3: Splošne mejne koncentracije sestavin zmesi, razvrščenih kot strupene snovi za ciljne organe, pri katerih se tudi zmes razvrsti v kategorijo 1 ali 2 **Opomba 1**: Če je v zmesi prisotna specifično strupena snov za ciljne organe kategorije 2 kot sestavina s koncentracijo ≥ 1,0 %, je za zmes na zahtevo na voljo varnostni list.
Specifična strupenost za ciljne organe – ponavljajoča se izpostavljenost: Tabela 3.9.4: Splošne mejne koncentracije sestavin zmesi, razvrščenih kot specifično strupene snovi za ciljne organe, pri katerih se razvrsti tudi **zmes** **Opomba 1**: Če je v zmesi prisotna specifično strupena snov za ciljne organe kategorije 2 kot sestavina s koncentracijo ≥ 1,0 %, je za zmes na zahtevo na voljo varnostni list.

Varnostnih listov ni treba pripraviti za izdelke. Čeprav se lahko oblika varnostnega lista za nekatere posebne izdelke uporablja za prenos varnostnih informacij po dobavni verigi, pa za večino izdelkov ni prilagojena[5].

Varnostni list upošteva obliko iz oddelka 16, ki je mednarodno dogovorjena. Zagotovljen mora biti v uradnem jeziku držav(-e) članic(-e), v katerih (kateri) se snov ali zmes daje v promet, razen če zadevna(-e) država(-e) članica(-e) določi(-jo) drugače (člen 31(5) uredbe REACH)[6].

Kadar je treba za snov pripraviti poročilo o kemijski varnosti (CSR), morajo biti podatki v varnostnem listu za snov skladni s podatki, navedenimi v poročilu o kemijski varnosti, in podatki, ki so vključeni v registracijsko dokumentacijo (če je poročilo o kemijski varnosti pripravljeno v skladu s členom 14). Poleg tega morajo v skladu s členom 31(7) uredbe REACH registracijski zavezanci in nadaljnji uporabniki, ki morajo pripraviti poročilo o kemijski varnosti, v prilogo k varnostnemu listu dodati tudi ustrezni(-e) scenarij(-e) izpostavljenosti. Poleg tega

5 Čeprav je treba v skladu s členom 4(8) in oddelkom 2.1 Priloge I k uredbi CLP nekatere predmete, ki so v uredbi CLP opisani z uporabo izraza „izdelek" (posebno v kombinacijah „eksplozivni izdelki", „pirotehnični izdelki" ali „snovi, zmesi in izdelki … … ki so proizvedeni za doseganje dejanskega eksplozivnega ali pirotehničnega učinka", kakor je opredeljeno s točko 2.1.1.1 (b) ali (c) in 2.1.1.2 Priloge I k uredbi CLP), razvrščati in označevati v skladu z uredbo CLP, se uporaba izraza „izdelek" v tem kombiniranem smislu razlikuje od samostojne opredelitve „izdelka" v skladu z uredbama REACH (člen 3(3)) in CLP (člen 2(9)). Za namene uredbe REACH se raje upoštevajo kot kombinacija izdelka (posode/embalaže) in snovi/zmesi (glejte *Smernice za zahteve za snovi v izdelkih* agencije ECHA). Če je to primerno, se v takšnih primerih zagotovi varnostni list za ustrezno snov/zmes. Upoštevati je treba, da je v skladu z Direktivo 2013/29/EU potreben varnostni list za pirotehnične izdelke za vozila: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013L0029.

6 Agencija ECHA je objavila preglednico jezikov, ki se zahtevajo za etikete in varnostne liste (Languages required for labels and safety data sheets), ki je na voljo na spletni strani o varnostnih listih na spletišču agencije ECHA na naslovu: https://echa.europa.eu/sl/safety-data-sheets.

mora vlagatelj v skladu s členom 62(4)(d) v okviru vloge za avtorizacijo pripraviti poročilo o kemijski varnosti, vključno s scenarijem izpostavljenosti za uporabo, za katero se vloži vloga (Priloga I, oddelek 5.1.2). Če se snov daje v promet, je treba v skladu z oddelkom 0.7 Priloge I v prilogo k varnostnemu listu vključiti ustrezni(-e) scenarij(-e) izpostavljenosti, vključno z ukrepi za obvladovanje tveganja in delovnimi pogoji. Nadaljnji uporabniki morajo pri sestavljanju svojih varnostnih listov upoštevati ustrezne podatke o izpostavljenosti, ki so jih prejeli od dobaviteljev. Za zmesi je na voljo več možnosti za dodajanje ustreznih scenarijev izpostavljenosti v prilogo ali za vključevanje ustreznih podatkov o izpostavljenosti v ključne oddelke 1–16 varnostnega lista. Če mora nadaljnji uporabnik pripraviti lastno poročilo o kemijski varnosti v skladu s členom 37 uredbe REACH in je zato potrebna izdelava scenarija izpostavljenosti, mora ta scenarij izpostavljenosti dodati v prilogi k varnostnemu listu[7].

1.2 Namen teh smernic

Te smernice so namenjene v pomoč industriji pri določanju, katere naloge in zahteve je treba upoštevati za izpolnjevanje obveznosti v skladu s členom 31 uredbe REACH (zahteve o varnostnih listih) in Prilogo II k uredbi REACH, kakor je bila nadomeščena z:

- Uredbo Komisije (EU) 2020/878: sprememba Priloge II z uvedbo posebnih zahtev za nanooblike snovi, prilagoditvijo šesti in sedmi reviziji GHS ter dodajanjem zahtev glede enoličnega identifikatorja formule (kot je določeno v Prilogi VIII k Uredbi (ES) št. 1272/2008), lastnosti endokrinih motilcev, posebnih mejnih koncentracij, M-faktorjev in ocen akutne strupenosti.

Te smernice zagotavljajo predvsem informacije o:

- vprašanjih, ki jih je treba upoštevati pri pripravi varnostnih listov;
- podrobnostih o zahtevah po informacijah, ki jih je treba vključiti v posamezne oddelke varnostnega lista;
- tem, kdo bi moral sestaviti varnostni list in kakšne pristojnosti bi moral imeti avtor.

Posodobljeni so sklici na pravno besedilo za upoštevanje zadnje različice Priloge II (tj. Priloge k Uredbi (EU) 2020/878).

Poleg tega je treba od 1. junija 2017 snovi in zmesi razvrstiti in označiti samo v skladu z uredbo CLP, kar se mora odražati v ustreznih oddelkih varnostnega lista. Zato so bili iz teh smernic odstranjeni sklici in smernice glede zastarelega sistema razvrščanja iz direktiv DSD/DPD.

1.3 Prehodna določba za izvajanje zadnje različice Priloge II k uredbi REACH

V skladu s členom 2 Uredbe (EU) 2020/878 se lahko varnostni listi, pripravljeni v skladu z Uredbo (ES) št. 1907/2006, kakor je bila spremenjena z Uredbo Komisije (EU) 2015/830, še naprej uporabljajo do 31. decembra 2022. To ne posega v obveznost posodabljanja varnostnih listov v skladu s členom 31(9) Uredbe (ES) št. 1907/2006, ter v primere, ko se v varnostne liste doda enolični identifikator formule, kakor je določeno v oddelku 5 dela A Priloge VIII k Uredbi (ES) št. 1272/2008 (uredba CLP).

7 Podrobnejše informacije o tem, kako lahko nadaljnji uporabniki izpolnijo svoje obveznosti v skladu z uredbo REACH, so na voljo v dokumentu *Smernice za nadaljnje uporabnike* na naslovu https://echa.europa.eu/sl/guidance-documents/guidance-on-reach.

To pomeni, da se lahko do 31. decembra 2022 vsi varnostni listi, ki bodo predloženi po 1. januarju 2021, vključno z novimi in posodobljenimi varnostnimi listi, predložijo v sedanji obliki v skladu z Uredbo (EU) 2015/830 ali v novi obliki v skladu z Uredbo (EU) 2020/878, vključno z naslednjimi scenariji:

- brez spremembe varnostnega lista;
- majhna sprememba varnostnih listov, ki ne spada na področje uporabe člena 31(9);
- posodobitev varnostnih listov v okviru področja uporabe člena 31(9) ali uvedba enoličnega identifikatorja formule;
- novi varnostni listi, prvič izdani po 1. januarju 2021.

Vsi varnostni listi, predloženi po 31. decembru 2022, morajo biti pripravljeni v obliki, predvideni z Uredbo (EU) 2020/878. Priporočljivo je, da se čim prej začne uporabljati nova oblika, kot je določena v Uredbi (EU) 2020/878, za zagotovitev, da bodo vsi varnostni listi skladni do 31. decembra 2022.

1.4 Ciljni uporabniki teh smernic

Najpomembnejši ciljni bralci teh smernic so osebe, ki sestavljajo varnostne liste za dobavitelje snovi in zmesi, za katere je treba v skladu s členom 31 uredbe REACH pripraviti varnostne liste. Čeprav so zahteve v zvezi z varnostnimi listi iz uredbe REACH namenjene dobaviteljem snovi in zmesi, ta dokument vsebuje koristne informacije tudi za prejemnike varnostnega lista. V tem okviru je treba upoštevati, da bodo podatki iz varnostnih listov v pomoč tudi delodajalcem pri izpolnjevanju njihovih obveznosti v skladu z Direktivo 98/24/ES[8] o varovanju zdravja in zagotavljanju varnosti delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti kemičnim dejavnikom pri delu.

Varnostni list bi naj uporabnikom omogočil, da sprejmejo potrebne ukrepe v zvezi z varovanjem zdravja ljudi in varnostjo na delovnem mestu ter varovanjem okolja.

1.5 Povezava z uredbo CLP in sistemom GHS

Uredba (ES) št. 1272/2008 o razvrščanju, označevanju in pakiranju (CLP) usklajuje določbe in merila za razvrščanje in označevanje snovi in zmesi v Uniji[9], pri čemer upošteva merila za razvrščanje in pravila za označevanje globalno usklajenega sistema Združenih narodov za razvrščanje in označevanje kemikalij (GHS). Uredba CLP prispeva k uresničevanju cilja GHS Združenih narodov o opisovanju in sporočanju enakih nevarnosti po svetu na enak način. Uredba CLP je začela veljati 20. januarja 2009.

Dne 12. aprila 2017 je začela veljati Uredba Komisije (EU) 2017/542[10], s katero se je uredbi CLP dodala nova Priloga VIII. Ta usklajuje informacije v zvezi z zagotavljanjem nujne zdravstvene pomoči, ki jih morajo nacionalnim imenovanim organom predložiti družbe, ki dajejo na trg EU nekatere nevarne zmesi. Predložene informacije morajo biti skladne z informacijami v varnostnem listu. Poleg tega bo morda treba v varnostnem listu nekaterih

8 Direktiva Sveta 98/24/ES z dne 7. aprila 1998 o varovanju zdravja in zagotavljanju varnosti delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti kemičnim dejavnikom pri delu (štirinajsta posebna direktiva v smislu člena 16(1) Direktive 89/391/EGS), UL L 131, 5.5.1998, str. 11).

9 Z začetkom veljavnosti Lizbonske pogodbe leta 2009 je bil izraz „Skupnost" nadomeščen z izrazom „Unija". Upoštevati je treba, da uredba CLP ni bila spremenjena za upoštevanje te spremembe, zato se v tem dokumentu v nekaterih navedkih iz pravnega besedila še vedno uporablja izraz „Skupnost".

10 Uredba Komisije (EU) 2017/542 z dne 22. marca 2017 o spremembi Uredbe (ES) št. 1272/2008 Evropskega parlamenta in Sveta o razvrščanju, označevanju in pakiranju snovi ter zmesi, z dodajanjem priloge o usklajenih informacijah v zvezi z zagotavljanjem nujne zdravstvene pomoči.

nevarnih snovi navesti enolični identifikator formule, kakor se zahteva v isti prilogi[11].

V Evropskem gospodarskem prostoru sta zahtevana oblika in vsebina varnostnega lista opredeljeni s členom 31 in Prilogo II k uredbi REACH. Slednja sta bila spremenjena zaradi uskladitve z zahtevami sistema GHS, zlasti s „smernicami za pripravo varnostnih listov (VL)“, navedenimi v Prilogi 4 h GHS[12], in zaradi popolne uskladitve z uredbo CLP. Ta različica smernic za pripravo varnostnih listov odraža besedilo spremembe Priloge II k uredbi REACH, kakor je bila nadomeščena s Prilogo k Uredbi (EU) 2020/878 (o spremembi uredbe REACH), ki je začela veljati 1. januarja 2021.

[11] Glejte Smernice o usklajenih informacijah, povezanih z zagotavljanjem nujne zdravstvene pomoči – Priloga VIII k uredbi CLP: https://echa.europa.eu/documents/10162/13643/guidance_on_annex_viii_to_clp_sl.pdf/.
12 Sedanja različica GHS in vse prejšnje različice so na voljo na naslovu: https://www.unece.org/trans/danger/publi/ghs/ghs_welcome_e.html.

2 Vprašanja, ki jih je treba upoštevati pri pripravi varnostnih listov

2.1 Opredelitev varnostnega lista (VL)

Varnostni list je dokument, katerega namen in vlogo v usklajenem sistemu je mogoče (na podlagi besedila v poglavju 1.5 sedme revizije sistema GHS Združenih narodov[13]) opisati na naslednji način:

Varnostni list mora zagotoviti celovite podatke o snovi ali zmesi za uporabo v regulativnih okvirih nadzora kemikalij na delovnem mestu. Delodajalci in delavci[14] ga uporabljajo kot vir podatkov o nevarnih lastnostih in za pridobitev napotkov o varnostnih ukrepih. Varnostni list je povezan s proizvodom in običajno [kadar ustrezni scenarij(-i) izpostavljenosti ni(-so) priloženi] ne more zagotoviti posebnih podatkov, ki so ustrezni za katero koli dano delovno mesto, na katerem se bo proizvod končno uporabljal, čeprav so podatki iz varnostnega lista lahko bolj povezani z delavci, kadar imajo proizvodi specializirane končne uporabe. Podatki torej omogočajo delodajalcu, da (a) pripravi aktivni program ukrepov za zaščito delavcev, vključno z usposabljanjem, posebej pripravljenim za posamezno delovno mesto, in (b) upošteva vse ukrepe, ki so lahko potrebni za varovanje okolja.

Varnostni list zagotavlja tudi pomemben vir podatkov za druge ciljne uporabnike. Tako lahko nekatere podatke uporabljajo prevozniki nevarnega blaga, reševalci, tudi centri za zastrupitve, poklicni uporabniki pesticidov in potrošniki. Vendar ti uporabniki prejemajo dodatne podatke iz različnih drugih virov, na primer iz *Priporočil Združenih narodov o prevozu nevarnega blaga, vzorčni predpisi*, in embalažnih vložkov za potrošnike, in jih bodo prejemali še naprej. Cilj uvedbe usklajenega sistema označevanja torej ni vplivati na prvotno uporabo varnostnih listov, ki je namenjena uporabnikom na delovnem mestu.

Poleg tega je vsebina varnostnega lista pomemben vir podatkov za pripravo predložitve, ki se zahteva v skladu s Prilogo VIII k Uredbi (ES) št. 1272/2008 (uredba CLP).

Zahtevana oblika in vsebina varnostnega lista v državah članicah EU, v katerih se uredba REACH uporablja neposredno (in drugih državah, ki so sprejele uredbo REACH), je opredeljena v Prilogi II k uredbi REACH.

Vsi podatki v varnostnem listu morajo biti zapisani jasno in jedrnato.

2.2 Odgovornost za vsebino varnostnega lista

Kadar obstaja dobavna veriga, se zahteve iz uredbe REACH v zvezi z zagotavljanjem varnostnih listov uporabljajo na vsaki stopnji dobavne verige. Za pripravo varnostnega lista je najprej odgovoren prvi dobavitelj snovi na trgu EU. V praksi je to lahko proizvajalec, uvoznik ali, v nekaterih primerih, edini zastopnik, ki mora predvideti, kolikor je to razumno izvedljivo, možne uporabe snovi ali zmesi. Tudi udeleženci vzdolž dobavne verige morajo zagotoviti varnostni list, pri čemer izhajajo iz podatkov, ki so jih prejeli od svojih dobaviteljev, preverjajo primernost teh podatkov in dodajajo nove, da ustrežejo posebnim potrebam svojih strank. V

13 http://www.unece.org/trans/danger/publi/ghs/ghs_rev07/07files_e.html; Globalno usklajeni sistem za razvrščanje in označevanje kemikalij (GHS). Sedma revidirana izdaja, 2017. Združeni narodi.

14 Opozoriti je treba, da je v regulativnem okviru Evropske unije varnostni list nedvomno namenjen delodajalcu, ki bi ga moral uporabljati kot podlago za informacije in navodila, ki jih sporoča delavcu v skladu s četrto alineo člena 8(1) Direktive 98/24/ES. Dokument NI namenjen večinoma zaposlenim in predložitev varnostnega lista zaposlenim delodajalca ne odvezuje obveznosti, ki jih ima v skladu z Direktivo 98/24/ES.

vsakem primeru so za vsebino varnostnega lista odgovorni dobavitelji snovi ali zmesi, za katero je potreben varnostni list, čeprav ga morda niso sami pripravili. V takšnih primerih so podatki, ki so jih navedli njihovi dobavitelji, nedvomno koristen in ustrezen vir podatkov, ki jih uporabljajo pri sestavljanju lastnih varnostnih listov. Kljub temu so odgovorni za točnost podatkov v varnostnih listih, ki jih zagotovijo (to velja tudi za varnostne liste, razdeljene v jezikih, ki se razlikujejo od prvotnega jezika varnostnega lista). Opozoriti je treba, da mora dobavitelj svoje kontaktne podatke vedno dodati v oddelek 1.3 varnostnega lista, tudi če uporablja varnostni list svojega dobavitelja, ne da bi spremenil vsebino (za več podrobnosti glejte oddelek 3.1 teh smernic).

2.3 Zahteva po zaupnosti varnostnega lista

Za podatke, ki se zahtevajo v varnostnem listu, se zaupnost ne more zahtevati.

2.4 Možnost zaračunavanja predložitve varnostnega lista

V skladu s členom 31(8) in členom 31(9) uredbe REACH je treba varnostni list in vse zahtevane posodobitve zagotoviti brezplačno.

2.5 Kdo mora sestaviti varnostni list?

Točka 0.2.3 Priloge II določa:

> *„[…] Varnostni list pripravi pristojna oseba, ki upošteva posebne potrebe in znanje uporabniške skupine, kolikor je znana. Dobavitelji snovi in zmesi zagotovijo, da so bile pristojne osebe deležne ustreznega usposabljanja, vključno z izobraževanjem za osvežitev znanja.“*

2.5.1 Opredelitev pristojne osebe

Uredba ne vsebuje posebne opredelitve „pristojne osebe“. Vendar lahko izraz smiselno opredelimo tako, da pomeni osebo (ali kombinacijo oseb) – ali koordinatorja skupine ljudi –, ki ima ali imajo na podlagi usposabljanja, izkušenj in stalnega izobraževanja dovolj znanja za pripravo ustreznih oddelkov varnostnega lista ali celotnega varnostnega lista.

Dobavitelj varnostnega lista lahko to funkcijo prenese na svoje osebje ali tretje osebe. Ni nujno, da strokovno znanje v celoti zagotavlja samo ena pristojna oseba.

Razumljivo je, da ima posamezna oseba zelo redko dovolj široko znanje z vseh področij, ki jih vključuje varnostni list. Zato je nujno, da se pristojna oseba opre na dodatne notranje ali zunanje vire. Pristojna oseba mora zagotoviti skladnost varnostnega lista, zlasti če deluje kot koordinator skupine ljudi.

2.5.2 Usposabljanje in stalno izobraževanje pristojnih oseb

Opozoriti je treba (na podlagi zgoraj navedenega besedila), da je posebna dolžnost dobavitelja varnostnega lista za snovi in zmesi poskrbeti, da sta pristojnim osebam zagotovljena ustrezno usposabljanje in izobraževanje za osvežitev znanja. V uredbi REACH ni posebej navedeno, katerega usposabljanja bi se morala udeležiti pristojna oseba, in ni določeno, da bi se ta oseba morala udeležiti posebnega tečaja ali opraviti uradni izpit. Kljub temu so lahko udeležba na takšnih tečajih ter morebitni izpit ali certificiranje koristni za dokazovanje zahtevane usposobljenosti.

Usposabljanje in stalno izobraževanje za te osebe se lahko organizira znotraj ali zunaj podjetja. Priporočljivo je dokumentirati organizacijski potek pri pripravi in posodabljanju varnostnih listov v podjetju, na primer z notranjimi navodili ali delovnimi postopki.

Če je treba sestaviti varnostne liste za eksplozive, biocidne proizvode, fitofarmacevtska sredstva[15] ali površinsko aktivne snovi, je potrebno dodatno poznavanje veljavne zakonodaje o določenih proizvodih.

Na naslednjem (neizčrpnem) seznamu so navedena različna področja znanja, na katera se lahko sklicuje oseba, ki želi dokazati svojo usposobljenost:

1. **Kemijska nomenklatura**
2. **Evropske uredbe in direktive**, ki se nanašajo na kemikalije, in njihovo izvajanje v nacionalni zakonodaji držav članic, veljavna nacionalna zakonodaja (v trenutno veljavnih različicah) do obsega, ki je potreben za pripravo varnostnih listov, na primer (neizčrpen seznam, skrajšani naslovi):
   - **uredba REACH:** Uredba (ES) št. 1907/2006 (zlasti kakor je bila spremenjena z Uredbo Komisije (EU) št. 2020/878 glede varnostnih listov)
   - **uredba CLP:** Uredba (ES) št. 1272/2008
   - **direktiva o kemičnih snoveh:** Direktiva 98/24/ES
   - **okvirne mejne vrednosti izpostavljenosti na delovnem mestu:** direktive 2000/39/ES, 2006/15/ES, 2009/161/EU, 2017/164/EU in 2019/1831/EU
   - **varovanje delavcev pred nevarnostmi zaradi izpostavljenosti rakotvornim ali mutagenim snovem pri delu:** Direktiva 2004/37/ES
   - **izboljšave na področju varnosti in zdravja pri delu nosečih delavk in delavk, ki so pred kratkim rodile ali dojijo:** Direktiva 92/85/EGS
   - **osebna varovalna oprema:** Uredba (EU) 2016/425
   - **notranji prevoz nevarnega blaga:** Direktiva 2008/68/ES
   - **uredba o detergentih:** Uredba (ES) št. 648/2004
   - **varstvo mladih ljudi pri delu:** Direktiva 94/33/ES
   - **odpadki:** Direktiva 2008/98/ES
3. **Ustrezne nacionalne ali mednarodne smernice** ustreznega sektorskega združenja
4. **Ukrepi za prvo pomoč**
   - (Glejte poglavje 3.4 tega dokumenta.)
5. **Preprečevanje nesreč:**
   - preprečevanje požara in eksplozij, gašenje požara, sredstva za gašenje
   - ukrepi v primeru nezgodnih izpustov
   - (Glejte poglavje 3.6 tega dokumenta.)
6. Ukrepi za **varno ravnanje in skladiščenje**
   - (Glejte zlasti poglavje 3.7 tega dokumenta.)

15 Seznam ustrezne zakonodaje o fitofarmacevtskih sredstvih in biocidnih proizvodih je na voljo v členu 15 uredbe REACH.

7. **Fizikalne in kemijske lastnosti:**
   - zlasti lastnosti, ki so navedene in obravnavane v pravnem besedilu, navedenem v nadaljevanju, in sicer v pododdelku 9.1 Priloge II (glejte poglavje 3.9 tega dokumenta).
8. **Toksikologija/ekotoksikologija:**
   - zlasti lastnosti, ki so navedene in obravnavane v pravnem besedilu, navedenem v nadaljevanju, in sicer v oddelkih 11 in 12 Priloge II (glejte poglavje 3.11 in 3.12 tega dokumenta).
9. Določbe o **prevozu**
   - zlasti kot je navedeno in obravnavano v pravnem besedilu, navedenem v nadaljevanju, in sicer v oddelku 14 Priloge II (glejte poglavje 3.14 tega dokumenta).
10. **Nacionalni** predpisi
    - Ustrezne nacionalne določbe, na primer (seznam ni izčrpen):

      V Nemčiji:
      - razredi nevarnosti za vodno okolje (Wassergefährdungsklassen)
      - tehnična navodila za zrak (TA-Luft)
      - tehnična pravila za nevarne snovi (Technische Regeln für Gefahrstoffe)

      V Franciji:
      - preglednice poklicnih bolezni (Tableaux de maladies professionnelles)
      - nomenklatura obratov in naprav, razvrščenih za varstvo okolja (Nomenclature des installations classées pour la protection de l'environnement)

      Na Nizozemskem:
      - splošna metoda za ocenjevanje vode (De Algemene Beoordelingsmethodiek Water (ABM))
    - Nacionalni registri izdelkov (na primer Danska, Finska, Italija, Švedska itd.)

2.6 Zaporedje, poimenovanje in številčenje oddelkov in pododdelkov, ki se morajo uporabiti v varnostnem listu

Naslov vsakega oddelka in pododdelka, posamezni naslovi in podnaslovi v varnostnem listu so navedeni v Prilogi II. Zlasti v Delu B Priloge II se zahteva, da:

> *„Varnostni list vključuje naslednjih 16 naslovov v skladu s členom 31(6) in poleg tega tudi navedene podnaslove, razen oddelka 3, kjer je treba ustrezno vključiti samo pododdelek 3.1 ali pododdelek 3.2:“*

(Celotni seznam naslovov in podnaslovov je na voljo v pravnem besedilu).

Opozoriti je treba, da je pri samih naslovih oddelkov beseda „ODDELEK“ del naslova, ki je določen za potrebnega. Na primer, polni naslov oddelka 1 varnostnega lista je:

> *„ODDELEK 1: Identifikacija snovi/zmesi in družbe/podjetja“*

Zakon ne zahteva številčenja na ravni, ki je nižja od podnaslova, vendar lahko številčenje uvede dobavitelj zaradi jasnosti (na primer v oddelku 14, da razlikuje med različnimi vrstami prevoza).

Številčenja pododstavkov in točk v pravnem besedilu Dela A Priloge II se zlasti ne sme zamenjati z zahtevanim številčenjem oddelkov in pododdelkov v skladu z Delom B.

Tako je treba na primer v ODDELKU 11 Toksikološki podatki v skladu z Delom B uporabljati naslednje naslove in podnaslove:

„ODDELEK 11: Toksikološki podatki

11.1 Podatki o razredih nevarnosti, kakor so opredeljeni v Uredbi (ES) št. 1272/2008“

Prisotnost točk („pododstavkov") v Delu A pod naslovom ODDELKA 11, ki so oštevilčene z 11.1.1, 11.1.2, … … 11.1.12.2, … … itd. in vključene zaradi lažjega razlikovanja posameznih elementov, ne pomeni, da je treba podatke, zahtevane v teh točkah, na kateri koli ravni, ki je nižja od ravni pododdelka, vključiti pod isti opis ali naslov, kot je naveden v Delu A. Struktura varnostnega lista, ki je določena z naslovi oddelkov in pododdelkov, je vnaprej opredeljena le do obsega, navedenega v Delu B.

To velja tudi za vse primere, navedene za strukturiranje podatkov v vseh oddelkih in pododdelkih varnostnega lista v tem dokumentu. Vsa nadaljnja strukturiranja oziroma naslovi dodatnih pododdelkov podatkov, ki so navedeni dodatno k matičnemu ODDELKU in številčenju prvega pododdelka, so le primer možne strukture.

Podatki, ki jih mora vsebovati varnostni list v vsakem od teh naslovov in podnaslovov, so podrobneje obravnavani v poglavju 3 tega dokumenta. Razen v pododdelkih 3.1 in 3.2 (pri katerih je treba podatke navesti v enem ali drugem), je treba nekatere podatke vpisati v vsak pododdelek, četudi gre le za „podatke“, ki pojasnjujejo, zakaj podatki niso na voljo, ali za potrditev neveljavnosti itd. Podatke je treba vpisati v pododdelke in ne neposredno pod naslov matičnega oddelka.

Kadar se z uporabo oblike varnostnega lista izdela dokument za snov ali zmes, ki ne potrebuje varnostnega lista v skladu s členom 31 uredbe REACH (na primer kot prikladen način za zagotovitev podatkov, ki jih zahteva člen 32, ali na podlagi poslovne odločitve o dostavi dokumentov, „podobnih varnostnemu listu“ za vse snovi in zmesi, ki jih dobavlja udeleženec), se zahteve glede vsebine posameznega oddelka ne uporabljajo. V takšnih primerih je morda zaradi prejemnikov in izvršnih organov priporočljivo pojasniti, da dokument ne spada v področje uporabe člena 31 uredbe REACH.

2.7 Potrebna stopnja popolnosti pri navajanju podatkov v varnostnem listu

Zahteve po informacijah so podrobno pojasnjene v poglavju 3. Opozarjamo, da je treba, kadar se določeni podatki ne uporabljajo ali niso na voljo, to jasno navesti. Kadar je v pravnem besedilu navedeno „če so na voljo", to pomeni, da podatki obstajajo in so na voljo predlagatelju varnostnega lista.

2.8 Potreba po posodobitvi varnostnih listov

Pogoji, pod katerimi je **treba** varnostni list posodobiti in ponovno izdati, so navedeni v členu 31(9) uredbe REACH:

„9. Dobavitelji takoj posodobijo varnostni list v naslednjih primerih:

(a) takoj ko so na voljo nove informacije, ki lahko vplivajo na ukrepe za obvladovanje tveganja, ali nove informacije o nevarnostih;

(b) po dodelitvi avtorizacije ali njeni zavrnitvi;

(c) po uvedbi omejitve.

Nova, z datumom opremljena različica varnostnega lista z oznako ‚Sprememba: (dne)' se zagotovi brezplačno na papirju ali v elektronski obliki vsem predhodnim prejemnikom, ki so jim dobavili snov ali pripravek v preteklih 12 mesecih. Posodobitve po registraciji vključujejo registracijsko številko."

Čeprav so na voljo dokumenti industrije, ki vsebujejo priporočila, kdaj naj se sprememba v varnostnem listu obravnava kot „velika" ali „majhna" sprememba, se ta terminologija v uredbi REACH ne uporablja. Zakonska obveznost glede zagotovitve posodobljenih različic vsem prejemnikom, ki so prejeli snov ali zmes v preteklih 12 mesecih, izhaja izključno iz spremembe v skladu s členom 31(9) uredbe REACH. Točka 42 sodbe Splošnega sodišča T-268/10 RENV[16] iz leta 2015 (potrjena s sodbo Sodišča v zadevi C-650/15-P leta 2017) določa, da vključitev snovi na seznam kandidatnih snovi (člen 59 uredbe REACH) izpolnjuje člen 31(9)(a), in zahteva posodobitev varnostnega lista s posebnimi dodatnimi nasveti za prejemnika varnostnega lista (za snov kot tako ali v zmesi) v zvezi z novim statusom snovi na seznamu kandidatnih snovi. Sektorske in panožne organizacije lahko zagotovijo lastna navodila o tem, kdaj je želeno poslati tudi posodobljene različice varnostnih listov, ki se posebej ne zahtevajo v skladu s členom 31(9) uredbe REACH, vendar takšne dodatne posodobitve niso zakonska obveznost.

V skladu s členom 31(9)(b) se varnostni list posodobi takoj po izdaji avtorizacije. Avtorizacije, izdane v skladu s členom 60 uredbe REACH, določajo pogoje za uporabo avtorizirane snovi. To pogoji poleg ukrepov za obvladovanje tveganja in operativnih pogojev, opisanih v scenarijih izpostavljenosti poročila o kemijski varnosti iz odločitve o avtorizaciji, vključujejo tudi morebitne ureditve spremljanja ali dodatne pogoje spremljanja, ki vplivajo na ukrepe za obvladovanje tveganja iz odločitve o avtorizaciji. V skladu s členom 31(9)(a) je treba nove podatke, ki vplivajo na ukrepe za obvladovanje tveganja nadaljnjih uporabnikov, takoj navesti v okviru posodobitve varnostnega lista (glejte tudi pojasnilo v oddelku 3.15 teh smernic o odločitvah o avtorizaciji, ki vsebujejo obveznosti za nadaljnje uporabnike).

Kljub temu je priporočljivo v rednih časovnih presledkih pregledovati celotno vsebino varnostnega lista. Lahko se pričakuje, da je pogostost takšnih pregledov sorazmerna nevarnim lastnostim snovi ali zmesi in da preglede opravlja pristojna oseba.

Poleg zahtev glede posodobitve iz člena 31(9) bo treba varnostni list posodobiti tudi zaradi zakonodajne spremembe v novi prilogi II k uredbi REACH ter pri tem upoštevati roke iz uredbe o spremembi.

2.9 Potreba po sporočanju sprememb varnostnega lista

Besedilo točke 0.2.5 Priloge II k uredbi REACH določa:

„0.2.5 Datum priprave varnostnega lista se navede na prvi strani. Če je bil varnostni list popravljen in prejemnik prejme novo, popravljeno različico, je treba spremembe sporočiti prejemniku v oddelku 16 varnostnega lista, razen če so bile navedene drugje. V tem primeru se na prvi strani navedejo datum priprave, označen s ‚Sprememba: (datum)', kot tudi ena ali več navedb o nadomeščeni različici, kot so številka različice in številka popravka ali nadomestni datum."

Tako morajo biti na prvi strani opredeljeni popravki kot taki, informacije o spremembah pa je treba navesti v oddelku 16 ali drugje v varnostnem listu.

Kot je navedeno v točki 2.8 zgoraj, je treba pri vsakem popravku varnostnega lista v skladu s členom 31(9) uredbe REACH ali zaradi zakonodajne spremembe v Prilogi II k uredbi REACH popravljeni varnostni list zagotoviti vsem predhodnim prejemnikom, ki so prejeli snov ali zmes

[16] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:62010TJ0268&from=EN.

v preteklih 12 mesecih. Dobavitelj se lahko odloči za (dodatno) ponovno izdajo varnostnih listov z veljavnostjo za nazaj za druge popravke, za katere meni, da upravičujejo tak dodatni ukrep. Priporočljivo je, da se za opredelitev novih različic varnostnega lista uporablja sistem številčenja z rastočim zaporedjem. V takem sistemu se spremembe različic, ki zahtevajo zagotovitev posodobitev v skladu s členom 31(9), lahko opredelijo s povečanjem celega števila, druge spremembe pa s povečanjem decimalke, na primer:

Različica 1.0: začetna izdaja

Različica 1.1: prva(-e) sprememba(-e), ki ne zahteva(-jo) posodobitve in ponovne izdaje predhodnim prejemnikom

Različica 1.2: druga(-e) sprememba(-e), pri kateri(-h) nista potrebni posodobitev in ponovna izdaja predhodnim prejemnikom

Različica 2.0: prva sprememba, pri kateri je treba zagotoviti posodobitev predhodnim prejemnikom v skladu s členom 31(9).

Itd.

To je le primer za lažjo sledljivost različic. Obstajajo številni drugi sistemi.

2.10 Morebitna potreba po vodenju evidence varnostnih listov in njihovih sprememb

Prvi stavek člena 36(1) uredbe REACH zahteva, da:

„1. Vsak proizvajalec, uvoznik, nadaljnji uporabnik in distributer zbira vse informacije, ki jih potrebuje za izvajanje svojih nalog iz te uredbe, ter jih hrani najmanj deset let po tem, ko je zadnjič proizvedel, uvozil, dobavil ali uporabil snov kot tako ali v zmesi.“

Ker so priprava in predložitev varnostnih listov ter upoštevanje podatkov iz varnostnih listov pri uporabi snovi in zmesi obveznosti na podlagi uredbe REACH, so varnostni listi za dobavitelja varnostnih listov in njihovega prejemnika „*informacije, ki jih potrebuje za izvajanje svojih nalog iz te uredbe*“, ki jih je treba hraniti najmanj deset let. Poleg tega podatki, ki se uporabljajo za pripravo varnostnega lista, verjetno pomenijo podatke, potrebne za izvajanje nalog iz uredbe REACH, in jih je morda treba v vsakem primeru hraniti, ne glede na njihovo povezavo z vsebino varnostnega lista. Imetniki varnostnih listov in drugih podatkov se lahko v vsakem primeru odločijo, da je treba podatke hraniti zaradi odgovornosti za izdelke in drugih zakonskih zahtev, in morda je ustrezno (na primer za snovi in zmesi s kroničnimi učinki) te podatke hraniti več kot deset let, kar je odvisno od veljavnih nacionalnih zakonov in predpisov.

2.11 Primer zaporedja za zbiranje in primerjanje podatkov za pripravo varnostnega lista

Predlog za pristop po korakih za oblikovanje varnostnega lista, da se zagotovi njegova notranja skladnost, je predstavljen spodaj na sliki 1 (številke se nanašajo na oddelke varnostnega lista):

Slika 1 v nadaljevanju prikazuje postopek kot linearen, zato da, na primer, poudari, da končna določitev nevarnosti v oddelku 2 varnostnega lista verjetno ni možna, dokler se ne upoštevajo vpisi v druge oddelke. V praksi je verjetneje, da je proces iterativen in vključuje upoštevanje nekaterih vidikov v zaporedjih, ki se razlikujejo od prikazanega ali so celo istočasni.

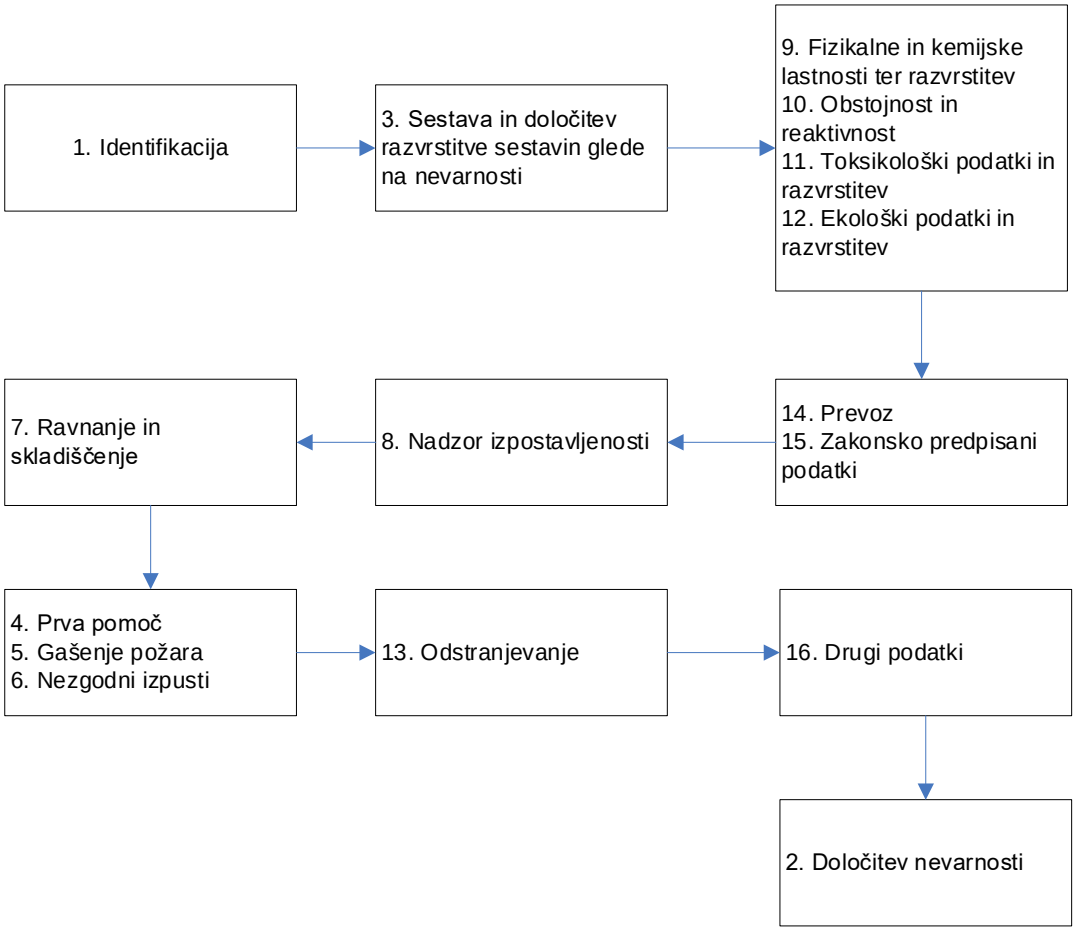

Slika 1: Primer zaporedja za pripravo varnostnega lista

2.12 Kako pomagati pri zagotavljanju skladnosti in popolnosti varnostnega lista?

Varnostni list zagotavlja podatke o velikem številu vidikov zdravja in varnosti na delovnem mestu, varnosti pri prevozu in varovanja okolja. Ker varnostnih listov pogosto ne pripravlja le ena oseba, temveč več članov osebja, nenamernih vrzeli ali prekrivanj ni mogoče izključiti. Zato je priporočljivo preveriti skladnost in verodostojnost izdelanega varnostnega lista in njegove priloge (če je to primerno), preden se pošljeta prejemnikom. Morda je bolje, da končni pregled namesto več posameznikov opravi samo ena pristojna oseba, da se omogoči pregled dokumenta kot celote. Priporočljivo je, da se v okviru preverjanja popolnosti preveri tudi, ali so podatki v varnostnem listu skladni s podatki na etiketi in v registracijski dokumentaciji na podlagi uredbe REACH, kadar varnostni list pripravi proizvajalec ali uvoznik registriranih snovi.

2.13 Na kakšne načine in do kdaj je treba zagotoviti varnostni list?

Člen 31(8) uredbe REACH določa: *„Varnostni list se zagotovi brezplačno na papirju ali v elektronski obliki najpozneje na dan, ko je snov ali zmes prvič dobavljena.*"

Varnostni list se torej lahko zagotovi na papirju, na primer z dopisom, po faksu, ali

elektronsko, na primer po elektronski pošti.

Opozarjamo, da je treba v tem smislu izraz *„se zagotovi“* razumeti kot proaktivno dolžnost dobavitelja, da varnostni list (in vsako zahtevano posodobitev) dejansko dostavi in ne da ga pasivno da na voljo, na primer na internetu, ali da ga dostavi samo na zahtevo. Zato se je Forum agencije ECHA, ki ga sestavljajo predstavniki nacionalnih organov za izvrševanje, dogovoril, da na primer samo objava kopije varnostnega lista (ali njegove posodobitve) na spletni strani ne šteje za izpolnitev obveznosti glede „zagotovitve“. V primeru elektronske „zagotovitve“ je dostava varnostnega lista (in vseh ustreznih prilog s scenariji izpostavljenosti) kot priponke k elektronskemu sporočilu v obliki, ki je splošno dostopna vsem prejemnikom, sprejemljiva. Nasprotno pa pošiljanje elektronskega sporočila s povezavo na splošno spletno stran, kjer je treba varnostni list (ali najnovejši posodobljeni varnostni list) poiskati in ga prenesti s strani, ni sprejemljivo. Večina nacionalnih organov za izvrševanje se strinja, da je treba pri dostavi varnostnega lista s pošiljanjem povezave izpolnjevati naslednje osnovne pogoje (okviren seznam zahtev):

1) Povezava je neposredna in vodi do posebnega varnostnega lista za dobavljeno kemikalijo.
2) Povezava je zanesljiva in delujoča ter mora biti stalno aktivna, po možnosti trajno.
3) Če ni mogoče zagotoviti, da bi bila povezava trajno aktivna, mora dobavitelj stranko opozoriti na začasno dostopnost in njeno trajanje, da ji omogoči prenos varnostnega lista.
4) Stranki je treba dejavno pošiljati posodobitve povezave (npr. zaradi sprememb na spletišču).
5) Stranki je treba dejavno sporočiti tudi posodobitve samega varnostnega lista.
6) Če se do varnostnega lista dostopa prek povezave, to ne sme vključevati ovir, na primer ne sme se zahtevati prijava ali registracija.

Ko se določenemu prejemniku dostavi varnostni list za prvo dobavo snovi ali zmesi, istemu prejemniku za naslednje dobave ni treba dostavljati dodatnih kopij varnostnega lista, razen če se varnostni list medtem posodobi. Dodatne informacije o sporočanju sprememb, ki izhajajo iz popravkov, so navedene v oddelku 2.9 zgoraj.

2.14 Jezik(-i), v katerem(-ih) je treba predložiti varnostni list

Člen 31(5) uredbe REACH določa: *„Varnostni list se dostavi v uradnem jeziku držav(-e) članic(-e), v katerih (kateri) se snov ali zmes daje v promet, razen če zadevna država članica določi drugače*“. Opozoriti je treba, da je država članica prejemnica tista, ki lahko določi drugače – na primer obstoj izvzetja v državi članici proizvodnje ne zagotavlja izvzetja v različnih državah članicah, kjer se snov ali zmes daje v promet. Kljub temu, da država članica določi drugače, je morda zaželeno, da se varnostni list vedno (morda dodatno) zagotovi v jeziku države.

Upoštevati je treba, da nekatere države članice zahtevajo zagotovitev varnostnega lista v dodatnih uradnih jezikih (te države članice, kadar je uradnih jezikov več)[17].

Opozoriti je treba tudi, da se priloženi scenarij izpostavljenosti šteje za sestavni del varnostnega lista, zato zanj veljajo enake zahteve glede prevoda, kakor za varnostni list – zagotovljen mora biti v uradnem jeziku držav(-e) članic(-e), v katerih (kateri) se snov ali zmes daje v promet, razen če zadevna država članica prejemnica določi drugače.

Opozoriti je treba, da je mogoče v oddelku 2 varnostnega lista uporabiti bodisi celotno besedilo razvrstitve glede na nevarnost in stavkov o nevarnosti bodisi „oznake razreda nevarnosti in

17 Agencija ECHA je objavila preglednico jezikov, ki se zahtevajo za etikete in varnostne liste (Languages required for labels and safety data sheets), ki je na voljo na naslovu: https://echa.europa.eu/sl/safety-data-sheets.

kategorij“ (ki so navedene v tabeli 1.1 Priloge VI k uredbi CLP ter so vključene v tabelo 3 Priloge VI k uredbi CLP) in oznake stavkov o nevarnosti[18]. Če se uporabi celotno besedilo, mora biti napisano v jeziku varnostnega lista. Če se uporabijo oznake razreda nevarnosti in kategorij, se okrajšave, ki so navedene za vsak razred nevarnosti, ne smejo prevesti (to so jezikovno neodvisne **oznake**, ki temeljijo na [okrajšanih] angleških besedah, vendar niso „besedilo v angleškem jeziku“). Oznake morajo zato ostati take, kot so navedene v Prilogi VI k uredbi CLP. Če se uporabijo oznake, druge okrajšave ali kratice, je treba v oddelku 16 varnostnega lista predložiti njihovo celotno besedilo in pojasnilo, in sicer v jeziku varnostnega lista.

Če se na primer za vnetljivo snov uporablja oznaka razreda nevarnosti in kategorije „Flam. Liq. 1, H224“ (ki ustreza vnetljivi tekočini kategorije 1), se ta oznaka ne sme prevesti. Ob tem je treba v oddelku 16 predložiti celotno besedilo te oznake v jeziku varnostnega lista. Če pa je razvrstitev, vključno s stavki o nevarnosti, izpisana v celoti, dodatno pojasnilo v oddelku 16 ni potrebno.

Prav tako je treba v zvezi s snovmi, ki jim je treba v skladu s členom 17(4) uredbe o soglasju po predhodnem obveščanju[19] priložiti varnostni list (v obliki iz Priloge II k uredbi REACH), upoštevati tudi določbe člena 17(3) navedene uredbe, ki določajo: *„Informacije na etiketi in v varnostnem listu se, če je izvedljivo, navede v uradnih jezikih ali v enem ali več glavnih jezikih* ***namembne države ali predvidenega območja uporabe***“, kar pomeni, da lahko v takih primerih jeziki, v katerih je zahtevan varnostni list, vključujejo (kadar je možno) jezike, ki niso uradni jeziki nobene od držav članic EU.

2.15 Snovi in zmesi, za katere je treba varnostni list zagotoviti brez predhodne zahteve

V skladu s členom 31(1) uredbe REACH (kakor je bil spremenjen s členom 59(2)(a) uredbe CLP), so merila za obvezno predložitev varnostnega lista (tudi brez zahteve):

> *„(a) kadar snov ali zmes izpolnjuje kriterije za razvrstitev kot nevarna v skladu z Uredbo (ES) št. 1272/2008 ali*
>
> *(b) kadar je snov obstojna, se kopiči v organizmih in je strupena ali zelo obstojna in se zelo lahko kopiči v organizmih v skladu s kriteriji iz Priloge XIII, ali*
>
> *(c) kadar je snov zaradi drugih razlogov kot tistih iz točk (a) in (b) vključena na seznam, sestavljen v skladu s členom 59(1)“* (pri čemer je ta seznam „seznam kandidatnih snovi“[20] za avtorizacijo (seznam je objavljen na spletišču agencije ECHA, glejte povezavo v opombi).

2.16 Nekatere zmesi, za katere je treba varnostni list zagotoviti na zahtevo

Člen 31(3) uredbe REACH (kakor je bil spremenjen s členom 59(2)(b) uredbe CLP) določa pogoje, pod katerimi je treba varnostni list dostaviti na zahtevo (za nekatere zmesi). Besedilo, ki določa te pogoje, se glasi:

---

18 Poudariti je treba, da se v uredbi CLP uporabljajo različne vrste oznak. Tako se „oznake razreda nevarnosti in kategorij“ (npr. „Acute Tox. 4“) ne smejo zamenjevati z „oznakami stavkov o nevarnosti“ (npr. H312).

19 Uredba (EU) št. 649/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2012 o izvozu in uvozu nevarnih kemikalij (prenovitev) (UL L 201, 27.7.2012, str. 60). Na voljo na naslovu: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/ALL/?uri=CELEX%3A32012R0649.

20 https://echa.europa.eu/sl/candidate-list-table.

„3. Dobavitelj na zahtevo prejemnika temu priskrbi varnostni list, izpolnjen v skladu s Prilogo II, kadar zmes ne izpolnjuje kriterijev za razvrstitev kot nevarna v skladu z naslovoma I in II Uredbe (ES) št. 1272/2008, toda vsebuje:

(a) v posamezni koncentraciji ≥ 1 mas. % za neplinaste zmesi in ≥ 0,2 vol. % za plinaste zmesi vsaj eno snov, ki je nevarna za zdravje ljudi ali okolje, ali

(b) v posamezni koncentraciji ≥ 0,1 mas. % za neplinaste zmesi vsaj eno snov, ki je rakotvorna iz kategorije 2, strupena za razmnoževanje iz kategorij 1A, 1B in 2, povzroča preobčutljivost kože iz kategorije 1, povzroča preobčutljivost dihal iz kategorije 1 ali ima učinke na dojenje ali prek dojenja ali je obstojna, se lahko kopiči v organizmih in je strupena (PBT) v skladu s kriteriji iz Priloge XIII ali je zelo obstojna in se zelo lahko kopiči v organizmih (vPvB) v skladu s kriteriji iz Priloge XIII ali je zaradi drugih razlogov kot tistih iz točke (a) vključena na seznam, sestavljen v skladu s členom 59(1), ali

(c) snov, za katero obstajajo omejitve izpostavljenosti na delovnem mestu na ravni Skupnosti.“

Opozoriti je treba, da obveznost, ki se začne uporabljati v skladu s točko (c), ni odvisna od koncentracije snovi v zmesi. Obveznost predložitve varnostnega lista na zahtevo se uporablja za zmesi, ki vsebujejo snov, za katero obstaja omejitev izpostavljenosti na delovnem mestu[21] na ravni EU, in sicer ne glede na njeno koncentracijo. Priporočljivo je, da se v varnostnem listu za zmes vedno navede snov, zaradi katere se zahteva začne uporabljati (tudi če je treba snov le navesti in opredeliti njeno natančno koncentracijo, če je prisotna v koncentraciji, ki je enaka ali večja od mejne vrednosti iz točke 3.2.2 Priloge II, glej poglavje 3.2).

V zvezi z obveznostjo, ki se začne uporabljati v skladu s točko (b), bodo morali dobavitelji na zahtevo predložiti varnostni list za nerazvrščeno zmes, ki vsebuje nekatere nevarne snovi v koncentracijah, ki presegajo ali so enake določeni vrednosti, vendar jim ni treba navesti niti prisotnih snovi niti koncentracij, v katerih so prisotne, če v pododdelku 3.2.2 Priloge II k uredbi REACH niso opredeljene nobene mejne vrednosti ali če niso dosežene opredeljene mejne vrednosti.

Obveznost, da je treba na zahtevo predložiti varnostni list, je določena tudi v uredbi CLP. V skladu z opombo 1 v tabelah 3.4.6, 3.6.2, 3.7.2, 3.8.3 in 3.9.4 Priloge I k uredbi CLP se ta zahteva uporablja za zmesi, ki niso razvrščene, vendar vsebujejo vsaj eno snov, ki je razvrščena kot povzročitelj preobčutljivosti kože kategorije 1, podkategorije 1A ali 1B, povzročitelj preobčutljivosti dihal kategorije 1, podkategorije 1A ali 1B, rakotvorna kategorije 2, strupena snov za razmnoževanje kategorije 1 ali 2 ali zaradi učinkov na dojenje ali prek dojenja ali specifične strupenosti za ciljne organe kategorije 2 (enkratne ali ponavljajoče se izpostavljenosti), in sicer nad mejnimi vrednostmi, opredeljenimi v opombah k zadevnim tabelam.

2.17 Zahtevano označevanje za zmes, ki ni razvrščena kot nevarna in ni namenjena za splošno uporabo, za katero mora biti varnostni list na voljo in dostavljen na zahtevo

Za zmesi, ki niso razvrščene kot nevarne v skladu z uredbo CLP in niso namenjene za splošno uporabo, vendar vsebujejo nekatere določene sestavine na zgoraj določenih mejah in nad njimi, za katere mora biti varnostni list dostavljen na zahtevo, mora etiketa vsebovati podatke, ki kažejo, da so takšni varnostni listi na voljo.

Besedilo, v katerem mora biti označena razpoložljivost varnostnega lista, je stavek EUH210: „Varnostni list na voljo na zahtevo.“

Mejne koncentracije, določene v točki 2.10 Priloge II k uredbi CLP, so:

Za zmesi, ki niso razvrščene kot nevarne, vendar vsebujejo:

≥ 0,1 % snovi, razvrščene kot povzročitelj preobčutljivosti kože kategorije 1, 1B,

[21] https://osha.europa.eu/sl/legislation/directive/directive20191831-indicative-occupational-exposure-limit-values.

povzročitelj preobčutljivosti dihal kategorije 1, 1B ali rakotvoren kategorije 2, ali

≥ 0,01 % snovi, razvrščene kot povzročitelj preobčutljivosti kože kategorije 1A, povzročitelj preobčutljivosti dihal kategorije 1A, ali

≥ desetina posebnih mejnih koncentracij za snov, ki je razvrščena kot povzročitelj preobčutljivosti kože ali povzročitelj preobčutljivosti dihal s posebno mejno koncentracijo, ki je nižja od 0,1 %, ali;

≥ 0,1 % snovi, razvrščene kot strupena za razmnoževanje kategorij 1A, 1B ali 2, ali ki učinkuje na dojenje ali prek dojenja, ali

vsaj eno snov koncentracije ≥ 1 mas. % za neplinaste zmesi in ≥ 0,2 vol. % za plinaste zmesi:

ali razvrščene z drugimi nevarnostmi za zdravje ali okolje ali

za katere obstajajo v Skupnosti omejitve izpostavljenosti na delovnem mestu.

2.18 Varnostni listi za nevarne snovi in zmesi, ki se dobavljajo za splošno uporabo

V členu 31(4) uredbe REACH je v zvezi s snovmi in zmesmi, ki se prodajajo za splošno uporabo, navedeno:

> *„Varnostnega lista ni treba dostaviti, če so nevarne snovi ali zmesi, ki so v ponudbi ali prodaji za javnost, opremljene z zadostnimi informacijami, ki uporabnikom omogočajo sprejetje vseh potrebnih ukrepov glede varovanja zdravja ljudi, varnosti in okolja, razen če jih ne zahteva nadaljnji uporabnik ali distributer.“*

Zato dostava varnostnega lista ni obvezna za nevarno snov ali zmes, ki se dobavlja za splošno uporabo[22], če izpolnjuje zgornje pogoje. Če pa se proizvod dobavlja tudi nadaljnjemu uporabniku ali distributerju in ta zahteva varnostni list, mu ga je treba priskrbeti. Priporočljivo je, da ima distributer (na primer trgovec na drobno), ki ponuja ali prodaja te snovi ali zmesi, varnostni list za vsako nevarno snov ali zmes, ki jo prodaja. Ti varnostni listi vsebujejo pomembne podatke tudi zanj, saj mora snov ali zmes skladiščiti, in lahko zagotovijo pomembne podatke, npr. o ukrepih v primeru nezgode (ali požara itd.). Če nadaljnji uporabnik ali distributer meni, da potrebuje varnostni list za te ali druge namene, ga lahko zahteva.

Upoštevati je treba, da je po tej določbi udeleženec, ki lahko posebej zahteva varnostni list, nadaljnji uporabnik ali distributer – in **ne** splošni uporabnik („potrošnik“). Vprašanje, ali je določeni kupec takšne snovi ali zmesi zanjo upravičen zahtevati in prejeti varnostni list, se lahko torej obravnava na podlagi tega, ali se kupec uvršča med „nadaljnje uporabnike“ oziroma „distributerje“ v skladu z opredelitvami iz člena 3(13) in 3(14) uredbe REACH. „Potrošnik“ je posebej izključen iz opredelitve nadaljnjega uporabnika. Ali se prejemnik z vidika uporabe snovi ali zmesi *„v času svoje industrijske ali poklicne dejavnosti“* uvršča med nadaljnje uporabnike, se lahko na primer opredeli na podlagi njegovih strokovnih izkušenj. Zanesljiv dokaz za pravico do zahteve po varnostnem listu je lahko izpisek iz poslovnega registra/registra podjetij ali druga poklicna akreditacija ali morda številka za DDV (ali odprt račun pri dobavitelju) namesto zgolj upoštevanja količin (ki se lahko uporabijo kot prvi

22 Uredba REACH ne vsebuje določb, v skladu s katerimi bi bilo treba kadar koli zagotoviti varnostni list splošnemu uporabniku („potrošniku“), in tudi ne vsebuje določbe, v skladu s katero bi moral kateri koli udeleženec v dobavni verigi prenehati prostovoljno zagotavljati varnostni list.

kazalnik).

2.19 Dostop delavcev do podatkov v varnostnem listu

V skladu s členom 35 uredbe REACH:

> *„Delodajalci svojim delavcem in njihovim predstavnikom omogočijo dostop do informacij, zagotovljenih v skladu s členoma 31 in 32, o snoveh ali zmeseh, ki jih uporabljajo ali so jim lahko izpostavljeni med svojim delom.“*

Varnostni list je (v EU) namenjen delodajalcu in samozaposlenemu. Delodajalec je odgovoren za preoblikovanje podatkov v primerno obliko, ki omogoča obvladovanje tveganj na posamičnem delovnem mestu. Kljub temu je treba zagotoviti dostop do ustreznih podatkov iz varnostnega lista delavcem in njihovim predstavnikom v skladu s členom 35 uredbe REACH (in tudi v skladu s členom 8 Direktive 98/24/ES).

2.20 Proizvodi, za katere varnostni list ni potreben

Zahteve glede zagotovitve varnostnega lista izhajajo iz člena 31 uredbe REACH.

Nekatera splošna izvzetja iz potrebe po zagotovitvi podatkov v skladu z naslovom IV (vključno z varnostnimi listi v skladu s členom 31) so navedena v členu 2(6):

> *„Določbe iz naslova IV se ne uporabljajo za naslednje zmesi v končni obliki, namenjene končnemu uporabniku:*
>
> *(a) zdravila za humano in veterinarsko uporabo na področju uporabe Uredbe (ES) št. 726/2004 in Direktive 2001/82/ES ter kakor je opredeljeno v Direktivi 2001/83/ES;*
>
> *(b) kozmetične izdelke, kakor so opredeljeni v Direktivi 76/768/EGS;*
>
> *(c) medicinske pripomočke, ki so invazivni ali se uporabljajo v neposrednem fizičnem stiku s človeškim telesom, če ukrepi Skupnosti določajo določbe za razvrščanje in označevanje nevarnih snovi in zmesi, ki zagotavljajo enako raven informacij in zaščite kot Direktiva 1999/45/ES;*
>
> *(d) hrano ali krmo skladno z Uredbo (ES) št. 178/2002, vključno z uporabo:*
>
> *(i) kot dodatek živilom na področju uporabe Direktive 89/107/EGS;*
>
> *(ii) kot aromatski dodatek živilom na področju uporabe Direktive 88/388/EGS in Odločbe 1999/217/ES;*
>
> *(iii) kot dodatek krmi na področju uporabe Uredbe (ES) št. 1831/2003;*
>
> *(iv) v prehrani živali na področju uporabe Direktive 82/471/EGS.”*

Še več splošnih izvzetij iz celotne uredbe REACH se uporablja za druge razrede proizvodov, kakor določa člen 2(1) (radioaktivne snovi, snovi pod carinskim nadzorom, neizolirani intermediati, proizvodi med prevozom po železnici, cesti, celinskih plovnih poteh, morju ali zraku).

Tudi odpadki, kakor so opredeljeni v Direktivi 2008/98/ES[23], so na splošno izvzeti, ker v skladu s členom 2(2) niso snov, zmes ali izdelek v smislu člena 3 uredbe REACH.

Varnostni listi se seveda tudi **ne** zahtevajo za proizvode, ki ne izpolnjujejo meril iz člena 31(1)(a), (b) in (c) ali meril iz člena 31(3), kadar **se** varnostni listi zahtevajo (za

[23] Direktiva 2006/12/ES, razveljavljena z Direktivo 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. novembra 2008 o odpadkih in o razveljavitvi nekaterih direktiv (okvirna direktiva o odpadkih).

podrobnosti o merilih glejte oddelek 1.1 Splošnega uvoda zgoraj in besedilo uredbe REACH).

2.21 Možna priprava varnostnega lista za snovi in zmesi tudi, kadar to ni zakonsko predpisano

Zaradi trženjskih in/ali logističnih vidikov je v nekaterih primerih lahko koristno, če so dobaviteljem na voljo varnostni listi za vse snovi in zmesi, tudi tiste, za katere zagotovitev varnostnega lista ni zakonsko predpisana. V takšnih primerih je morda dobro v dokumentu navesti, da zagotovitev varnostnega lista za snov ali zmes ni zakonsko predpisana, da se prepreči nastanek nepotrebnih težav v zvezi s skladnostjo. Na splošno **ni** zaželeno pripravljanje varnostnih listov za **izdelke**.

Morda je koristno dostaviti podatke, ki se zahtevajo v skladu s členom 32 uredbe REACH o obveznem sporočanju informacij po dobavni verigi navzdol za snovi kot take ali v zmeseh, za katere se varnostni list v predpisani obliki ne zahteva. Vendar je treba upoštevati, da uredba REACH tega **ne** predvideva, in ponovno, da je v teh primerih morda dobro v dokumentu navesti, da predložitev varnostnega lista za snov ali zmes ni zakonsko predpisana, da se prepreči nastanek nepotrebnih problemov v zvezi s skladnostjo. Prav tako se lahko posebej navede, kadar se takšen dokument uporablja za sporočanje podatkov v skladu s členom 32.

2.22 Kdaj je treba varnostnemu listu priložiti scenarij izpostavljenosti?

Prvi odstavek člena 31(7) uredbe REACH določa:

> *„Vsak udeleženec dobavne verige, ki mora pripraviti poročilo o kemijski varnosti v skladu s členom 14 ali 37, doda ustrezni predvideni scenarij izpostavljenosti (vključno s kategorijo uporabe in izpostavljenosti, kjer je to potrebno) kot prilogo k varnostnemu listu, ki zajema opredeljene uporabe in vključuje posebne pogoje, ki izhajajo iz uporabe oddelka 3 Priloge XI.“*

Kadar mora zato udeleženec (npr. registracijski zavezanec ali nadaljnji uporabnik, ki pripravlja poročilo o kemijski varnosti v skladu s členom 14 ali členom 37(4) uredbe REACH) poročilu o kemijski varnosti priložiti tudi scenarije izpostavljenosti, mora udeleženec ustrezne scenarije izpostavljenosti vključiti v prilogo k varnostnemu listu. Vendar je treba upoštevati, da scenarija izpostavljenosti ni treba pripraviti vsem registracijskim zavezancem, ki morajo izvesti oceno kemijske varnosti in pripraviti poročilo o kemijski varnosti[24]. Tako se na primer, čeprav se ocena kemijske varnosti in poročilo o kemijski varnosti na splošno zahtevata za vse snovi, ki jih je treba registrirati v količinah 10 ton ali več, scenarij izpostavljenosti zahteva **le** za tiste, za katere se uporabljajo tudi dodatna merila iz člena 14(4) (tj. snovi, ki izpolnjujejo merila za PBT/vPvB ali merila za kateri koli razred nevarnosti iz člena 14(4) uredbe REACH, kakor je bil spremenjen s členom 58 uredbe CLP). Ta merila so[25]:

---

24 Upoštevajte, da obstajajo primeri, ko ocena kemijske varnosti/poročilo o kemijski varnosti sploh nista potrebna (in zato ni treba zagotoviti scenarija izpostavljenosti), na primer za snovi, ki so izvzete iz registracije v skladu s prilogo IV ali V, ali predelane snovi, ki so izvzete iz predložitve registracijske dokumentacije v skladu s členom 2(7)(d).

25 Razredi ali kategorije nevarnosti, ki ustrezajo seznamu (kjer niso že v celoti navedeni v zgornjem besedilu), so: (a) eksplozivi (2.1), vnetljivi plini (2.2), aerosoli (2.3), oksidativni plini (2.4), vnetljive tekočine (2.6), vnetljive trdne snovi (2.7), samoreaktivne snovi in zmesi vrste A in B (2.8 A + B), piroforne tekočine (2.9), piroforne trdne snovi (2.10), snovi in zmesi, ki v stiku z vodo sproščajo vnetljive pline (2.12), oksidativne tekočine kategorij 1 in 2 (2.13 1 + 2), oksidativne trdne snovi kategorij 1 in 2 (2.14 1 + 2), organski peroksidi vrste A do F (2.15 A do vključno F); (b) akutna strupenost (3.1), jedkost za kožo/draženje kože (3.2), resne okvare oči/draženje (3.3) preobčutljivost pri vdihavanju in preobčutljivost kože (3.4), mutagenost za zarodne celice (3.5), rakotvornost (3.6), [3,7, 3.8 kot zgoraj], specifična strupenost za organe – ponavljajoča se izpostavljenost (3.9), nevarnost pri vdihavanju (3.10); (c) nevarno za vodno okolje (4.1); (d) nevarno za ozonski plašč (5.1).

„4. Če registracijski zavezanec na podlagi izvedenih faz (a) do (d) odstavka 3 ugotovi, da snov izpolnjuje kriterije za razvrstitev v katerega koli od naslednjih razredov ali kategorij nevarnosti iz Priloge I Uredbe (ES) št. 1272/2008:

(a) razredi nevarnosti 2.1 do 2.4, 2.6 in 2.7, 2.8 vrste A in B, 2.9, 2.10, 2.12, 2.13 iz kategorij 1 in 2, 2.14 iz kategorij 1 in 2, 2.15 vrste A do F;

(b) razredi nevarnosti 3.1 do 3.6, 3.7 (škodljivi učinki na spolno delovanje in plodnost ali razvoj), 3.8 (razen narkotičnih učinkov), 3.9 in 3.10;

(c) razred nevarnosti 4.1;

(d) razred nevarnosti 5.1;

ali da se snov šteje za PTB ali vPvB […].“

Če torej snov ne izpolnjuje nobenega od meril iz člena 14(4) (razredi ali kategorije nevarnosti ali lastnosti), ocena izpostavljenosti ni potrebna, registracijski zavezanec pa lahko v poročilu o kemijski varnosti neposredno dokumentira oceno nevarnosti in oceno PBT/vPvB, ne da bi bilo treba pripraviti scenarij izpostavljenosti. Poleg tega bi bilo treba oceno kemijske varnosti in poročilo o kemijski varnosti običajno izdelati v okviru priprav za registracijo. Scenarije izpostavljenosti za določene snovi kot take ali v zmeseh je treba zato običajno priložiti varnostnim listom šele potem, ko je ustrezna snov registrirana.

V členu 60(7) in členu 62(4)(d) ter oddelkih 0.7, 5.1.1 in 5.1.2 Priloge I k uredbi REACH so opisani poročilo o kemijski varnosti in obveznosti, povezane s scenarijem izpostavljenosti. Ti vidiki so sestavni del vloge za postopek avtorizacije. Avtorizacije, dodeljene na podlagi člena 60(2) ali 60(4), vključujejo upoštevanje ukrepov za obvladovanje tveganja, predlaganih v scenarijih izpostavljenosti poročila o kemijski varnosti za avtorizacijo.

Ko je scenarij izpostavljenosti pripravljen, ga je treba priložiti varnostnemu listu, pri čemer se ta priloga obravnava kot popravek varnostnega lista. Kadar so zaradi scenarija izpostavljenosti potrebni novi ukrepi za obvladovanje tveganja, je treba varnostni list takoj posodobiti in popravljeno različico v skladu z določbami člena 31(9)(a) uredbe REACH predložiti predhodnim prejemnikom, ki so snov ali zmes prejeli v predhodnih 12 mesecih (glejte tudi poglavje 2.8 zgoraj).

2.23 Nadomestni načini za vključitev[26] informacij iz scenarija izpostavljenosti v varnostni list za snovi in zmesi

Za primere, opisane v točki 2.21 zgoraj, je v členu 31(7) uredbe REACH določeno, da je **treba** scenarij izpostavljenosti vključiti v prilogo k varnostnemu listu.

Drugi in tretji pododstavek člena 31(7) dodatno določata naslednje:

„Nadaljnji uporabnik vključi ustrezne scenarije izpostavljenosti in uporabi druge ustrezne informacije iz varnostnega lista, ki mu je bil dostavljen med izdelavo njegovega lastnega varnostnega lista za opredeljene uporabe.

Distributer posreduje ustrezne scenarije izpostavljenosti in uporabi druge ustrezne informacije iz varnostnega lista, ki mu je bil dostavljen med izdelavo njegovega lastnega varnostnega lista za uporabe, za katere je posredoval informacije v skladu s členom 37(2).“

Za **nadaljnje uporabnike**, ki jim **ni** treba izvesti lastne ocene kemijske varnosti za določeno

26 „Vključitev“ pomeni v tem kontekstu dodajanje scenarijev izpostavljenosti kot celote varnostnemu listu (v prilogi) in/ali vključevanje informacij iz scenarija izpostavljenosti v glavno besedilo (oddelki od 1 do vključno 16) varnostnega lista in/ali vključevanje informacij za varno uporabo zmesi v varnostni list.

snov (sestavino)[27], so na voljo nadomestne možnosti za vključevanje informacij iz scenarija izpostavljenosti[28].

Če zmes vsebuje snovi, za katere je zahtevan scenarij izpostavljenosti, je treba pri vključevanju informacij iz scenarija izpostavljenosti v varnostni list za zmesi upoštevati vsaj snovi, ki so v zmesi prisotne nad omejitvami iz člena 14 uredbe REACH.

To pomeni, da so v praksi možni naslednji primeri vključitve informacij iz scenarija(-ev) izpostavljenosti (ki jih pripravi proizvajalec/uvoznik ali nadaljnji uporabnik) v varnostne liste:

1. priložitev dejanskih scenarijev izpostavljenosti, ki temeljijo na oceni kemijske varnosti za snov kot tako, ali scenarija izpostavljenosti, ki temelji na oceni kemijske varnosti za snov v zmesi v koncentracijah, ki presegajo mejne vrednosti iz člena 14. V tem primeru je treba v ključne oddelke varnostnega lista vključiti vsaj povzetek ustreznih ključnih informacij iz priloženega scenarija izpostavljenosti in navesti navzkrižno sklicevanje na podrobnosti v scenariju izpostavljenosti;
2. vključitev informacij iz scenarija izpostavljenosti za snov ali ki temeljijo na primerjavi različnih scenarijev izpostavljenosti za snovi, uporabljene v zmesi, v ključne oddelke 1–16 varnostnega lista;
3. priložitev scenarija izpostavljenosti, ki temelji na oceni kemijske varnosti za posebno zmes[29];
4. (morebitna) priložitev scenarija izpostavljenosti, ki temelji na oceni kemijske varnosti za zmes v skladu s členom 31(2) uredbe REACH.[30]
5. priložitev informacij o varni uporabi zmesi, ki temeljijo na scenarijih izpostavljenosti sestavin snovi.

Upoštevati je treba, da zgoraj navedena možnost 2 ni na voljo za sestavino zmesi, za katero mora nadaljnji uporabnik izvesti oceno kemijske varnosti.

Poleg tega je treba upoštevati, da nekatere od zgoraj navedenih možnosti, čeprav so pod določenimi pogoji teoretično dovoljene vse, v praksi morda niso enako primerno sredstvo za posredovanje ustreznih podatkov – na primer, za nadaljnje uporabnike na nižji stopnji v dobavni verigi je morda primernejše, da namesto dokumentacije z združenimi podatki prejmejo scenarije izpostavljenosti za snovi, ki so sestavina zmesi, ki jih je dobavitelju posredoval udeleženec na višji stopnji v dobavni verigi. Kadar nadaljnji uporabniki na nižji stopnji v dobavni verigi te zmesi formulirajo v nadaljnje zmesi, lahko snovi, ki so sestavina zmesi, tako ponovno obravnavajo skupaj z novimi sestavinami. Možnost 2 je morda primernejša na primer pri oskrbovanju poklicnih končnih uporabnikov. Prav tako je zelo priporočljivo uporabiti možnost 2, če bi priložitev scenarijev izpostavljenosti za snovi, ki so sestavina zmesi, v nasprotnem primeru povzročila tako pretirano dolžino varnostnih listov, da njihovi prejemniki navzdol po dobavni verigi ne bi mogli več obvladati količine podatkov, ki bi

27 Te nadomestne možnosti so na voljo **samo** takim nadaljnjim uporabnikom.

28 Sprememba besedila iz „***doda***" v prvem odstavku člena 31(7) v zvezi z udeleženci, ki morajo izvesti oceno kemijske varnosti/poročilo o kemijski varnosti **in** pripraviti scenarij izpostavljenosti, v „***vključi*** *ustrezne scenarije izpostavljenosti* " v drugem odstavku v zvezi z nadaljnjimi uporabniki je pomembna. Izraz „vključi" je treba razlagati kot omogočanje (če se tako odloči pripravljavec varnostnega lista) „vključevanja" ustreznih informacij iz prejetih scenarijev izpostavljenosti na načine, ki **ne pomenijo** dodajanja informacij v priloge k varnostnemu listu.

29 Dodatne informacije o „posebnih zmeseh" so na voljo v Dodatku 2.

30 Smernice za izvedbo takšne ocene kemijske varnosti zdaj še niso na voljo. Takšna ocena kemijske varnosti za zmes je predvidena v členu 31(2) uredbe REACH za namene priprave združenih podatkov za varnostni list. Člen 14 in člen 37 uredbe REACH ne določata zahteve za pripravo takšne ocene kemijske varnosti kot dela registracije.

jih vsebovali.

Udeleženec, ki pripravlja varnostni list, mora upoštevati, da priporočila iz scenarijev izpostavljenosti nadaljnjim uporabnikom nalagajo posebne obveznosti (člen 37(4)). Da lahko nadaljnji uporabniki prepoznajo te obveznosti (na primer ukrepe za obvladovanje tveganja, ki jih mora izvesti), je priporočljivo, da so informacije iz scenarijev izpostavljenosti, ki so del glavnega besedila varnostnega lista ali so mu priložene, ustrezno označene.

Dodatek 1 vsebuje več smernic za nadaljnje uporabnike, ki morajo „vključiti" informacije iz scenarija izpostavljenosti za snov v varnostni list.

Podrobne smernice o možnostih za nadaljnje uporabnike glede posredovanja informacij, ki jim jih predložijo dobavitelji za snov kot tako ali v zmesi, udeležencem po dobavni verigi navzdol, so na voljo v dokumentu *Smernice za nadaljnje uporabnike*[31].

Poleg tega je agencija ECHA vzpostavila posebno omrežje in ustanovila nekatere sektorske organizacije, prek katerih želi spodbuditi razvoj ter dostopnost metodologij in orodij za učinkovitejše sporočanje v dobavni verigi. Več informacij je na voljo na strani Mreža za izmenjavo scenarijev izpostavljenosti v spletišču agencije ECHA[32].

Dodatek 1 k tem smernicam in predvsem Dodatek 1 k *Smernicam za nadaljnje uporabnike* vsebujeta več informacij o vlogah in obveznostih distributerjev. Oba sta pomembna za sporočanje po dobavni verigi navzgor in navzdol.

2.24 Oblike pomoči, ki so na voljo pri pripravi varnostnih listov

Dobavitelji lahko uporabijo zunanjega izvajalca storitev za dostop do storitev pristojnih oseb za pripravo varnostnih listov, vendar so še vedno odgovorni za predložitev varnostnih listov, ki izpolnjujejo zakonske zahteve.

Osebe, ki sestavljajo in izdajajo varnostne liste, lahko uporabljajo podporo ustreznih programskih aplikacij. Te aplikacije imajo običajno funkcijo zbirke podatkov. Vsebujejo sezname snovi in knjižnice standardnih stavkov. Številni programski produkti vključujejo možnosti za pripravljanje varnostnih listov v več jezikih. Takšni programski produkti lahko podpirajo tudi upravljanje in usklajevanje podatkov v registracijski dokumentaciji (vključno s poročilom o kemijski varnosti) in podatkov v varnostnem listu.

Primer vira standardnih stavkov je Evropski katalog stavkov, ki je (brezplačno) na voljo v nemškem in angleškem jeziku na naslovu https://www.esdscom.eu/english/euphrac-phrases/. Tudi drugi izvajalci storitev ponujajo knjižnice standardnih stavkov. Pravilna uporaba standardnih stavkov lahko prispeva k izboljšanju kakovosti in razumljivosti, vendar je pri uporabi teh stavkov potrebna pozornost, saj vsebina morda ni vedno dovolj jasna. Programski produkti dobavitelja ne odvezujejo obveznosti, da mora varnostni list pripraviti pristojna oseba.

Nekatera industrijska ali trgovinska združenja ponujajo podporo (na primer prek svojih domačih internetnih strani) s podatki za svojo panogo.

31 Na voljo na naslovu: https://echa.europa.eu/sl/guidance-documents/guidance-on-reach.

32 Mreža za izmenjavo scenarijev izpostavljenosti, glejte: https://echa.europa.eu/sl/about-us/exchange-network-on-exposure-scenarios.

2.25 Izbrani viri podatkov o snoveh, ki so uporabni za pripravo varnostnih listov

Večina podatkov, ki so potrebni za pripravo varnostnega lista, bi morala biti dobavitelju že na voljo, ker jih je bilo treba zbrati zaradi druge zakonodaje o nadzoru kemikalij, na primer predvsem za določitev zahtev v zvezi z razvrščanjem, označevanjem in pakiranjem v skladu z uredbo CLP in zakonodajo o mednarodnih prevozih ter za uskladitev z zakonodajo o zdravju in varnosti na delovnem mestu.

Če je snov predmet registracije v skladu z uredbo REACH in dobavitelj sodeluje pri skupni predložitvi ali je član konzorcija[33], ki morebiti obstaja za navedeno snov, ima morda dostop do dodatnih podatkov o snovi.

Za nadaljnje uporabnike snovi (in vse formulatorje zmesi) je najpomembnejši vir podatkov vir, ki ga je zagotovil dobavitelj v varnostnem listu za določeno(-e) (sestavno(-e)) snov(-i) ali zmes(-i).

Kadar se pri pripravi varnostnega lista izkaže, da nekateri podatki pripravljavcu niso takoj na voljo, so na voljo tudi javno dostopne zbirke podatkov z ustreznimi informacijami. Te si je mogoče ogledati za iskanje podatkov, ki sicer niso na voljo, ali preverjanje podatkov z izvorom višje v verigi, ki se zdijo neskladni ali neverjetni, na primer:

Zbirka podatkov o registriranih snoveh agencije **ECHA**:
(https://echa.europa.eu/sl/information-on-chemicals/registered-substances)

Ta zbirka zagotavlja različne podatke o snoveh, ki jih podjetja proizvajajo ali uvažajo: na primer njihove nevarne lastnosti, razvrstitev in označitev in napotke o varni uporabi snovi. Podatke v tej zbirki podatkov so zagotovila podjetja v svojih registracijskih dokumentacijah.

Popis razvrstitev in označitev agencije **ECHA**:
(https://echa.europa.eu/sl/information-on-chemicals/cl-inventory-database)

Popis razvrstitev in označitev (C&L) je zbirka podatkov, ki bo vsebovala osnovne podatke o razvrstitvi in označitvi za prijavljene in registrirane snovi, ki jih agencija prejme od proizvajalcev in uvoznikov. Vsebovala bo tudi seznam usklajenih razvrstitev (tabela 3 v Prilogi VI k uredbi CLP). Popis bo vzpostavila in vzdrževala agencija ECHA.

CheLIST
(http://chelist.jrc.ec.europa.eu/)

Podatkovna zbirka CheLIST (informacijski sistem o kemijskih seznamih), ki jo je razvil Inštitut za zdravje in varstvo potrošnikov (IHCP), zagotavlja informacije o kemijskih identifikatorjih (npr. imenu, številki CAS) in kemijski strukturi.

GESTIS
(http://gestis-en.itrust.de)

Ta zbirka podatkov nemških ustanov za nezgodno zavarovanje (Berufsgenossenschaften) zajema več kot 7 000 nevarnih snovi, z imeni, razvrščenimi po abecedi, razvrstitvami, oznakami, mejnimi vrednostmi, merilnimi metodami, podatki o osebni varovalni opremi, mejnih vrednostih na delovnem mestu in medicini dela.

33 Upoštevajte, da sodelovanje v konzorciju ni obvezno.

eChemPortal
(http://www.echemportal.org/echemportal/)

eChemPortal je dosežek Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD) v sodelovanju z Evropsko komisijo (EK), Evropsko agencijo za kemikalije (ECHA), Združenimi državami, Kanado, Japonsko, Mednarodnim svetom kemijskih združenj (ICCA), Svetovalnim odborom za podjetja in industrijo (BIAC), Mednarodnim programom za kemijsko varnost (IPCS) Svetovne zdravstvene organizacije (WHO), Programom Združenih narodov za okolje (UNEP) in nevladnimi okoljskimi organizacijami. eChemPortal zagotavlja brezplačni javni dostop do podatkov o lastnostih kemikalij, vključno s fizikalnimi in kemijskimi lastnostmi, obstojem in obnašanjem v okolju, strupenostjo za okolje in strupenostjo na podlagi istočasnega iskanja po poročilih in naborih podatkov.

IPCS INCHEM
(http://www.inchem.org/)

Spletna stran INCHEM Mednarodnega programa za kemijsko varnost (IPCS) zagotavlja hitri dostop do mednarodno strokovno pregledanih podatkov o kemikalijah, ki se splošno uporabljajo po svetu in se lahko pojavljajo tudi kot onesnaževala v okolju in hrani. Združuje podatke več medvladnih organizacij, katerih cilj je pomagati pri dobrem upravljanju kemikalij.

TOXNET
(http://toxnet.nlm.nih.gov/index.html)

Toxnet je nacionalna knjižnica omrežja medicinskih toksikoloških podatkov Združenih držav Amerike. Zagotavlja dostop do zbirk podatkov o toksikologiji, nevarnih kemikalijah, zdravju okolja in strupenih izpustih.

Pozornost je treba nameniti morebitnim razlikam v zanesljivosti podatkov iz teh virov.

Poudariti je treba, da je za točnost vsebine varnostnega lista v vseh primerih (tudi kadar se podatki o snoveh, ki sestavljajo zmes, pridobijo iz varnostnih listov dobaviteljev teh snovi – glejte odstavek 2.2 v poglavju 2 zgoraj) odgovoren dobavitelj varnostnega lista.

2.26 Kako pripraviti varnostni list za predelano snov ali zmesi, ki vsebujejo takšno snov?

V Dodatku 3 k temu dokumentu so obravnavana posebna vprašanja, pomembna za pripravo varnostnih listov za predelane snovi v zmeseh. *Smernice o odpadkih in predelanih snoveh*[34] agencije ECHA vsebujejo dodatne informacije o vprašanjih, ki so specifična za varnostne liste za predelane snovi.

2.27 Testiranje za pridobivanje podatkov za varnostni list

Varnostni list je oblikovan za zagotavljanje celovitih podatkov o snovi ali zmesi za uporabo v regulativnih okvirih nadzora kemikalij na delovnem mestu (glejte odstavek 2.1 zgoraj). Te podatke združuje v en dokument. Podatki, ki jih je treba navesti v varnostnem listu, bi morali biti na voljo (ker so potrebni, na primer kot del nabora podatkov, zahtevanih za registracijo v skladu z uredbo REACH ali za razvrščanje) ali pa je treba v ustreznem pododdelku varnostnega lista navesti, zakaj podatki niso na voljo.

V postopku priprave varnostnega lista se seveda lahko razkrije, da zahtevani podatki (na

34 *Smernice o odpadkih in predelanih snoveh* so na voljo na naslovu: echa.europa.eu/sl/guidance-documents/guidance-on-reach.

primer za pravilno razvrstitev na podlagi uredbe CLP) niso na voljo.

V takšnih primerih je treba pred začetkom vsakega testiranja pregledati veljavno „vodilno" zakonodajo, za izpolnjevanje katere manjkajo podatki in se predlaga dodatno testiranje. Testiranje se **ne** bi smelo začeti zaradi potrebe po „izpolnitvi praznih polj" v varnostnem listu.

Sklicevati se je treba predvsem na naslov III uredbe REACH o *Souporabi podatkov in preprečevanju nepotrebnega testiranja* ter na člena 7 in 8 uredbe CLP o *Testiranju na ljudeh in živalih* oziroma *Pridobivanju novih informacij o snoveh in zmeseh*.

Testiranje na živalih se zlasti **ne sme** začeti samo zaradi pridobitve vsebine za varnostni list. Upoštevati je treba določbe Direktive Sveta 86/609/EGS[35] in Direktive 2010/63/EU[36] Evropskega parlamenta in Sveta. Poleg tega iz Priloge II k uredbi REACH neposredno ne izhaja nobena zahteva za pridobivanje podatkov v preskusih (tudi za fizikalne lastnosti), ki ne vključujejo živali, le zaradi izpolnjevanja polj varnostnega lista.

35 Direktiva Sveta 86/609/EGS z dne 24. novembra 1986 o približevanju zakonov in drugih predpisov držav članic o varstvu živali, ki se uporabljajo za poskusne in druge znanstvene namene (UL L 358, 18.12.1986, str. 1).

36 Direktiva 2010/63/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. septembra 2010 o zaščiti živali, ki se uporabljajo v znanstvene namene (UL L 276, 20.10.2010, str. 33).

3 Podrobne informacije po posameznih oddelkih

V tem poglavju pričujočih smernic je citirano in nato dodatno obravnavano besedilo, ki se nanaša na ustrezni pododdelek Dela A Priloge II.

Čeprav je lahko v Prilogi II besedilo, ki je pred pododdelki in obravnava vsebino nekaterih oddelkov kot celote, je treba upoštevati, da je treba v dejanski varnostni list vpisati to besedilo le v pododdelke. Kljub temu je treba navesti naslove oddelkov tako, kot so navedeni v uredbi – kar pomeni vključno s številko oddelka, kot je pojasnjeno zgoraj. Tako je, na primer, pravilni naslov oddelka 10 varnostnega lista *„ODDELEK 10: Obstojnost in reaktivnost“*, kar pomeni vključno z besedo in številko „ODDELEK 10“.

Čeprav je v nadaljevanju citirano celotno besedilo določenih oddelkov in pododdelkov Priloge II, pa je treba upoštevati, da ostali deli Priloge II (na primer uvodni odstavki k Delu A in celotni Del B) in tudi preostalo celotno besedilo uredb Komisije (EU) št. 2015/830 in (EU) 2020/878 v nadaljevanju niso v celoti citirani.

V varnostnem listu so lahko deli, v katerih podatki ne bodo izpolnjeni, na primer zaradi vrzeli v podatkih ali vprašljive uporabe itd., vendar mora varnostni list vsebovati razlago ali utemeljitev, zakaj oddelek ni izpolnjen.

3.1 Varnostni list ODDELEK 1: Identifikacija snovi/zmesi in družbe/podjetja

Besedilo Priloge II
Ta oddelek varnostnega lista predpisuje, kako se snov ali zmes identificira in kako se na varnostnem listu navedejo identificirane ustrezne uporabe, ime dobavitelja snovi ali zmesi in kontaktni podatki dobavitelja snovi ali zmesi, vključno s kontaktnimi podatki za nujne primere.

1.1 Identifikator izdelka

Besedilo Priloge II
Za snovi se identifikator izdelka navede v skladu s členom 18(2) Uredbe (ES) št. 1272/2008 in za zmesi v skladu s členom 18(3)(a) Uredbe (ES) št. 1272/2008 ter kot je navedeno na etiketi v uradnem jeziku ali uradnih jezikih držav članic, v katerih se snov ali zmes daje v promet, razen če zadevne države članice določijo drugače. *Za snovi, ki so predmet registracije, je identifikator izdelka skladen s tistim iz registracije, navede pa se tudi registracijska številka, dodeljena na podlagi člena 20(3) te uredbe. Navedejo se lahko dodatni identifikatorji, tudi če niso bili uporabljeni pri registraciji.* *Ne da bi to vplivalo na obveznosti nadaljnjih uporabnikov iz člena 39 te uredbe, lahko dobavitelj, ki je distributer ali nadaljnji uporabnik, izpusti del registracijske številke, ki se nanaša na posameznega registracijskega zavezanca skupne predložitve, če:* *(a) prevzame odgovornost za zagotovitev celotne registracijske številke na zahtevo za namene izvrševanja ali, če mu registracijska številka ni na voljo, posreduje zahtevo svojemu dobavitelju v skladu s točko (b), ter* *(b) na zahtevo organu države članice, odgovornemu za izvrševanje (v nadaljnjem besedilu: organ za izvrševanje) v sedmih dneh zagotovi celotno registracijsko številko, ki jo prejme neposredno od*

organa za izvrševanja ali od svojega prejemnika, ali, če mu registracijska številka ni na voljo, posreduje zahtevo svojemu dobavitelju v sedmih dneh od prejetja zahteve in hkrati o tem obvesti organ za izvrševanje.

En sam varnostni list lahko zajema več kot eno snov ali zmes, kadar podatki v navedenem varnostnem listu izpolnjujejo zahteve iz te priloge za vsako od navedenih snovi ali zmesi.

Kadar so različne oblike snovi zajete v enem varnostnem listu, se vključijo ustrezne informacije, ki jasno navajajo, katere informacije se nanašajo na kateri obrazec. Namesto tega se lahko za vsako obliko ali skupino oblik pripravi ločen varnostni list.

Če se varnostni list nanaša na eno ali več nanooblik ali snovi, ki vključujejo nanooblike, se to označi z besedo „nanooblika".

Druga sredstva za identifikacijo

Navedejo se lahko druga imena ali sopomenke, ki označujejo snov ali zmes, ali po katerih je snov ali zmes splošno znana, kot so alternativna imena, številke, oznake izdelka družbe ali drugi posebni identifikatorji.

Če ima zmes enolični identifikator formule (UFI) v skladu z oddelkom 5 dela A Priloge VIII k Uredbi (ES) št. 1272/2008 ter je ta UFI naveden v varnostnem listu, se v tem pododdelku navede UFI.

Za snovi so zahteve glede identifikatorja izdelka v skladu s členom 18(2) uredbe CLP:

„Identifikator izdelka za snov vključuje vsaj eno od naslednjih navedb:

(a) če je snov vključena v del 3 Priloge VI, njeno ime in identifikacijsko številko, kakor sta tam navedeni;

(b) če snov ni vključena v del 3 Priloge VI, vendar je vključena v popis razvrščanja in označevanja, njeno ime in identifikacijsko številko, kakor sta tam navedeni;

(c) če snov ni vključena niti v del 3 Priloge VI niti v popis razvrščanja in označevanja, številko, ki jo je določila služba za izvlečke o kemikalijah (Chemical Abstracts Service) (v nadaljnjem besedilu ‚številka CAS'), in ime, določeno v nomenklaturi IUPAC (v nadaljnjem besedilu ‚nomenklatura IUPAC'), ali številko CAS skupaj z drugim(-i) mednarodnim(-i) kemijskim(-i) imenom(-i);

(d) če številka CAS ni na voljo, ime, določeno v nomenklaturi IUPAC ali drugo(-a) mednarodno(-a) kemijsko(-a) ime(-na).

Če ime v nomenklaturi IUPAC presega 100 znakov, se lahko uporabi drugo ime (običajno ime, trgovsko ime, kratica) iz oddelka 2.1.2 Priloge VI k Uredbi (ES) št. 1907/2006, če prijava v skladu s členom 40 vsebuje tako ime v nomenklaturi IUPAC kot tudi drugo uporabljeno ime."

Identifikacijske številke se navedejo v skladu s hierarhijo, navedeno zgoraj (kar pomeni (a) pred (b), pred (c)). Pri izbiri ene od treh možnosti (a) in (b) se **ne** navaja dodatna identifikacija, za katero je dovoljena uporaba identifikacijskih številk. Na primer, če se uporabi možnost (b), se lahko uporabi **katera koli** identifikacijska številka, navedena v popisu razvrstitev in označitev, če navedena številka v vseh primerih ustreza identifikacijski številki, uporabljeni na etiketi, in je skladna z identifikatorjem iz registracije, če je to ustrezno.

Tako se na primer kljub temu, da se za berilijeve spojine, ki jih zajema indeksna številka 004-002-00-2, v delu 3 Priloge VI k uredbi CLP kot identifikator uporablja indeksna številka v skladu z (a) (ker za ta vpis *„priloga ne vsebuje"* številke ES ali številke CAS), v posebnem primeru berilijevega oksida (indeksna številka 004-003-00-8) se lahko uporablja ta indeksna številka **ali** številka ES (215-133-1) **ali** številka CAS (1304-56-9), **če** je na etiketi ista identifikacijska številka.

Če se uporablja scenarij (b), je treba ponovno opozoriti, da se „identifikacijska številka", kot je navedena v prilogi, nanaša na **kateri koli** dovoljeni identifikator, ki je vključen v prijavo v popis. Zlasti je treba upoštevati, da v praksi verjetno ni primerno izbrati referenčne številke, pripisane med postopkom prijave (ali na podlagi prijave) v skladu z uredbo CLP, ker ta številka ne bo na voljo, dokler ni dodeljena. Morda je priporočljivo izbrati alternativni identifikator,

kakor je (če je to ustrezno) številka ES ali številka CAS, ki bo vključen kot identifikator tudi v prijavo CLP, da se zmanjša potreba po popravljanju varnostnega lista.

Upoštevati je treba tudi, da v primeru uporabe imena iz Priloge VI tudi za to ime obstajajo enake zahteve glede prevoda kakor za ostali del varnostnega lista[37].

Če registracijska številka ni navedena, se lahko navedejo razlogi za to, da se prepreči povpraševanje po razlogih za odsotnost te številke, na primer:

> *„Registracijska številka za to snov ni navedena, ker je snov izvzeta iz zahtev glede registracije v skladu z naslovom II iz uredbe REACH in tudi iz naslovov V in VI, ker gre za predelano snov, ki izpolnjuje kriterije iz člena 2(7)(d) uredbe REACH.“*
>
> *„Ta snov je izvzeta iz registracije v skladu z določbami člena 2(7)(a) in Priloge IV k uredbi REACH.“*

Takšno pojasnilo seveda ni obvezno.

V primeru ponovno uvoženih snovi je priporočljivo, da se tukaj skupaj s pojasnilom navede popolna registracijska številka evropskega registracijskega zavezanca za snov, od katerega je bila ponovno uvožena snov pridobljena.

Primer možne zgradbe tega oddelka za snov je naveden v nadaljevanju.

> ODDELEK 1: Identifikacija snovi/zmesi in družbe/podjetja
>
> 1.1 Identifikator izdelka:
>
> Ime snovi:
>
> Št. ES:
>
> Št. CAS:
>
> Indeks št.:
>
> Registracijska št. REACH: XX-XXXXXXXXXX-XX-XXXX

Kar zadeva nanooblike, se z revidirano Prilogo VI k uredbi REACH uvajata koncepta „nanooblike“ in „skupine nanooblik“. Ustvari se lahko „skupina podobnih nanooblik“, če je mogoče ugotoviti, da se lahko ocena nevarnosti, ocena izpostavljenosti in ocena tveganja teh nanooblik (z jasno opredeljenimi mejami parametrov iz Priloge VI) izvedejo skupaj za vse končne točke. V Dodatku za nanooblike k Smernicam za registracijo in Smernicam za identifikacijo snovi je pojasnjeno, kako ustvariti skupine različnih nanooblik.

V skladu s Prilogo VI se *„[i]zraz ‚nanooblika‘, kadar se navaja v drugih prilogah, [...] nanaša na nanoobliko ali skupino podobnih nanooblik, če je bila opredeljena, kot je opredeljeno v tej prilogi“*. Posledično se lahko izraz nanooblika v teh smernicah nanaša na posamezno

37 Prevodi imen usklajenih snovi so vključeni v popis razvrstitev in označitev na spletišču ECHA na naslovu: https://echa.europa.eu/sl/regulations/clp/cl-inventory.

nanoobliko ali skupino nanooblik (npr. kot so registrirane na podlagi Priloge VI).

Za zmesi so zahteve glede identifikatorja izdelka v skladu s členom 18(3)(a) uredbe CLP:

> *„3. Identifikator izdelka za zmes vključuje obe od naslednjih navedb:*
>
> *(a) trgovsko ime ali etiketo zmesi; … … …“*
>
> (Dodatne zahteve v zvezi s podatki o sestavinah snovi, vključno z zahtevami glede registracijskih številk, so na voljo v obravnavi oddelka 3 varnostnega lista v nadaljnjem besedilu).

S Prilogo VIII k uredbi CLP je bil uveden dodaten element, ki olajšuje identifikacijo proizvoda in zmesi, ki jo vsebuje, tj. enolični identifikator formule (UFI). To je del informacij, ki jih je treba predložiti v skladu s členom 45 in Prilogo VIII k uredbi CLP v zvezi z zagotavljanjem nujne zdravstvene pomoči. Ustvarjanje enoličnega identifikatorja formule in predložitev informacij sta obvezna za zmesi, ki so razvrščene kot fizikalno nevarne in/ali nevarne za zdravje ter dane na trg EU. Oznaka enoličnega identifikatorja formule omogoča enolično povezavo z informacijami o zmesi, ki jih predloži družba in so na koncu na voljo reševalcem. Enolični identifikator formule običajno ustreza samo eni sestavi zmesi, vendar lahko en enolični identifikator formule zajema tudi zmesi, katerih sestava se razlikuje v okviru nekaterih omejitev. To se lahko zgodi, če so sestavine prijavljene v okviru skupine ICG (Interchangeable Composition Group; skupina zamenljivih sestav) ali je zmes skladna s posebnimi standardnimi formulami, navedenimi v Prilogi VIII k uredbi CLP.

Identifikator UFI je običajno treba vključiti na etiketo[38]. Vključitev identifikatorja UFI v varnostni list načeloma ni obvezna, vendar se lahko vključi prostovoljno. Samo v primeru zmesi, ki niso pakirane, se identifikator UFI navede v varnostnem listu ali vključi v izvod elementov etikete iz člena 29(3), kot je ustrezno. Za pakirane zmesi, ki se bodo uporabile v industrijskih obratih, ima dobavitelj možnost, da identifikator UFI navede v varnostnem listu namesto na etiketi (ali obeh). Identifikator UFI je treba navesti (kadar je ustrezno) v oddelku 1.1.

Uporaba identifikatorja UFI je razmeroma prožna. Če se na primer za isto zmes uporablja več kot en identifikator UFI, je možno in priporočljivo, da se v varnostnem listu navede samo en identifikator UFI. Če se isti varnostni list uporablja v različnih državah članicah, se priporoča uporaba (in prijava) istega identifikatorja UFI v vseh. Identifikator(-ji) UFI, ki v državi članici ni(-so) prijavljen(-i), se ne sme(-jo) uporabiti v varnostnem listu, ki ga prejme ta država članica.

Opozoriti je treba, da se določbe Priloge VIII k uredbi CLP uporabljajo od posebnih datumov uporabe na podlagi končne uporabe zmesi. Poleg tega se v nekaterih primerih uporablja prehodno obdobje. Podrobnosti o identifikatorju UFI so na voljo v *Smernicah o usklajenih informacijah, povezanih z zagotavljanjem nujne zdravstvene pomoči*[39].

1.2 Pomembne identificirane uporabe snovi ali zmesi in odsvetovane uporabe

Besedilo Priloge II
Navede se vsaj kratek opis identificiranih uporab (na primer čiščenje tal ali industrijska uporaba pri proizvodnji polimerov ali poklicna uporaba v sredstvih za čiščenje), pomembnih za prejemnike

[38] Uporabljajo se lahko posebne določbe in alternative glede označevanja, glejte smernice o Prilogi VIII (glejte naslednjo opombo) in Smernice o označevanju (na voljo na naslovu: https://echa.europa.eu/sl/guidance-documents/guidance-on-clp).

[39] https://echa.europa.eu/documents/10162/13643/guidance_on_annex_viii_to_clp_sl.pdf/.

snovi ali zmesi.

Kadar je to primerno, se navedejo uporabe, ki jih dobavitelj odsvetuje, in razlogi za to. Ni nujno, da je seznam teh uporab izčrpen.

Kadar se zahteva poročilo o kemijski varnosti, so podatki v pododdelku varnostnega lista skladni z identificiranimi uporabami iz poročila o kemijski varnosti in s scenariji izpostavljenosti, navedenimi v poročilu o kemijski varnosti iz priloge k varnostnemu listu.

Varnostni list mora vključevati vsaj kratek opis identificirane uporabe[40] snovi ali zmesi, ki so pomembne za prejemnika(-e), če so znane. Za registrirane snovi, za katere se zahteva poročilo o kemijski varnosti, mora biti ta seznam uporab skladen z uporabami, identificiranimi v poročilu o kemijski varnosti in scenarijih izpostavljenosti za registracijo. Za snovi, za katere je potrebno dovoljenje, mora(-jo) biti uporaba(-e) (kot take ali v zmesi) skladna(-e) z uporabo(-ami), identificirano(-imi) v poročilu o kemijski varnosti in scenarijih izpostavljenosti za avtorizacijo (razen če je(so) uporaba(-e) izvzeta(-e) iz zahteve za avtorizacijo.

Za izpolnitev zahteve glede dolžine tega opisa je priporočljivo, da se v tem oddelku izognete vključevanju celovitega seznama „deskriptorjev uporabe"[41], ki je morda dolg. V nasprotnem primeru je lahko rezultat nepotrebno dolg blok besedila, ki zamegli kritične podatke na naslovnici varnostnega lista. Druga možnost je vključitev splošnejšega seznama uporab in navedba sklica na morebitni(-e) priloženi(-e) scenarij(-e) izpostavljenosti. Oddelku 16 se lahko doda kazalo vsebine, za podrobnosti iz scenarija izpostavljenosti, na primer splošni seznam uporab, pa se navede sklic na ta oddelek in opomba, na primer *„celotni seznam uporab, za katere je kot priloga naveden scenarij izpostavljenosti, je na voljo v ODDELKU 16"*.

Za snovi, za katere je potrebna registracija, morajo biti podatki v pododdelku o odsvetovanih uporabah skladni s podatki v oddelku 3.6 IUCLID (Uses Advised Against – odsvetovane uporabe). Upoštevajte, da je pri odsvetovanih uporabah razlog zanje hkrati tudi zahteva, če je to primerno. Odsvetovane uporabe se lahko navedejo tudi z uporabo elementov sistema deskriptorjev uporabe in/ali s splošnim opisom uporabe(uporab). Primer možne oblike tega pododdelka je skupaj s ponazorjenim vpisom naveden v nadaljevanju:

1.2 Pomembne identificirane uporabe snovi ali zmesi in odsvetovane uporabe

Pomembne identificirane uporabe: uporabe pri potrošnikih [SU 21][42] – črnilo in tonerji [PC18].

Odsvetovane uporabe: uporabe pri potrošnikih [SU 21] – premazi in barve, razredčila, sredstva za odstranjevanje barv [PC9a].

Razlogi *za odsvetovane uporabe*: Uporaba na veliki površini bi lahko povzročila prekomerno izpostavljenost hlapom.

Morda je koristno navesti tudi, ali je uporaba odsvetovana na podlagi (i) odsvetovane uporabe v skladu s točko 7.2.3 Priloge I k uredbi REACH (snovi, za katere je bila izdelana ocena kemijske varnosti), (ii) neobvezujočega priporočila dobavitelja v skladu s točko 3.7 Priloge VI k

40 Identificirana uporaba je opredeljena v členu 3(26) uredbe REACH.

41 Dodatne informacije o deskriptorjih uporabe so na voljo v poglavju R.12 *Smernic o zahtevah po informacijah in oceni kemijske varnosti* agencije ECHA na naslovu: https://echa.europa.eu/sl/support/guidance.

42 Celotni naslov deskriptorjev uporabe [in njihova oznaka], kot sta navedena v *poglavju R.12 Smernic za zahteve po informacijah in oceno kemijske varnosti: opis uporabe* je tu naveden kot referenca, vendar v varnostnem listu ni obvezen.

uredbi REACH ali (iii) za neregistrirane snovi ali zmesi, ki vsebujejo te snovi, le na podlagi neobvezujočega priporočila dobavitelja, ki lahko izhaja tudi iz tehničnih vzrokov.

1.3 Podrobnosti o dobavitelju varnostnega lista

Besedilo Priloge II

Navedejo se podatki o dobavitelju varnostnega lista ne glede na to, ali je proizvajalec, uvoznik, edini predstavnik, nadaljnji uporabnik ali distributer. Navedejo se popoln naslov in telefonska številka dobavitelja ter elektronski naslov pristojne osebe, odgovorne za varnostni list.

Poleg tega, če dobavitelj ni iz države članice, v kateri je snov ali zmes dana v promet, in je imenoval odgovorno osebo za to državo članico, se navedeta polni naslov in telefonska številka odgovorne osebe.

Kadar je imenovan en sam predstavnik, se lahko navedejo tudi podrobnosti proizvajalca ali formulatorja zunaj Unije.

Za registracijske zavezance morajo biti podatki o dobavitelju varnostnega lista ter podatki, če so na voljo, o dobavitelju snovi ali zmesi skladni s podatki o identiteti proizvajalca, uvoznika ali edinega predstavnika, ki so navedeni v registraciji.

V tem oddelku je treba navesti kontaktne podatke dobavitelja. V nekaterih primerih bo morda treba navesti več kot enega dobavitelja v isti dobavni verigi. Opozoriti je treba na primer, da je distributer tudi dobavitelj, zato mora v oddelek 1.3 varnostnega lista svoje kontaktne podatke vedno dodati tudi distributer, čeprav uporabi varnostni list dobavitelja, ne da bi spremenil njegovo vsebino. Če vse ostalo ostane nespremenjeno, lahko zadostuje, da se ohranijo kontaktni podatki prejšnjega dobavitelja in dodajo kontaktni podatki dejanskega dobavitelja z „žigom“.

Čeprav so podatki proizvajalca ali formulatorja zunaj Unije neobvezni, je priporočljivo, da se njegovi podatki navedejo, kadar koli je to mogoče, da bi se organom za izvrševanje olajšalo sledenje uvoženih proizvodov.

Upoštevati je treba tudi, da „odgovorno osebo“ imenuje „dobavitelj“, ki ima v skladu z opredelitvijo „dobavitelja“ iz uredbe REACH sedež v eni državi članici. Takšna „odgovorna oseba“ se za praktične namene lahko opiše kot „katera koli oseba, ki jo je dobavitelj iz ene države članice morda sklenil imenovati v drugi državi članici za obravnavo morebitnih poizvedb v zvezi z varnostnimi listi v tej drugi državi članici“.

Podatki za ta pododdelek se lahko strukturirajo na naslednji način:

1.3 Podrobnosti o dobavitelju varnostnega lista

– Proizvajalec/dobavitelj

– Naslov/poštni predal

– Oznaka države/poštna številka/kraj

– Telefonska številka (če je mogoče, navedite telefaks)

–Elektronski naslov pristojne osebe, odgovorne za varnostni list

–Nacionalna kontaktna točka:

Za elektronski naslov pristojne osebe, odgovorne za varnostni list, je priporočljivo uporabiti namenski splošni (neosebni) elektronski naslov, ki ga lahko pregledujejo različne osebe – na primer SDS@companyX.com. Ni posebej zahtevano, da bi morala biti ta pristojna oseba locirana na ozemlju Evropske unije ali Evropskega gospodarskega prostora.

Poleg zakonskih zahtev, navedenih zgoraj, se lahko v „ODDELKU 16: Drugi podatki“ navede dodatni oddelek/kontaktna oseba (na primer notranji ali zunanji svetovalec za zdravje in varnost), odgovorna za vsebino varnostnega lista (vključno s telefonsko številko kot minimalnim podatkom za stike).

V varnostnem listu ni treba omeniti imena fizične osebe; *„dobavitelj“*, omenjen zgoraj, je lahko fizična ali pravna oseba.

1.4 Telefonska številka za nujne primere

Besedilo Priloge II

Navedejo se podatki o službah za nujne primere. Če v državi članici, v kateri se snov ali zmes daje v promet, obstaja uradni svetovalni organ (to je lahko organ, odgovoren za sprejemanje informacij v zvezi z zdravjem iz člena 45 Uredbe (ES) št. 1272/2008), zadošča navedba njegove telefonske številke. Če je dostop do takšnih storitev iz kakršnih koli razlogov omejen, npr. če je telefonska številka na voljo le v času uradnih ur ali če obstajajo omejitve pri zagotavljanju določenih vrst podatkov, se to jasno navede.

Čeprav je morda uradni svetovalni organ ustrezen, upoštevajte, da se je v nekaterih državah članicah treba obrniti le na svetovalni organ za zdravstveno osebje. Če je v takšnih primerih v varnostnem listu navedena telefonska številka, je treba v varnostnem listu izrecno navesti tudi, da je namenjena le medicinskim delavcem. V vsakem primeru mora ustrezni organ potrditi, da se lahko navede njegova številka, in navesti, ali obstajajo kakšni pogoji (na primer morda predhodna dostava kopije vseh varnostnih listov ali drugih podatkov).

Upoštevajte, da so nekatere države na povabilo agencije ECHA prostovoljno navedle povezave na telefonsko(-e) številko(-e) ustreznih nacionalnih služb za nujne primere, ki jih je treba navesti v pododdelku 1.4 varnostnega lista, v svojih vpisih na spletišču agencije ECHA, ki navajajo nacionalne službe za pomoč uporabnikom, na naslovu: https://echa.europa.eu/sl/support/helpdesks.

Dobavitelj mora navesti sklic na službe za nujne primere. Če obstaja uradni svetovalni organ,

kot je opredeljen v zgornjem pravnem besedilu, je treba navesti sklic nanj. V nasprotnem primeru (ali dodatno) je treba navesti sklic na dobaviteljevo službo za nujne primere ali na pristojno tretjo osebo, ki zagotavlja takšno službo. Če dobavitelj zagotavlja lastno službo za nujne primere, bodisi samostojno bodisi v kombinaciji z uradnim svetovalnim organom ali drugim izvajalcem, mora ta imeti ustrezne pristojnosti.

Navesti je treba vse omejitve storitev uradnega svetovalnega organa, lastnih storitev dobavitelja ali katere koli tretje osebe (delovni čas ali vrste podatkov, ki se lahko zagotavljajo), na primer:

(1) Na voljo samo v uradnih urah.

(2) Na voljo le v naslednjih uradnih urah: xx–xx.

Za bralca varnostnega lista je pomembno označiti časovne pasove za navedene uradne ure, zlasti če so uradi locirani v državi članici, ki leži v drugem časovnem pasu kot država članica, v kateri se proizvod daje v promet, in zlasti, če so locirani zunaj EU.

Te službe morajo biti sposobne obravnavati zahteve/klice v uradnem(-ih) jeziku(-ih) držav članic, za katere je namenjen varnostni list. Zunaj države dobaviteljice snovi/zmesi je treba kot del telefonskih številk seveda navesti ustrezne mednarodne klicne oznake držav.

Primer možne zgradbe pododdelkov 1.3 in 1.4 je naveden v nadaljevanju:

1.3 Podrobnosti o dobavitelju varnostnega lista:

Dobavitelj (proizvajalec/uvoznik/edini zastopnik/nadaljnji uporabnik/distributer):

Naslov/poštni predal

Oznaka države/poštna številka/kraj

Telefonska številka

Elektronski naslov osebe, pristojne za varnostni list

Nacionalna kontaktna točka:

1.4 Telefonska številka za nujne primere

Uradne ure:

Druge opombe (na primer jezik(-i) telefonske službe)

3.2 Varnostni list ODDELEK 2: Določitev nevarnosti

Besedilo Priloge II
Ta oddelek varnostnega lista opisuje nevarnosti snovi ali zmesi in ustrezne varnostne podatke v zvezi s temi nevarnostmi.

Podatki o razvrstitvi in označitvi iz oddelka 2 varnostnega lista morajo biti seveda skladni s podatki na dejanskih etiketah zadevne snovi/zmesi.

2.1 Razvrstitev snovi ali zmesi

Besedilo Priloge II
Za snovi ali zmesi se navede razvrstitev, ki izhaja iz uporabe meril za razvrstitev iz Uredbe (ES) št. 1272/2008. Kadar dobavitelj posreduje informacije v zvezi s snovmi za popis razvrstitev in označitev v skladu s členom 40 Uredbe (ES) št. 1272/2008, ali je navedene informacije navedel v okviru registracije v skladu s to uredbo, mora biti razvrstitev, podana za varnostni list, ista kot razvrstitev v navedenih informacijah ali registraciji. *Če zmes ne izpolnjuje meril za razvrstitev v skladu z Uredbo (ES) št. 1272/2008, se to jasno navede.* *Podatki o snoveh in zmeseh so navedeni v pododdelku 3.2.* *Če razvrstitev, vključno s stavki o nevarnosti, ni izpisana v celoti, se navede sklic na oddelek 16, kjer se navede celotno besedilo vsake razvrstitve, vključno z vsakim stavkom o nevarnosti.* *Navedejo se najpomembnejši neugodni fizikalni učinki na zdravje ljudi in okolje v skladu z oddelkoma 9 in 12 varnostnega lista, in sicer na način, ki laikom omogoča opredelitev nevarnosti snovi ali zmesi.*

Za snov

Razvrstitev, navedena v varnostnem listu, mora biti enaka, kot je bila navedena v registracijski dokumentaciji, ali, če dobavitelj ni registracijski zavezanec, enaka, kot jo je dobavitelj prijavil za popis razvrstitev in označitev.

Razvrstitev je treba navesti v skladu s pravili iz uredbe CLP: to pomeni navedbo razredov in kategorij nevarnosti ter stavkov o nevarnosti.

Tu je zaželeno navesti podatke o postopku, uporabljenem za razvrstitev posamezne končne točke, če so na voljo (na primer na podlagi podatkov o preskusih, izkušenj ljudi, minimalne razvrstitve, metode seštevanja ali določenih premostitvenih načel itd.), čeprav to ni zakonska zahteva.

Primer možne zgradbe tega oddelka za **snov** je naveden v nadaljevanju[43]:

43 Upoštevajte, da zakon ne zahteva dodatnega številčenja in strukturiranja na ravni pododdelka, ki je navedeno v nadaljnjem besedilu.

ODDELEK 2: Določitev nevarnosti

2.1 Razvrstitev snovi ali zmesi

2.1.1 Razvrstitev v skladu z Uredbo (ES) št. 1272/2008 (CLP)

Flam. Liq. 2, H225

Acute Tox. 3, H301

Acute Tox. 3, H311

Acute Tox. 3, H331

STOT SE 1, H370

Aquatic Acute 1, H400

2.1.2 Dodatne informacije:

Celotno besedilo stavkov o nevarnosti in EU stavkov o nevarnosti: glejte ODDELEK 16.

Za zmes

Razvrstitev se navede v skladu z uredbo CLP: to pomeni navedbo razredov in kategorij nevarnosti ter stavkov o nevarnosti.

Kadar se varnostni list zagotovi na zahtevo za nerazvrščeno zmes (v skladu z zahtevami iz člena 31(3) uredbe REACH ali Priloge I k uredbi CLP), je treba to navesti. Morda je priporočljivo navesti tudi posebni razlog za vključitev zmesi v področje uporabe člena 31(3) ali Priloge I k uredbi CLP. Primer ustrezne izjave za ta postopek, ki se nanaša na člen 31(3)(c), je lahko:

„Ta izdelek ne izpolnjuje kriterijev za razvrstitev v noben razred nevarnosti v skladu z Uredbo (ES) št. 1272/2008 o razvrščanju, označevanju in pakiranju snovi ter zmesi. Vendar je bil zanj dostavljen varnostni list na zahtevo, ker vsebuje snov, za katero obstaja mejna vrednost izpostavljenosti na delovnem mestu na ravni Unije.“

Upoštevajte, da je po registraciji na podlagi uredbe REACH ali posodobitvi registracije zaradi dejavnosti v okviru skupne predložitve ali konzorcija oziroma posameznega registracijskega zavezanca na voljo vse več podatkov o sestavinah zmesi (npr. zaradi novih preskusov ali drugih izmenjav podatkov). Razpoložljivost podatkov se še naprej povečuje s celovito regulativno strategijo agencije ECHA in stalnimi regulativnimi dejavnostmi, ki jih izvajajo pristojni organi držav članic.

2.2 Elementi etikete

Besedilo Priloge II

Na podlagi razvrstitve se v skladu z Uredbo (ES) št. 1272/2008 na etiketi navedejo vsaj naslednji elementi: piktogrami za nevarnost, opozorilne besede, stavki o nevarnosti in previdnostni stavki. Barvni piktogram iz Uredbe (ES) št. 1272/2008 lahko nadomesti črno-belo grafično reprodukcijo celotnega piktograma za nevarnost ali samo grafično reprodukcijo simbola.

Navedejo se veljavni elementi etikete v skladu s členom 25(1) do (6) in členom 32(6) Uredbe (ES)

št. 1272/2008.

Za snovi in zmesi je treba elemente etikete navesti v skladu z uredbo CLP. Ti elementi morajo vključevati **vse** elemente na etiketi (kar pomeni vključno z elementi etikete notranje embalaže[44]).

Navedeni elementi etikete morajo biti v skladu z ustrezno etiketo, pritrjeno na izdelek.

Elementi etikete v skladu z uredbo CLP vključujejo:

- piktogram(-e) za nevarnost[45],
- opozorilno besedo,
- celotni(-e) stavek(-ke) o nevarnosti, H in EUH (če tu niso navedeni v celoti, pa v oddelku 16),
- previdnostni(-e) stavek(-ke), P, v celoti,
- morebitne dodatne veljavne elemente etikete v skladu s členom 25 uredbe CLP o „dodatnih informacijah na etiketi“.

Kot je navedeno v pravnem besedilu zgoraj, se lahko piktogram za nevarnost nadomesti s črno-belo grafično reprodukcijo celotnega piktograma za nevarnost ali samo grafično reprodukcijo simbola.

Previdnostni stavki se izberejo v skladu s kriteriji iz dela 1 Priloge IV, pri čemer se upoštevajo stavki o nevarnosti in predvideni ali ugotovljeni načini uporabe snovi ali zmesi. Ko so previdnostni stavki izbrani, morajo biti zapisani v skladu z delom 2 Priloge IV k uredbi CLP. Vendar lahko besedilo izbranih previdnostnih stavkov ali njihovih kombinacij vključuje manjša odstopanja besedila, kadar takšna odstopanja pripomorejo k boljšemu posredovanju varnostnih informacij in to ne omeji ali okrni nasvetov v zvezi z varnostjo, kot je opisano v odstavku (1) Priloge IV k uredbi CLP (kakor je bila spremenjena z Uredbo Komisije (EU) 2019/521).

Pri izbiri previdnostnih stavkov v skladu s členoma 22 in 28 uredbe CLP lahko dobavitelji kombinirajo previdnostne stavke ob upoštevanju jasnosti in razumljivosti varnostnega nasveta. Upoštevati je treba, da se v skladu s členom 28(3) uredbe CLP na etiketi ne navede več kot šest previdnostnih stavkov, razen če je to potrebno. Dodatne informacije o izbiri previdnostnih stavkov so na voljo v *Smernicah za označevanje in pakiranje v skladu z Uredbo (ES) št. 1272/2008* agencije ECHA[46].

Za uporabnike v industriji in poklicne uporabnike (ne za potrošnike, ker ne prejmejo varnostnih listov) je morda koristno vključiti posebne previdnostne stavke v ustrezne oddelke osrednjega dela varnostnega lista, da se zmanjša število previdnostnih stavkov na etiketi[47, 48].

---

44 To pomeni vključno, na primer, s piktogrami za nevarnost, ki jih ni treba namestiti na zunanjo embalažo v skladu s členom 33(1) uredbe CLP, ker se nanašajo na isto nevarnost, kakor v predpisih o prevozu nevarnega blaga.

45 V skladu s členom 2(3) uredbe CLP „‚piktogram za nevarnost' pomeni grafični prikaz, sestavljen iz simbola in drugih grafičnih elementov, kot so robovi, motivi ali barva ozadja, namenjeni sporočanju določenih informacij o zadevni nevarnosti;“

46 Na voljo na naslovu: https://echa.europa.eu/sl/guidance-documents/guidance-on-clp.

47 Upoštevajte, da oznaka P (na primer „P202“) ni del previdnostnega stavka, vendar je morda koristno, če se navede v oklepajih za stavkom za lažjo navedbo.

48 Previdnostne stavke je treba navesti v varnostnem listu (in ne na etiketi) le, kadar na etiketi niso potrebni za prikaz

Primeri previdnostnih stavkov, ki se lahko, na primer, navedejo v pododdelku 7.1 „previdnostni ukrepi za varno ravnanje“ namesto na etiketi, so:

- Ne uporabljajte, dokler se ne seznanite z vsemi varnostnimi ukrepi (P202).
- Po uporabi temeljito umiti roke (P264).
- Ne jesti, piti ali kaditi med uporabo tega izdelka (P270).
- Kontaminirana delovna oblačila niso dovoljena zunaj delovnega mesta (P272).

V skladu s členom 65 uredbe REACH morajo imetniki avtorizacije in nadaljnji uporabniki iz člena 56(2), ki vključujejo v zmes snov, za katero se zahteva avtorizacija, na etiketi ustrezne snovi ali zmesi navesti številko avtorizacije, preden jo dajo v promet. V takih primerih postane številka avtorizacije obvezni element etikete v skladu z uredbo CLP (na podlagi člena 32(6) uredbe CLP o „elementih etikete, ki se zahtevajo v skladu z drugimi akti Skupnosti“) in mora biti zato vključena v ta oddelek varnostnega lista. Tudi zahtevani elementi etikete v skladu s Prilogo XVII k uredbi REACH (na primer „Samo za poklicne uporabnike“) so primeri elementov etikete, ki jih je treba vključiti v varnostni list v pododdelek 2.2 za snovi in zmesi, označene v skladu z uredbo CLP. Tu se lahko navedejo tudi elementi etikete, ki morda izhajajo iz nacionalne zakonodaje.

Primer možne zgradbe tega pododdelka za snov je naveden v nadaljevanju[49]:

2.2: Elementi etikete[50]

Označevanje v skladu z Uredbo (ES) št. 1272/2008 [CLP]

Piktogrami za nevarnost

Opozorilna beseda:

Nevarnost

Stavki o nevarnosti:

H271[51] Lahko povzroči požar ali eksplozijo; močna oksidativna snov.

H314 Povzroča hude opekline kože in poškodbe oči.

---

vrste in resnosti nevarnosti (glejte pogoje v členu 28(3) uredbe CLP).

49 Za dodatno ponazoritev zmanjšanja števila previdnostnih stavkov je bil kot dejanski primer uporabljen natrijev peroksid. To torej **ni** primer snovi, ki je predmet avtorizacije.

50 Opozarjamo, da identifikator izdelka, čeprav je element etikete, ni naveden v pododdelku 2.2, ker ni opredeljen kot eden od elementov, ki bi morali biti navedeni tu. Navesti ga je treba v oddelku 1.1.

51 Upoštevajte, da referenčne številke piktogramov ter stavkov H in P (na primer „H271“) ni treba navesti na etiketi in v pododdelku 2.2 varnostnega lista; zahteva se le njihovo celotno besedilo. Da se lahko preverijo in/ali primerjajo podatki o označevanju, pa je kljub temu priporočljivo navesti te številke v pododdelku 2.2 varnostnega lista.

Previdnostni stavki[52]:

P210 Hraniti ločeno od vročine/isker/odprtega ognja/vročih površin. – Kajenje prepovedano.

P221 Preprečiti mešanje z vnetljivimi snovmi.

P280 Nositi zaščitne rokavice/zaščitno obleko/zaščito za oči/zaščito za obraz.

P301+P330+P331 PRI ZAUŽITJU: izprati usta. NE izzvati bruhanja.

P303+P361+P353+310 PRI STIKU S KOŽO (ali lasmi): Takoj odstraniti/sleči vsa kontaminirana oblačila. Kožo izprati z vodo/prho. Takoj pokličite CENTER ZA ZASTRUPITVE[53] ali zdravnika.

P305+P351+P338 PRI STIKU Z OČMI: Previdno izpirati z vodo nekaj minut. Odstranite kontaktne leče, če jih imate in če to lahko storite brez težav. Nadaljujte z izpiranjem.

P371+P380+P375 Ob velikem požaru in velikih količinah: Izprazniti območje. Gasiti z večje razdalje zaradi nevarnosti eksplozije.

Dodatne informacije o nevarnosti (EU)[54]: *Ni relevantno.*

Zmanjšanje števila previdnostnih stavkov

V skladu s členom 28(3) uredbe CLP: *„Na etiketi se ne navede več kot šest previdnostnih stavkov, razen če je to potrebno za prikaz vrste in resnosti nevarnosti.*"

Previdnostne stavke, ki se navedejo na etiketi, je treba določiti v skladu z uredbo CLP. Priloga II k uredbi REACH v zvezi z njihovo vključitvijo v varnostni list določa le, da se stavki, ki so na etiketi, navedejo v tem pododdelku (2.2) varnostnega lista.

Dodatne informacije o tem, kako se lahko število previdnostnih stavkov zmanjša tako, da je čim bližje ciljnemu številu največ šestih stavkov, je na voljo v *Smernicah za označevanje in pakiranje v skladu z Uredbo (ES) št. 1272/2008*[55] agencije ECHA.

52 Dodatne informacije o tem, kako je bilo zmanjšano število previdnostnih stavkov, so na naslednji strani.

53 (Se ne nanaša na slovensko različico.)

54 Če je primerno.

55 Na voljo na naslovu: https://echa.europa.eu/sl/guidance-documents/guidance-on-clp.

2.3 Druge nevarnosti

Besedilo Priloge II

Navedejo se podatki o tem, ali snov izpolnjuje merila za snovi, ki so obstojne, se kopičijo v organizmih in so strupene ali zelo obstojne in se zelo kopičijo v organizmih v skladu z merili iz Priloge XIII, ali je snov bila vključena na seznam, določen v skladu s členom 59(1), za snovi z lastnostmi endokrinih motilcev, ter ali je snov identificirana kot snov z lastnostmi endokrinih motilcev v skladu z merili iz Delegirane uredbe Komisije (EU) 2017/2100[56] ali Uredbe Komisije (EU) 2018/605[57]. V primeru zmesi se navedejo podatki za vsako snov, ki je v zmesi prisotna v koncentraciji, enaki ali večji od 0,1 mas. %.

Navedejo se podatki o drugih nevarnostih, ki niso predmet razvrstitve, vendar lahko prispevajo k splošnim nevarnostim snovi ali zmesi, kot so tvorba onesnaževalcev zraka med strjevanjem ali obdelavo, prašenje, eksplozivne lastnosti, ki ne izpolnjujejo meril za razvrstitev dela 2 oddelka 2.1 Priloge I k Uredbi (ES) št. 1272/2008, nevarnost eksplozije prahu, navzkrižna preobčutljivost, dušenje, zmrzovanje, velika možnost učinkov na vonj ali okus ali okolje, na primer nevarnosti za organizme, ki živijo v tleh, ali možnost tvorbe fotokemičnega ozona. Navedba „Ob razpršitvi lahko tvori eksplozivno zmes prahu in zraka“ je ustrezna v primeru nevarnosti eksplozije prahu.

Podatki o drugih nevarnostih, ki ne zahtevajo razvrstitve, vendar jih je treba tu navesti, vključujejo, na primer, podatke o prisotnosti povzročiteljev preobčutljivosti v skladu s členom 25(6) uredbe CLP[58].

Primer možne zgradbe tega pododdelka, vključno z nekaterimi stavki, ki se lahko uporabijo, če je to ustrezno, je naveden v nadaljevanju:

2.3 Druge nevarnosti

Nevarnost slepote po zaužitju izdelka.

Snov izpolnjuje merila za vPvB in PBT v skladu s Prilogo XIII k Uredbi (ES) št. 1907/2006.

Snov, identificirana kot snov z lastnostmi endokrinih motilcev v skladu z Uredbo (EU) št. 2017/2100.

Snov je fototoksična.

3.3 Varnostni list ODDELEK 3: Sestava / podatki o sestavinah

Besedilo Priloge II

[56] Delegirana uredba Komisije (EU) 2017/2100 z dne 4. septembra 2017 o določitvi znanstvenih meril za ugotavljanje lastnosti endokrinih motilcev v skladu z Uredbo (EU) št. 528/2012 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 301, 17.11.2017, str. 1).
[57] Uredba Komisije (EU) 2018/605 z dne 19. aprila 2018 o spremembi Priloge II k Uredbi (ES) št. 1107/2009 z določitvijo znanstvenih meril za ugotavljanje lastnosti endokrinih motilcev (UL L 101, 20.4.2018, str. 33).
58 Informacije o eksplozivnih lastnostih tako na primer vključujejo tudi informacije o embalaži za prevoz, testni metodi EU A.14, morebitnem tveganju eksplozivnih atmosfer in drugih okoliščinah, ki niso povezane z razvrščanjem v skladu z uredbo CLP.

Ta oddelek varnostnega lista opisuje kemijsko identiteto sestavin snovi ali zmesi, vključno z nečistočami in stabilizatorji, kakor je navedeno spodaj. Navedejo se ustrezni in razpoložljivi podatki o varnosti površinske kemije.

V varnostni list je treba vključiti ustrezni oddelek, 3.1 ali 3.2, za posamezno snov ali zmes, kakor je primerno[59].

Opozoriti je treba, da se izraz „površinska kemija“, kot je uporabljen v zgornjem besedilu, nanaša na lastnosti, ki lahko nastanejo zaradi določenih površinskih lastnosti (trdne) snovi ali zmesi (na primer, ker ima določene dimenzije v nano obsegu).[60]

3.1 Snovi

Besedilo Priloge II

Kemijska identiteta glavne sestavine snovi je navedena z navedbo vsaj identifikatorja izdelka ali drugega podatka o identifikaciji iz pododdelka 1.1.

Kemijska identiteta nečistoče, stabilizatorja ali posamezne sestavine, razen glavne sestavine, ki je tudi sama razvrščena in prispeva k razvrstitvi snovi, se navede na naslednji način:

(a) identifikator izdelka skladno s členom 18(2) Uredbe (ES) št. 1272/2008;

(b) če identifikator izdelka ni na voljo, eno izmed drugih imen (običajno ime, trgovsko ime, kratica) ali identifikacijske številke.

Za snovi, vključene v del 3 Priloge VI k Uredbi (ES) št. 1272/2008 ali določene v skladu s Prilogo I k navedeni uredbi, se navedejo posebne mejne koncentracije, M-faktor in ocena akutne strupenosti, če so na voljo.

Če je snov registrirana in zajema nanoobliko, se navedejo lastnosti delcev, ki opredeljujejo nanoobliko, kakor je opisano v Prilogi VI.

Če snov ni registrirana, varnostni list pa zajema nanooblike, katerih lastnosti delcev vplivajo na varnost snovi, se navedene lastnosti navedejo.

Dobavitelji snovi lahko poleg tega navedejo vse sestavine, vključno z nerazvrščenimi.

V tem pododdelku se lahko navedejo tudi podatki o snoveh z več sestavinami.

V tem oddelku je treba dodati kemijske identifikatorje glavne sestavine (podatek iz oddelka 1.1).

S posodobitvijo z Uredbo 2020/878 je bila v ta oddelek dodana zahteva glede navedbe posebne mejne koncentracije, multiplikatorja (M-faktor) in ocene akutne strupenosti, če je to ustrezno in če so na voljo. Priloga II določa, da je treba te podatke navesti v oddelku 3.1 in ne

59 Tisti od obeh pododdelkov, ki ne ustreza, postane edini pododdelek v varnostnem listu, ki se lahko v celoti izpusti. **Če** se vključi podrazdelek, ki ni relevanten, je treba v polju navesti, da ni relevanten (tj. „ni relevantno“). Upoštevajte, da **ni** dovolj, če uporabite le glavni razdelek „Oddelek 3: Sestava/podatki o sestavinah“.

60 Na tem mestu se zlasti **ne** zahtevajo podatki o lastnostih površinsko aktivnih (tekočih ali raztopljenih) snovi ali zmesi.

v oddelku 2.1.

Izpeljava posebne mejne koncentracije (SCL) ali ocene akutne strupenosti (ATE), kadar je to ustrezno, ali dodelitev M-faktorjev, če je snov razvrščena kot akutno nevarna za vodno okolje iz kategorije 1 ali kronično nevarna za vodno okolje iz kategorije 1, je bistven del postopka razvrstitve za zagotovitev, da so snovi in zmesi, ki vsebujejo snov, pravilno razvrščene. Čeprav so te vrednosti sestavni del razvrstitve, se lahko štejejo za orodje za določitev pravilne razvrstitve mešanice, ki vsebuje zadevno snov, zato jih je treba zaradi doslednosti navesti v oddelku 3.

Upoštevajte, da se **ne** zahteva ločeno navajanje razvrstitve itd. za nečistoče v **snovi** (za razliko od zmesi, obravnavnih v točki 3.2.3 pravnega besedila v nadaljevanju), ker je bilo treba te upoštevati že pri razvrstitvi snovi, kot je registrirana v skladu z uredbo REACH ali prijavljena v skladu z uredbo CLP.

Razširjen nazorni primer možne zgradbe tega oddelka za monomer stirena je naveden v nadaljevanju[61]:

ODDELEK 3: SESTAVA/PODATKI O SESTAVINAH
3.1 SNOVI

Vrsta identifikatorja izdelka v skladu s členom 18(2) Uredbe (ES) št. 1272/2008	Identifikacijska številka	Ime snovi	Vsebina mas. % (ali območje)	Številka ES[62]	SCL/ M-faktor/ ATE
Indeksna številka v Prilogi VI k uredbi CLP	601-026-00-0	stiren	99,70–99,95	202-851-5	ATE (pri vdihavanju, hlapi): 11,8 mg/l/4 h
Številka CAS v Prilogi VI k uredbi CLP	98-83-9	α-metilstiren	največ 0,04	202-705-0	STOT SE 3, H335: C ≥ 25 %

61 Upoštevajte, da v praksi za polja ni treba uporabljati tako natančnih imen, kot so uporabljena tukaj za ponazoritev, in da je sprejemljiva tudi bolj „klasična" navedba z več identifikatorji, če je le vsebina polj usklajena z zahtevami – glejte skrajšan primer na naslednji strani.

62 Če so v tem primeru izpolnjeni vsi trije prvi stolpci, ta stolpec ni potreben – je le za informacijo.

Številka CAS v Prilogi VI k uredbi CLP[63]	100-41-4	etilbenzen	največ 0,05	202-849-4	ATE (pri vdihavanju, hlapi): 17,6 mg/l/4 h ATE (oralna): 3 500 mg/kg ATE (dermalna): 15 400 mg/kg
Številka CAS	98-29-3	4–terc–butilbenzen–1,2–diol[64]	največ 0,0015 (15 ppm)	202-653-9	M = 1 (akutno nevaren za vodno okolje) ATE (oralna): 815 mg/kg ATE (dermalna): 1 331 mg/kg
(Nerazvrščena sestavina)	ni relevantno	polimeri	največ 0,0020	ni relevantno	-

Ker so sestavine, razen stirena, prisotne pod mejo, ki jo je treba upoštevati za razvrstitev, se v praksi lahko zgoraj naveden primer skrajša na primer v nadaljevanju, v katerem dobavitelj ne želi uporabiti varnostnega lista za dodatno navajanje podatkov o specifikaciji:

ODDELEK 3: SESTAVA/PODATKI O SESTAVINAH 3.1 SNOVI			
Ime snovi	**Indeksna številka v Prilogi VI k uredbi CLP**	**Vsebina mas. % (ali območje)**	**SCL, M-faktor, ATE**
Stiren	601-026-00-0	> 99,5 %	ATE (pri vdihavanju, hlapi): 11,8 mg/l/4 h

63 Etilbenzen in α-metilstiren imata seveda v Prilogi VI k uredbi CLP tudi indeksno številko – številka CAS je bila tu izbrana za prikaz načela, da se lahko uporabi kateri koli identifikator, naveden v Prilogi – v praksi je morda priporočljiva doslednost pri izbiri razpoložljivih številk.

64 To je dejansko ime IUPAC za snov, ki je sicer znana kot 4–tert–butil katehol./4–tert–butil pirokatehol/TBC.

Primer za snov z nečistočami je mogoče primerjati z danim primerom za zmes v naslednjem oddelku. To je lahko v pomoč pri pojasnjevanju razlike med zahtevami za podatke o snovi v skladu s pododdelkom 3.1 in zahtevami za podatke o zmesi v skladu s pododdelkom 3.2.

Za nanooblike je treba navesti lastnosti delcev, ki določajo nanoobliko, kot je navedeno v Prilogi VI. V *Dodatku za nanooblike, ki se uporablja za smernice za registracijo in identifikacijo snovi*[65], so navedeni nasveti za določanje lastnosti in zahteve glede poročanja v zvezi z nanooblikami v skladu s Prilogo VI k uredbi REACH.

Pri nanooblikah, ki niso registrirane, je treba navesti lastnosti delcev, ki vplivajo na varnost snovi. Tako v navedenem dodatku kot v Dodatku R.6-1 za nanomateriale, ki se uporablja za QSAR in združevanje, so opisane posebne lastnosti, ki lahko vplivajo na varnost nanooblik.

Pri dodanih podatkih za nanooblike se lahko upošteva model iz preglednice 1.

Preglednica 1: Dodatni podatki, ki se zahtevajo za (registrirane) nanooblike snovi:

Ime (skupine) nanooblik(-e)	[Ime]		
		Vrednost	**Enota**
Številska porazdelitev velikosti delcev	d10	[razpon]	
	d50	[razpon]	
	d90	[razpon]	
Oblika in razmerje med širino in višino delcev		[oblika] [razpon razmerja med širino in višino]	
Kristaliničnost		[razmerje kristalnih struktur]	
Površinska funkcionalizacija/obdelava	Sredstvo(-a)	[seznam sredstev za obdelavo]	
	Postopek	[kratek opis postopka]	
Specifična površina		[razpon]	
Dodatne informacije		[morebitne dodatne informacije]	

3.2 Zmesi

Besedilo Priloge II

Navedejo se identifikator izdelka, koncentracija ali območja koncentracij ter razvrstitev vsaj za tiste snovi, ki so navedene v točki 3.2.1 oziroma 3.2.2. Dobavitelji zmesi lahko poleg tega navedejo vse snovi v zmesi, vključno s snovmi, ki ne izpolnjujejo meril za razvrstitev. Ti podatki prejemniku omogočijo takojšnjo opredelitev nevarnosti snovi v zmesi. Nevarnosti zmesi same se navedejo v oddelku 2.

[65] https://echa.europa.eu/documents/10162/13655/how_to_register_nano_sl.pdf/.

Koncentracije snovi v zmesi se navedejo na enega izmed naslednjih načinov:

(a) natančni masni ali volumski odstotki v padajočem vrstnem redu, če je to tehnično mogoče;

(b) območja masnih ali volumskih odstotkov v padajočem vrstnem redu, če je to tehnično mogoče.

Pri uporabi območij odstotkov, če učinki zmesi kot celote niso na voljo, podatki o nevarnosti za zdravje in okolje opišejo učinke najvišje koncentracije vsake sestavine.

Če so na voljo učinki zmesi kot celote, se razvrstitev, določena na podlagi teh podatkov, vključi v oddelek 2.

Če je dovoljena uporaba alternativnega kemijskega imena v skladu členom 24 Uredbe (ES) št. 1272/2008, se to ime lahko uporablja.

3.2.1 Za zmes, ki izpolnjuje merila za razvrstitev v skladu z Uredbo (ES) št. 1272/2008, se navedejo naslednje snovi (glejte tudi tabelo 1.1), skupaj z njihovimi koncentracijami ali območji koncentracij v zmesi:

(a) snovi, ki ogrožajo zdravje ali okolje v smislu Uredbe (ES) št. 1272/2008, če so prisotne v koncentracijah, ki so enake ali večje od najnižjih:

(i) splošnih mejnih vrednosti iz tabele 1.1 v Prilogi I k Uredbi (ES) št. 1272/2008;

(ii) splošnih mejnih koncentracij, navedenih v delih 3 do 5 Priloge I k Uredbi (ES) št. 1272/2008, pri kateri se v zvezi z obveznostjo, da se za zmesi na zahtevo dajo na voljo varnostni listi, upoštevajo koncentracije iz opomb k nekaterim tabelam v delu 3, ter za nevarnost pri vdihavanju (Oddelek 3.10 Priloge I k Uredbi (ES) št. 1272/2008) ≥ 1 %;

(iii) posebnih mejnih koncentracij, navedenih v delu 3 Priloge VI k Uredbi (ES) št. 1272/2008;

(iv) splošnih mejnih vrednosti iz tabele 1.1 v Prilogi I k Uredbi (ES) št. 1272/2008, prilagojenih na podlagi izračuna iz oddelka 4.1 Priloge I k navedeni uredbi, če je bil v delu 3 Priloge VI k navedeni uredbi naveden M-faktor;

(v) posebnih mejnih koncentracij, navedenih v popisu razvrstitev in označitev v skladu z Uredbo (ES) št. 1272/2008;

(vi) desetina posebnih mejnih koncentracij za snov, ki je razvrščena kot povzročitelj preobčutljivosti kože ali povzročitelj preobčutljivosti dihal s posebno mejno koncentracijo;

(vii) mejnih koncentracij iz Priloge II k Uredbi (ES) št. 1272/2008;

(viii) splošnih mejnih vrednosti iz tabele 1.1 Priloge I k Uredbi (ES) št. 1272/2008, prilagojenih na podlagi izračuna iz oddelka 4.1 Priloge I k navedeni uredbi, če je bil v popisu razvrstitev in označitev v skladu z navedeno uredbo naveden M-faktor;

(b) snovi, za katere obstajajo omejitve izpostavljenosti na delovnem mestu na ravni Unije, ki še niso zajete v točko (a);

(c) če je koncentracija posamezne snovi enaka ali večja od 0,1 %, snovi, ki izpolnjujejo katero koli od naslednjih meril:

– snovi, ki so obstojne, se kopičijo v organizmih in so strupene ali zelo obstojne in se zelo lahko kopičijo v organizmih v skladu z merili iz Priloge XIII,

– snovi, vključene na seznam, določen v skladu s členom 59(1), zaradi nevarnosti, ki niso naštete pod točko (a) tega pododdelka, kot so lastnosti endokrinih motilcev,

– snovi identificirane kot snov z lastnostmi endokrinih motilcev v skladu z merili iz Delegirane uredbe (EU) 2017/2100 ali Uredbe (EU) 2018/605.

Seznam razredov nevarnosti, kategorij nevarnosti in mejnih koncentracij, za katere je treba snov navesti kot snov v zmesi iz pododdelka 3.2.

1.1 Razred in kategorija nevarnosti	Mejna koncentracija %
Akutna strupenost, kategorije 1, 2 in 3	≥ 0,1
Akutna strupenost, kategorija 4	≥ 1
Jedkost za kožo/draženje kože, kategorija 1, kategorije 1A, 1B, 1C in kategorija 2	≥ 1
Huda poškodba oči/draženje oči, kategoriji 1 in 2	≥ 1
Povzročitelj preobčutljivosti dihal, kategorija 1 ali kategorija 1B	≥ 0,1
Povzročitelj preobčutljivosti dihal, kategorija 1A	≥ 0,01
Povzročitelj preobčutljivosti kože, kategorija 1 ali kategorija 1B	≥ 0,1
Povzročitelj preobčutljivosti kože, kategorija 1A	≥ 0,01
Mutagenost za zarodne celice, kategoriji 1A in 1B	≥ 0,1
Mutagenost za zarodne celice, kategorija 2	≥ 1
Rakotvornost, kategorije 1A, 1B in 2	≥ 0,1
Strupenost za razmnoževanje, kategorije 1A, 1B, 2 in učinki na dojenje ali prek dojenja	≥ 0,1
Specifična strupenost za ciljne organe (STOT) – enkratna izpostavljenost, kategorije 1, 2 in 3	≥ 1
Specifična strupenost za ciljne organe (STOT) – ponavljajoča se izpostavljenost, kategoriji 1 in 2	≥ 1
Strupenost pri vdihavanju	≥ 1
Nevarno za vodno okolje – akutno, kategorija 1	≥ 0,1
Nevarno za vodno okolje – kronično, kategorija 1	≥ 0,1

	Nevarno za vodno okolje – kronično, kategorije 2, 3 in 4	≥ 1
	Nevarno za ozonski plašč	≥ 0,1

3.2.2 Za zmes, ki ne izpolnjuje meril za razvrstitev v skladu z Uredbo (ES) št. 1272/2008, se navedejo snovi, prisotne v posameznih koncentracijah, ki so enake ali večje od koncentracij, navedenih v nadaljevanju, skupaj z njihovimi koncentracijami ali območji koncentracij:

(a) 1 mas. % za neplinaste zmesi in 0,2 vol. % za plinaste zmesi za:

(i) snovi, ki ogrožajo zdravje ali okolje v smislu Uredbe (ES) št. 1272/2008, ali

(ii) snovi, za katere obstajajo omejitve izpostavljenosti na delovnem mestu na ravni Unije;

(b) 0,1 mas. % za snovi, ki izpolnjujejo katero koli od naslednjih meril:

– snovi, ki so obstojne, se kopičijo v organizmih in so strupene v skladu z merili iz Priloge XIII,

– snovi, ki so zelo obstojne in se zelo lahko kopičijo v organizmih v skladu z merili iz Priloge XIII,

– snovi, vključene na seznam, določen v skladu s členom 59(1), zaradi nevarnosti, ki niso naštete pod točko (a) tega pododdelka, kot so lastnosti endokrinih motilcev,

– identificirane kot snov z lastnostmi endokrinih motilcev v skladu z merili iz Delegirane uredbe (EU) 2017/2100 ali Uredbe (EU) 2018/605;

(c) 0,1 % snovi, razvrščene kot povzročitelj preobčutljivosti kože kategorije 1 ali 1B, povzročitelj preobčutljivosti dihal kategorije 1 ali 1B, ali rakotvoren kategorije 2;

(d) 0,01 % snovi, razvrščene kot povzročitelj preobčutljivosti kože kategorije 1A ali povzročitelj preobčutljivosti dihal kategorije 1A;

(e) desetina posebnih mejnih koncentracij za snov, ki je razvrščena kot povzročitelj preobčutljivosti kože ali povzročitelj preobčutljivosti dihal s posebno mejno koncentracijo;

(f) ≥ 0,1 % snovi, razvrščene kot strupena za razmnoževanje kategorij 1A, 1B ali 2, ali ki učinkuje na dojenje ali prek dojenja.

3.2.3 Za snovi iz pododdelka 3.2:

– se navede razvrstitev snovi v skladu z Uredbo (ES) št. 1272/2008, vključno z razredi nevarnosti in oznakami kategorij, kot je določeno v tabeli 1.1 v Prilogi VI k navedeni uredbi, kot tudi stavki o nevarnosti ter dodatne informacije o nevarnosti. Stavkov o nevarnosti in dodatnih informacij o nevarnosti v tem pododdelku ni treba izpisati v celoti; zadoščajo njihove oznake. Če niso izpisani v celoti, se navede sklic na oddelek 16, kjer se navede celotno besedilo vsakega ustreznega stavka o nevarnosti. Če snov ne izpolnjuje meril za razvrstitev, se opiše razlog za navedbo snovi v pododdelku 3.2, na primer „nerazvrščena snov vPvB" ali „snov z mejno vrednostjo za izpostavljenost na delovnem mestu na ravni Unije";

– za snovi, vključene v del 3 Priloge VI k Uredbi (ES) št. 1272/2008 ali določene v skladu s Prilogo I k navedeni uredbi, se navedejo posebne mejne koncentracije, M-faktor in ocena akutne strupenosti,

če so na voljo;

– če je snov, kot je uporabljena v zmesi, v nanoobliki ter je kot taka registrirana ali jo kot tako v poročilu o kemijski varnosti obravnava nadaljnji uporabnik, se navedejo lastnosti delcev, ki opredeljujejo nanoobliko, kakor je opisano v Prilogi VI. Če je snov, kot je uporabljena v zmesi, v nanoobliki, vendar ni registrirana ali je nadaljnji uporabnik ne obravnava v poročilu o kemijski varnosti, se navedejo lastnosti delcev, ki vplivajo na varnost zmesi.

3.2.4 Za snovi iz pododdelka 3.2 se določi ime in, če je na voljo, registracijska številka, dodeljena v skladu s členom 20(3) te uredbe.

Ne da bi to vplivalo na obveznosti nadaljnjih uporabnikov iz člena 39 te uredbe, lahko dobavitelj izpusti del registracijske številke, ki se nanaša na posameznega registracijskega zavezanca skupne predložitve, če:

(a) prevzame odgovornost za zagotovitev celotne registracijske številke na zahtevo za namene izvrševanja ali, če mu registracijska številka ni na voljo, posreduje zahtevo svojemu dobavitelju v skladu s točko (b); ter

(b) na zahtevo organu države članice, odgovornemu za izvrševanje (v nadaljnjem besedilu: organ za izvrševanje) v sedmih dneh zagotovi celotno registracijsko številko, ki jo prejme neposredno od organa za izvrševanja ali od svojega prejemnika, ali, če mu registracijska številka ni na voljo, posreduje zahtevo svojemu dobavitelju v sedmih dneh od prejetja zahteve in hkrati o tem obvesti organ za izvrševanje.

Številka ES, če je na voljo, se navede v skladu z Uredbo (ES) št. 1272/2008. Številka CAS, če je na voljo, in poimenovanje po IUPAC, če je na voljo, sta prav tako lahko navedena.

Registracijska številka, številka ES in drugi natančni kemijski identifikatorji niso potrebni za snovi, navedene v tem pododdelku z alternativnim kemijskim imenom v skladu s členom 24 Uredbe (ES) št. 1272/2008.

Kadar so na voljo posebna mejna koncentracija, multiplikator (M-faktor) ali ocena akutne strupenosti, jih je treba v tem pododdelku 3.2 navesti skupaj s podatki o razvrstitvi in morebitnimi dodatnimi stavki o nevarnosti za zadevno sestavino.

Izraz „če je to tehnično mogoče", ki se uporablja v smislu zahteve glede navajanja koncentracij snovi v zmesi v obliki točnih odstotkov ali območij odstotkov v padajočem vrstnem redu, je treba razumeti tako, da je treba koncentracije kot točne odstotke ali območja odstotkov izraziti, če na primer programska oprema za pripravo varnostnega lista omogoča to razvrščanje s podatki o sestavi, ki so na voljo. To ne pomeni, da je treba za določitev natančnih podatkov za takšno razvrščanje uporabiti vse tehnične korake (na primer vključno z analizo), če sicer niso na voljo.

Pri zmeseh lahko del registracijske številke REACH za snovi v zmesi, ki se nanaša na posameznega registracijskega zavezanca v skupni predložitvi (zadnje štiri števke prvotne cele registracijske številke) izpusti **vsak** dobavitelj (opozoriti je treba, da v tem primeru ni nujno, da je dobavitelj nadaljnji uporabnik ali distributer, kakor v primeru krajšanja registracijske številke, navedene v pododdelku 1.1)[66]. Opozoriti je treba tudi, da se registracijske številke v tem pododdelku zahtevajo samo za snovi, navedene v točki 3.2.1 ali 3.2.2. Če pa dobavitelji želijo v pododdelku 3.2 navesti dodatne snovi v zmesi, čeprav navajanje podatkov iz točke 3.2.1 ali 3.2.2 za te snovi ni obvezno, morajo navesti tudi veljavne podatke, določene v točkah 3.2.3 in 3.2.4, skupaj z registracijskimi številkami, če so na voljo. Morda bo koristno navesti,

66 Za več informacij glej razdelek z vprašanji in odgovori (odgovore na vprašanja št. 137, 144 in 145) na spletišču agencije ECHA na naslovu: http://www.echa.europa.eu/sl/support/qas-support/search-qas.

na kateri podlagi je bila snov vključena v oddelek 3.2, npr. zaradi sprožilcev razvrstitve iz uredbe CLP (npr. splošne mejne koncentracije, dodajanje ali premostitveno načelo) ali zaradi zahtev iz Priloge II k uredbi REACH.

„Snovi, vključene v seznam, določen v skladu s členom 59(1), zaradi razlogov, ki niso našteti pod točko (a), če je koncentracija posamezne snovi enaka ali večja od 0,1 %", navedene v zgornjem pravnem besedilu, so snovi s tako imenovanega „seznama kandidatnih snovi" (dodatne informacije so na voljo v odstavku 2.15 poglavja 2 tega dokumenta).

Primer možne zgradbe tega pododdelka za zmes je naveden v nadaljevanju[67]:

Št. CAS	Št. ES	Indeksna št.	Registracijska št. REACH	% [masni]	Ime snovi	Razvrstitev v skladu z Uredbo (ES) št. 1272/2008 (CLP)	SCL, M-faktor, ATE
7681-52-9	231-668-3	017-011-00-1	01-XXXXXXXXXX-XX-YYYY	60	natrijev hipoklorit	Skin Corr. 1B, H314 Eye Dam. 1, H319 Aquatic Acute 1, H400 Aquatic Chronic 1, H410	EUH031: C ≥ 5 % M (akut.) = 1 M (kron.) = 10
1310-73-2	215-185-5	011-002-00-6	01-NNNNNNNNNN-NN-ZZZZ	39	natrijev hidroksid	Skin Corr. 1A, H314 Eye Dam. 1, H319	Eye Irrit. 2, H319: 0,5 % ≤ C < 2 % Skin Corr. 1A, H314: C ≥ 5 % Skin Corr. 1B, H314: 2 % ≤ C < 5 % Skin Irrit. 2, H315: 0,5 % ≤ C < 2 %

67 UPOŠTEVAJTE: Ta primer je naveden zaradi prikaza oblike vpisov v tem pododdelku, zlasti razlike v primerjavi z vpisom v pododdelku 3.1 za snov z nečistočami. NA PODLAGI PRIMERA SE NE SME SKLEPATI, DA BI BILA TAKŠNA ZMES OBSTOJNA PRI KATERI KOLI REAKCIJI.

7758-98-7	231-847-6	029-004-00-0	01-NNNNNNNNNN-NN-WWWW	1	bakrov sulfat	Acute Tox. 3 Skin Irrit. 2 Eye Irrit. 2 Aquatic Acute 1 Aquatic Chronic 1	ATE (oralna): 482 mg/kg M (akut.) = 10 M (kron.) = 1

Za nanooblike se uporabljajo enake zahteve za opredelitev, kot so določene za oddelek 3.1 varnostnega lista (glejte preglednico 1).

Dodatne informacije:

Celotno besedilo stavkov H: glejte ODDELEK 16.

Ker je potrebna samo ena številka CAS, ES ali indeksna številka, opozarjamo, da se lahko ta tabela poenostavi tako, da se trije stolpci (po eden za vsako vrsto številke) nadomestijo z dvema stolpcema: eden za „vrsto številke“ in drugi za „številko“. Te tabele s primeri se lahko prikažejo tudi na druge načine, na primer z uporabo dveh stolpcev, za „vrsto številke“ in „številko“.

Opozoriti je treba, da mora biti za snov, ki sestavlja zmes, v zadnjih dveh stolpcih navedena razvrstitev za čisto (100 %) snov.

Namesto dejanskih masnih odstotkov se lahko navedejo masna območja. Pri uporabi območij odstotkov morajo navedeni podatki o nevarnosti za zdravje in okolje odražati učinke najvišje koncentracije vsake sestavine. Opozoriti je treba, da če skupna vsota najvišjih koncentracij presega 100 %, razvrstitve zmesi ni mogoče pravilno izpeljati.

Opozoriti je treba, da tabela iz besedila Priloge II, navedena zgoraj pod naslovom *„Seznam razredov nevarnosti, kategorij nevarnosti in mejnih koncentracij (vključno s splošnimi mejnimi vrednostmi iz tabele 1.1 Uredbe (ES) št. 1272/2008 ter splošnimi mejnimi koncentracijami, navedenimi v delih 3 do 5 Priloge I k navedeni uredbi), za katere je treba snov navesti kot snov v zmesi iz pododdelka 3.2“*, vsebuje vrednosti, nad katerimi morajo biti določene snovi **navedene v varnostnem listu**. Te vrednosti **niso** vedno splošne mejne vrednosti za razvrstitev – vrednosti v tej tabeli je treba prilagoditi, da vključujejo opombe iz uredbe CLP, ki zahtevajo v nekaterih primerih zagotovitev varnostnega lista, **čeprav** je vrednost manjša od tiste, ki zahteva razvrstitev. Na primer, v tej tabeli je za strupenost za razmnoževanje, kategorije 1A, 1B, 2, in učinke na dojenje ali prek dojenja navedena vrednost ≥ 0,1, čeprav tabela 3.7.2 *„Splošne mejne koncentracije sestavin zmesi, razvrščenih kot strupene snovi za razmnoževanje ali zaradi učinkov na dojenje ali prek dojenja, pri katerih se razvrsti tudi zmes“* iz Priloge I k uredbi CLP kot mejno koncentracijo za razvrstitev navaja vrednost **≥ 0,3**. Razlog za to je, da ta tabela vključuje ustrezno *Opombo 1* pod tabelo, ki se glasi: *„Če je v zmesi prisotna strupena snov za razmnoževanje kategorije 1 ali kategorije 2 ali snov, razvrščena zaradi učinkov na dojenje ali prek dojenja, kot sestavina s koncentracijo nad* **0,1 %**, *se za zmes na zahtevo da na voljo varnostni list“*. Zgornja tabela vključuje to številko, ker je njen namen navesti vrednost, ki ustreza za varnostni list in ne za določitev razvrstitve.

Če se v skladu z določbami člena 24 uredbe CLP za snov v zmesi uporablja alternativno kemijsko ime, je priporočljivo to navesti (z ustreznim identifikatorjem, kot je številka prijave) v

tem pododdelku (ali v oddelku 15 ali 16), da se preprečijo vprašanja prejemnikov ali organov za izvrševanje o njegovi uporabi. Registracijska številka, številka ES in drugi natančni kemijski identifikatorji niso potrebni za snovi, navedene v tem pododdelku z alternativnim kemijskim imenom.

Pododdelek 3.2 varnostnega lista se lahko uporabi tudi za navedbo nekaterih podatkov o sestavi detergentov, ki se uporabljajo v industrijskih in institucionalnih okoljih in niso na voljo splošnim uporabnikom[68].

V zvezi z navedbami v pododdelku 3.2 je treba upoštevati, da (za snovi, ki še niso razvrščene iz drugih razlogov) zakon zahteva, da se navedejo, kadar gre za *„(b) snovi, za katere obstajajo omejitve izpostavljenosti na delovnem mestu na ravni Unije …“*, kar pomeni, da navedbo določa omejitev **Unije**. Seveda lahko pripravljavci varnostnih listov v tem pododdelku (ali ODDELKU 15 oziroma 16) prostovoljno navedejo snovi, za katere so določene omejitve na nacionalni ravni in ne na ravni Unije (za razliko od primera za pododdelek 8.1, obravnavanega v nadaljevanju, v katerem je **treba** navesti podatke o **nacionalnih** omejitvah, ne glede na to, ali obstajajo ustrezne omejitve na ravni Unije).

3.4 Varnostni list ODDELEK 4: Ukrepi za prvo pomoč

Besedilo Priloge II
Ta oddelek varnostnega lista opisuje začetne ukrepe tako, da jih lahko razume in izvaja neizučena oseba brez uporabe zapletene opreme in razpoložljivosti velike izbire zdravil. Če je potrebna medicinska oskrba, navodila vsebujejo ta podatek, vključno s stopnjo nujnosti.

4.1 Opis ukrepov za prvo pomoč

Besedilo Priloge II
4.1.1 Navodila za prvo pomoč se zagotovijo po ustreznih načinih izpostavljenosti. Za označbo postopka za vsak način izpostavljenosti, kot so vdihavanje, koža, oči ali zaužitje, se uporabi podrazdelke. *4.1.2 Svetuje se o tem, ali:* *(a) je potrebna takojšnja medicinska oskrba in ali je po izpostavljenosti mogoče pričakovati zapoznele učinke;* *(b) je priporočljivo premakniti izpostavljenega posameznika z območja na svež zrak;* *(c) je priporočljivo odstraniti oblačila in čevlje posameznika ter z njimi posebej rokovati ter* *(d) ali je priporočljiva osebna varovalna oprema za tiste, ki nudijo prvo pomoč.*

[68] Sestavine, ki jih je treba navesti v skladu z uredbo o detergentih, se lahko prikažejo v pododdelku 3.2 varnostnega lista, če se jasno ločijo med seboj s primernimi podnaslovi, ki navajajo, za kateri zakon se uporabljajo. Več informacij je na voljo na naslovu: https://ec.europa.eu/growth/sectors/chemicals/specific-chemicals_sl.

Podatki v tem pododdelku se lahko strukturirajo na naslednji način:

4.1 Opis ukrepov za prvo pomoč

– splošne opombe

– po vdihavanju

– po stiku s kožo

– po stiku z očmi

– po zaužitju

– osebna varovalna oprema za tiste, ki nudijo prvo pomoč

4.2 Najpomembnejši simptomi in učinki, akutni in zapozneli

Besedilo Priloge II

Zagotovijo se na kratko povzete informacije o najpomembnejših simptomih in učinkih izpostavljenosti, tako akutnih kot zapoznelih.

Upoštevati je treba, da je ta pododdelek namenjen simptomom in učinkom – zdravljenje je treba opisati v pododdelku 4.3.

4.3 Navedba kakršne koli takojšnje medicinske oskrbe in posebnega zdravljenja

Besedilo Priloge II

Če je primerno, se navedejo podatki o kliničnem testiranju in zdravstvenem nadzoru za zapoznele učinke, podrobnosti o protistrupih (če so znani) in kontraindikacijah.

Morda je pomembno poudariti, da morajo biti za nekatere snovi ali zmesi na delovnem mestu na voljo posebna sredstva za posebno in takojšnje zdravljenje.

Opozoriti je treba, da morajo biti začetni ukrepi (kot je navedeno v pravnem besedilu v uvodu k celotnemu oddelku 4) opisani tako, da jih lahko razume in izvaja neizučena oseba, in če je potrebna medicinska oskrba, je treba to izrecno navesti.

Kadar se zdi potrebno zagotoviti posebne podatke za zdravnika (na primer posebno zdravljenje s protistrupi, pozitivni zračni pritisk, prepoved nekaterih zdravil, uživanje hrane in pijače ali kajenje itd.), se lahko te informacije navedejo pod naslovi, kot je „Opombe za zdravnika“ (simptomi, nevarnosti, zdravljenje). Podatki, ki se navedejo pod tem naslovom, lahko vsebujejo posebne medicinske izraze, ki so morda za nemedicinsko osebje težko razumljivi. Podatki morajo biti točni, zato jih morajo predložiti strokovnjaki oziroma jih je treba predložiti

na podlagi strokovnega znanja.

Čeprav priporočila za posebne ukrepe ali zdravljenje niso posebej zahtevana, se lahko kljub temu navede, ali jih lahko tisti, ki nudijo prvo pomoč, in zdravniki izvajajo ali ne.

3.5 Varnostni list ODDELEK 5: Protipožarni ukrepi

Besedilo Priloge II
Ta oddelek varnostnega lista opisuje zahteve za gašenje požara, ki ga povzroči snov ali zmes, ali požara, ki nastane v bližini te snovi ali zmesi.

5.1 Sredstva za gašenje

Besedilo Priloge II
Ustrezna sredstva za gašenje: *Navedejo se podatki o ustreznem sredstvu za gašenje.* *Neustrezna sredstva za gašenje:* *Navede se, ali je katero sredstvo za gašenje neprimerno za določeno situacijo, ki vključuje snov ali zmes (npr. izogibati se je treba sredstvom z velikim pritiskom, ki bi lahko povzročila nastajanje potencialno eksplozivne zmesi prahu in zraka).*

Neustrezna sredstva za gašenje so sredstva za gašenje, ki se ne smejo uporabljati zaradi varnostnih razlogov in vključujejo tudi sredstva, ki lahko povzročijo kemične ali fizikalne reakcije in s tem morebitno dodatno nevarnost. Na primer v prisotnosti snovi, ki v stiku z vodo sproščajo vnetljive ali strupene pline (na primer kalcijev karbid v reakciji z vodo oblikuje etin (acetilen), izjemno vnetljiv plin, ki bi lahko povzročil eksplozijo).

5.2 Posebne nevarnosti v zvezi s snovjo ali zmesjo

Besedilo Priloge II
Navedejo se podatki o nevarnostih v zvezi s snovjo ali zmesjo, kot so na primer nevarni produkti izgorevanja, ki nastajajo pri gorenju snovi ali zmesi, na primer „pri gorenju lahko proizvaja strupene hlape ogljikovega monoksida“ ali „pri izgorevanju proizvaja žveplove in dušikove okside“.

Ta pododdelek vključuje podatke o morebitnih posebnih nevarnostih, ki izhajajo iz kemikalije (npr. vrsta katerih koli nevarnih produktov izgorevanja ali nevarnost eksplozije oblaka hlapov).

5.3 Nasvet za gasilce

Besedilo Priloge II

Zagotovijo se nasveti o varovalnih ukrepih med gašenjem požara, kot na primer „posode hladite z brizganjem vode“, ter o posebni varovalni opremi za gasilce, kot so škornji, obleka, rokavice, zaščita za oči in obraz ter dihalni aparati.

Poudariti je treba, da nobena varovalna oblačila proti kemikalijam ne zagotavljajo zaščite pred vsemi kemikalijami. Glede na posamezne nevarnosti snovi se lahko priporočene ravni zaščite delijo v tri kategorije.

- Zaprti dihalni aparat (SCBA) z rokavicami, odpornimi na kemikalije.
- Zaprti dihalni aparat z zaščitno obleko za kemikalije, samo kadar je verjeten (tesni) osebni stik.
- Zaprti dihalni aparat s plinotesno obleko, kadar je verjetna neposredna bližina snovi ali njenih hlapov.

Plinotesna obleka je oblačilo z najvišjo ravnijo zaščite proti kemikalijam. Takšna obleka je lahko izdelana iz neoprena, vinil kavčuka ali drugih materialov in se uporablja z zaprtim dihalnim aparatom. Zagotavlja zaščito pred številnimi, vendar ne pred vsemi kemikalijami. V primeru kakršnega koli dvoma je treba poiskati nasvet strokovnjaka.

Za nezgode, ki vključujejo globoko zamrznjene in številne druge utekočinjene pline, ki pri stiku povzročijo ozebline in resne okvare oči, je treba uporabljati toplotno izolirano spodnje perilo ter debele tekstilne ali usnjene rokavice in zaščito za oči. Podobno je priporočljivo pri nezgodah, ki vključujejo močno toplotno sevanje, uporabljati oblačila, ki odbijajo toploto.

Oblačila za gasilce, ki izpolnjujejo evropski standard EN469, zagotavljajo osnovno raven zaščite za nezgode s kemikalijami in obsegajo čelade, zaščitne škornje in rokavice. Oblačila, ki ne izpolnjujejo standarda EN469, morda niso primerna za nobeno nezgodo s kemikalijami.

Poleg tega lahko uporabnik vključi priporočene ukrepe za izolacijo prizadetega območja, omejevanje škode v primeru požara ali odstranjevanje ostankov sredstev za gašenje.

Pri izpolnjevanju tega oddelka je treba pretehtati, ali lahko razlitje in voda za gašenje povzročita onesnaženje vodnih tokov. Če je to možno, je treba navesti podatke o tem, kako se zmanjša njihov vpliv na okolje.

Primer možne zgradbe tega oddelka je naveden v nadaljevanju:

ODDELEK 5: Protipožarni ukrepi

5.1 Sredstva za gašenje

<u>Ustrezna sredstva za gašenje:</u>

<u>Neustrezna sredstva za gašenje:</u>

5.2 Posebne nevarnosti v zvezi s snovjo ali zmesjo

<u>Nevarni produkti izgorevanja:</u>

5.3 Nasvet za gasilce

3.6 Varnostni list ODDELEK 6: Ukrepi ob nenamernih izpustih

Besedilo Priloge II

Ta oddelek varnostnega lista svetuje o ustreznem odzivu na razlitje, puščanje ali izpust z namenom preprečitve ali zmanjšanja škodljivih učinkov na ljudi, lastnino in okolje. Kadar ima količina razlite tekočine bistven učinek na nevarnost, priporočila razlikujejo med manjšim in večjim razlitjem. Če je razvidno, da postopki za zadrževanje in obnovitev zahtevajo različne prakse, se te prakse navedejo v varnostnem listu.

[Menimo, da zgornje besedilo ne potrebuje dodatne razlage].

6.1 Osebni varnostni ukrepi, varovalna oprema in postopki v sili

Besedilo Priloge II

6.1.1 Za neizučeno osebje

Navedejo se nasveti v zvezi z nenamernim razlitjem in izpustom snovi ali zmesi, kot so:

(a) nošenje primerne varovalne opreme (vključno z osebno varovalno opremo iz oddelka 8 varnostnega lista) za preprečitev kontaminacije kože, oči in osebnih oblačil;

(b) odstranitev virov vžiga, zagotovitev zadostnega prezračevanja, preprečevanje nastajanja prahu ter

(c) postopki v sili, na primer potreba po evakuaciji nevarnega območja ali posvetovanju s strokovnjakom.

6.1.2 Za reševalce

Zagotovijo se nasveti glede primerne tkanine za osebna zaščitna oblačila (na primer „primerno: butilen“; „neprimerno: PVC“).

[Menimo, da zgornje besedilo ne potrebuje dodatne razlage].

6.2 Okoljevarstveni ukrepi

Besedilo Priloge II

Zagotovijo se nasveti o okoljevarstvenih ukrepih, povezanih z nenamernim razlitjem in izpustom snovi ali zmesi, kot je hramba ločeno od odvodnih kanalov, površinske in podzemne vode.

[Menimo, da zgornje besedilo ne potrebuje dodatne razlage].

6.3 Metode in materiali za zadrževanje in čiščenje

Besedilo Priloge II
6.3.1 Zagotovijo se ustrezni nasveti o zadrževanju razlitja. Primerne tehnike zadrževanja lahko vključujejo: *(a) ograditev, pokritje odvodnih kanalov;* *(b) postopke omejevanja.* *6.3.2 Zagotovijo se ustrezni nasveti o čiščenju razlitja. Primerni postopki čiščenja lahko vključujejo:* *(a) tehnike nevtralizacije;* *(b) tehnike dekontaminacije;* *(c) vpojne materiale;* *(d) tehnike čiščenja;* *(e) tehnike sesanja;* *(f) opremo, potrebno za zadrževanje/čiščenje (uporaba orodja in opreme, ki se ne iskri, kjer je to primerno).* *6.3.3 Navedejo se tudi drugi podatki v zvezi z razlitjem in izpustom, vključno z nasveti o neprimernih tehnikah zadrževanja ali čiščenja, na primer z navedbo „nikoli uporabljati …“.*

Upoštevajte, da ta seznam tehnik ni popoln, predvsem se lahko uporabljajo tudi absorpcijska in adsorpcijska sredstva.

Upoštevajte tudi, da je pomen izrazov *„ograditev“*[69] in *„pokritje“*[70] skladen z opredelitvijo iz Priloge 4 h GHS[71].

Nekaj primerov vrste priporočil, ki se lahko vključijo v ta pododdelek:

- Mokro čiščenje ali sesanje trdnih snovi.
- Ne uporabljajte krtače ali komprimiranega zraka za čiščenje površin ali oblačil.
- Razlitja takoj počistite.

---

69 „***Ograda*** *je zagotovitev naprav za zbiranje tekočin, ki v primeru morebitnega uhajanja ali razlitja iz cistern ali cevi zajame odvečno količino vsebovanih tekočin, na primer nasip. Tekočine iz ograjenih območij je treba odvajati v posodo za zajetje, ki mora imeti naprave za ločevanje vode/olja.*“

70 „*Tj. zagotovitev pokrova ali zaščite (za preprečevanje škode ali razlitja).*“

71 Globalno usklajeni sistem za razvrščanje in označevanje kemikalij (GHS), peta popravljena izdaja 2013. Priloga 4 – *Smernice za pripravo varnostnih listov*, stran 415; glejte: http://www.unece.org/trans/danger/publi/ghs/ghs_rev05/05files_e.html.

6.4 Sklicevanje na druge oddelke

Besedilo Priloge II
Če je primerno, se navede sklic na oddelka 8 in 13.

Opozoriti je treba, da sta oddelka 8 in 13 edina oddelka, za katera se tu (in še to le, če je primerno) zahtevajo (navzkrižni) sklici – kar pomeni, da se navzkrižni sklici navedejo na podatke o nadzoru izpostavljenosti in osebni zaščiti oziroma odstranjevanju, ki so ustrezni za morebitni nenamerni izpust. Namen tega je preprečiti podvajanje podatkov – in ne zahtevati takšno podvajanje. Dodatni sklici na druge oddelke, ki se lahko navedejo tukaj, v uredbi niso zahtevani.

Primer možne zgradbe tega oddelka je naveden v nadaljevanju[72]:

ODDELEK 6: Ukrepi ob nenamernih izpustih

6.1 Osebni varnostni ukrepi, varovalna oprema in postopki v sili

6.1.1 Za neizučeno osebje

<u>Zaščitna oprema:</u>

<u>Postopki v sili:</u>

6.1.2 Za reševalce

6.2 Okoljevarstveni ukrepi:

6.3 Metode in materiali za zadrževanje in čiščenje

6.3.1 Za zadrževanje:

6.3.2 Za čiščenje:

6.3.3 Drugi podatki:

6.4 Sklicevanje na druge oddelke

72 Upoštevajte, da zakon ne zahteva dodatnega številčenja in strukturiranja na ravni pododdelka, ki je navedeno v nadaljnjem besedilu.

3.7 Varnostni list ODDELEK 7: Ravnanje in skladiščenje

Besedilo Priloge II

Ta oddelek varnostnega lista zagotavlja nasvete o varnem ravnanju. Poudarja previdnostne ukrepe, primerne za identificirane uporabe iz pododdelka 1.2 in edinstvene lastnosti snovi ali zmesi.

Podatki v tem delu varnostnega lista se nanašajo na varovanje zdravja ljudi, varnost in okolje. Delodajalcu pomagajo pri oblikovanju ustreznih delovnih postopkov in organizacijskih ukrepov v skladu s členom 5 Direktive 98/24/ES in členom 5 Direktive 2004/37/ES.

Kadar se zahteva poročilo o kemijski varnosti, so podatki v tem oddelku varnostnega lista skladni s podatki za identificirane uporabe iz poročila o kemijski varnosti in scenariji izpostavljenosti, iz katerih je razviden nadzor tveganja, iz poročila o kemijski varnosti, navedenimi v prilogi k varnostnemu listu.

Poleg podatkov, navedenih v tem oddelku, so ustrezni podatki na voljo tudi v oddelku 8.

[Menimo, da zgornje besedilo ne potrebuje dodatne razlage.]

7.1 Varnostni ukrepi za varno ravnanje

Besedilo Priloge II

7.1.1 Navedejo se priporočila, ki:

(a) omogočajo varno ravnanje s snovjo ali zmesjo, kot na primer zadrževanje in ukrepi za preprečevanje požara ter nastajanja aerosolov in prahu;

(b) preprečujejo ravnanje z nezdružljivimi snovmi;

(c) opozarjajo na postopke in pogoje, ki s spreminjanjem lastnosti snovi ali zmesi ustvarjajo nova tveganja, ter na ustrezne protiukrepe ter

(d) zmanjšujejo izpust snovi ali zmesi v okolje, kot na primer preprečevanje razlitij ali hramba ločeno od odvodnih kanalov.

7.1.2 Navedejo se nasveti o splošni higieni dela, kot so:

(a) prepovedano uživanje hrane in pijače ter kajenje na delovnih območjih;

(b) umivanje rok po uporabi ter

(c) odstranitev kontaminiranih oblačil in varovalne opreme pred vstopom v prostore, kjer se uživa hrana.

V tem pododdelku je treba navesti podatke v zvezi z zaščitnimi ukrepi za varno ravnanje in priporočene tehnične ukrepe, kot so zadrževanje, ukrepi za preprečevanje nastajanja aerosolov in prahu ter izbruha ognja, zahtevani ukrepi za zaščito okolja (na primer uporaba filtrov ali naprav za čiščenje plina na izpušnem prezračevanju, uporaba v ograjenem območju,

ukrepi za zbiranje in odstranjevanje razlitij itd.), in vse posebne zahteve ali pravila v zvezi s snovjo ali zmesjo (npr. postopki ali oprema, ki so prepovedani ali priporočeni). Če je mogoče, navedite kratek opis ukrepa.

Primer možne strukture tega pododdelka je naveden v nadaljevanju:

ODDELEK 7: Ravnanje in skladiščenje

7.1 Varnostni ukrepi za varno ravnanje

Zaščitni ukrepi:

Ukrepi za preprečevanja požara:

Ukrepi za preprečevanje nastajanja aerosolov in prahu:

Ukrepi za varstvo okolja:

Nasveti o splošni higieni dela:

7.2 Pogoji za varno skladiščenje, vključno z nezdružljivostjo

Besedilo Priloge II

Nasveti morajo biti skladni s fizikalnimi in kemijskimi lastnostmi, opisanimi v oddelku 9 varnostnega lista. Če je ustrezno, se zagotovijo nasveti o posebnih zahtevah za skladiščenje, vključno s/z:

(a) kako obvladovati tveganja, povezana z/s:

(i) eksplozivnimi atmosferami,

(ii) jedkimi snovmi,

(iii) nevarnostmi vnetljivosti,

(iv) nezdružljivimi snovmi ali zmesmi,

(v) hlapljivimi snovmi ter

(vi) morebitnim virom vžiga (vključno z električno opremo);

(b) kako nadzorovati učinke:

(i) vremenskih razmer,

(ii) okoljskega tlaka,

(iii) temperature,

(iv) sončne svetlobe,

(v) vlažnosti, ter

(vi) vibracije;

(c) kako zagotoviti neoporečnost snovi ali zmesi z uporabo:

(i) stabilizatorjev ter

(ii) antioksidantov;

(d) drugimi nasveti, vključno s/z:

(i) zahtevami o prezračevanju;

(ii) posebnimi konstrukcijami za skladiščne prostore ali posode (vključno z zadrževalnimi stenami in prezračevanjem);

(iii) mejnimi količinami glede na pogoje skladiščenja (če je pomembno) ter

(iv) združljivostjo embalaže.

V tem pododdelku je treba, če je primerno, navesti pogoje za varno skladiščenje, kot so:

- posebne konstrukcije za skladiščne prostore ali posode (vključno z zadrževalnimi stenami in prezračevanjem),
- nezdružljivi materiali,
- pogoji skladiščenja (mejna vrednost/območje vlažnosti, svetloba, inertni plin itd.),
- posebna električna oprema in preprečevanje statične elektrike.

Pododdelek bi moral vključevati tudi nasvete – če je ustrezno – o mejnih količinah glede na pogoje skladiščenja (ali na primer navedbo mejnih količin, nad katerimi se za snov ali razred snovi uporablja direktiva Seveso III[73]). V tem pododdelku bi morale biti navedene tudi vse posebne zahteve, kot so vrsta materiala, ki je bil uporabljen pri embalaži/vsebnikih snovi ali zmesi.

Opozarjamo, da je treba izraz „nezdružljivosti“ v smislu vsebine podatkov, ki jih je treba navesti v pododdelku 7.2, razumeti kot nezdružljivosti snovi ali zmesi z embalažnimi materiali, s katerimi lahko pridejo v stik.

Nekateri dobavitelji se lahko odločijo, da tu navedejo podatke o nacionalnih sistemih skladiščnih razredov. Skladiščni razred se pridobi na podlagi razvrstitve čiste snovi ali zmesi – za ta namen se embalaža ne upošteva.

V tem pododdelku ni priporočljivo dodajati podatkov o skladiščenju, povezanih s kakovostjo. Če se ti podatki dodajo, je treba jasno navesti, da so povezani s kakovostjo in ne z varnostjo.

Primer možne strukture tega pododdelka je naveden v nadaljevanju:

7.2 Pogoji za varno skladiščenje, vključno z nezdružljivostjo

73 Leta 2012 je bila sprejeta direktiva SEVESO III (Direktiva 2012/18/EU), pri čemer so se med drugim upoštevale spremembe zakonodaje Unije na področju razvrstitve kemikalij ter večje pravice državljanov do dostopa do informacij in pravnega varstva: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:32012L0018.

Tehnični ukrepi in pogoji skladiščenja:

Embalažni materiali:

Zahteve za skladiščne prostore in posode:

Skladiščni razred:

Dodatne informacije o pogojih skladiščenja:

7.3 Posebne končne uporabe

Besedilo Priloge II

Za snovi in zmesi, namenjene posebnim končnim uporabam, se priporočila nanašajo na identificirane uporabe iz pododdelka 1.2 in so podrobna ter pripravljena za izvajanje. Če je priložen scenarij izpostavljenosti, se lahko navede sklic nanj ali pa se priložijo podatki, kot je zahtevano v pododdelkih 7.1 in 7.2. Če je udeleženec v dobavni verigi izvedel oceno kemijske varnosti za zmes, zadošča, da so varnostni list in scenariji izpostavljenosti skladni s poročilom o kemijski varnosti za zmes namesto s poročili o kemijski varnosti vsake snovi v zmesi. Če so na voljo posebna navodila za določeno industrijo ali panogo, se lahko navede podroben sklic nanje (vključno z virom in datumom izdaje).

Za biocidne proizvode kot primer snovi in zmesi, namenjenih posebnim končnim uporabam, se poleg identificiranih uporab v pododdelku 1.2, ki morajo biti navedene, lahko navedejo vse dodatne uporabe, ki so dovoljene za proizvod (na primer zaščita lesa, dezinfekcija, nadzor mulja, zaščita notranjosti posode itd.). Lahko se navede dodatni sklic na podatkovne liste s tehničnimi podatki, ki vsebujejo dodatne informacije o uporabljeni količini in navodila za katero koli vrsto uporabe.

Če je varnostnemu listu priložen ustrezni scenarij izpostavljenosti, ki navaja potrebna priporočila v zvezi z varnim ravnanjem in uporabo, in je naveden sklic nanj, v tem pododdelku ni treba navajati podrobnih priporočil za posebne končne uporabe.

Pri snoveh, za katere scenariji izpostavljenosti niso potrebni (na primer snovi, za katere ni potrebna analiza kemijske varnosti, ker niso predmet registracije pri količini ≥ 10 ton na leto[74]), se lahko v ta pododdelek vključijo tudi podatki, ki so podobni ali enakovredni tistim iz scenarija izpostavljenosti in bi bili sicer celoviteje navedeni v scenariju izpostavljenosti. Ta oddelek se lahko morda uporablja tudi pri varnostnih listih za zmesi, katerim ni priložen dokument z združenimi podatki, ki bi bil enakovreden „scenariju izpostavljenosti za zmes“.

Primer možne strukture tega pododdelka je naveden v nadaljevanju:

7.3 Posebne končne uporabe:

74 Opomba: Tudi za snovi pri količini > 10 ton na leto, za katere se zahteva ocena kemijske varnosti, obstajajo v skladu s členom 14(4) dodatna merila, preden se zahteva scenarij izpostavljenosti, vendar se bodo ta merila uporabljala za večino snovi, za katere se zahteva varnostni list.

Priporočila:

Posebne rešitve za panogo industrije:

3.8 Varnostni list ODDELEK 8: Nadzor izpostavljenosti/osebna zaščita

Opomba: Za tiste, ki pripravljajo varnostne liste za „posebne zmesi“[75], so v Prilogi 2 na voljo dodatne informacije o tem, kako prilagoditi oddelek 8.

Besedilo Priloge II

Ta oddelek varnostnega lista opisuje veljavne omejitve poklicne izpostavljenosti in potrebne ukrepe za obvladovanje tveganja.

Kadar se zahteva poročilo o kemijski varnosti, so podatki v tem oddelku varnostnega lista skladni s podatki za identificirane uporabe iz poročila o kemijski varnosti in scenariji izpostavljenosti, iz katerih je razviden nadzor tveganja, iz poročila o kemijski varnosti, navedenimi v prilogi k varnostnemu listu.

8.1 Parametri nadzora[76]

Besedilo Priloge II

8.1.1. Če so na voljo, se za snov ali vsako snov v zmesi navedejo naslednje nacionalne mejne vrednosti, vključno s pravno podlago za vsako od njih, ki velja za državo članico, v kateri je varnostni list predložen. Pri navedbi mejnih vrednosti izpostavljenosti na delovnem mestu se uporabi kemijska identiteta, kakor je opredeljena v oddelku 3:

8.1.1.1 nacionalne mejne vrednosti izpostavljenosti na delovnem mestu, ki ustrezajo mejnim vrednostim izpostavljenosti na delovnem mestu Unije v skladu z Direktivo 98/24/ES, vključno s kakršnimi koli zapisi iz člena 2(3) Sklepa Komisije 2014/113/EU ([77]);

8.1.1.2 nacionalne mejne vrednosti izpostavljenosti na delovnem mestu, ki ustrezajo mejnim vrednostim Unije v skladu z Direktivo 2004/37/ES, vključno s kakršnimi koli zapisi iz člena 2(3) Sklepa Komisije 2014/113/EU;

8.1.1.3 katere koli druge nacionalne mejne vrednosti izpostavljenosti na delovnem mestu;

8.1.1.4 nacionalne biološke mejne vrednosti, ki ustrezajo biološkim mejnim vrednostim Unije v skladu z Direktivo 98/24/ES, vključno s kakršnimi koli zapisi iz člena 2(3) Sklepa

75 Posebne zmesi so zmesi, katerih skupna značilnost je, da se snovi, ki jih sestavljajo, spremenijo pri vključitvi v matriko zmesi. Vključitev teh sestavnih snovi v matriko vpliva na njihovo razpoložljivost za izpostavljenost in sposobnost izražanja katerih koli ekotoksikoloških/strupenih lastnosti.

76 UPOŠTEVAJTE, DA SO OPOMBE POD ČRTO, KI SO NAVEDENE KOT DEL CITIRANEGA ORIGINALNEGA PRAVNEGA BESEDILA, ZAPISANE (V POŠEVNI PISAVI) V PRVOTNI OBLIKI, TUDI TAKRAT, KO SO MORDA ŽE NA VOLJO POSODOBITVE CITIRANIH DOKUMENTOV.

77 *Sklep Komisije 2014/113/EU z dne 3. marca 2014 o ustanovitvi Znanstvenega odbora za omejitve poklicne izpostavljenosti kemičnim snovem in o razveljavitvi Sklepa 95/320/ES (UL L 62, 4.3.2014, str. 18).*

Komisije 2014/113/EU;

8.1.1.5 katere koli druge nacionalne biološke mejne vrednosti.

8.1.2 Navedejo se podatki o veljavnih priporočenih postopkih spremljanja za vsaj najbolj ustrezne snovi.

8.1.3 Če se med pravilno uporabo snovi ali zmesi tvorijo onesnaževalci zraka, se tudi zanje navedejo ustrezne mejne vrednosti izpostavljenosti na delovnem mestu in/ali biološke mejne vrednosti.

8.1.4 Kadar je na voljo poročilo o kemijski varnosti ali DNEL iz člena 1.4 Priloge I ali PNEC iz oddelka 3.3 Priloge I, se za scenarije izpostavljenosti iz poročila o kemijski varnosti, navedene v prilogi k varnostnemu listu, navedejo ustrezni DNEL ali PNEC.

8.1.5 Kadar je za odločitev o ukrepih za obvladovanje tveganja v zvezi s posebnimi uporabami uporabljen pristop opredelitve nadzora, se navede dovolj podrobnosti za učinkovito obvladovanje tveganja. Okvir in omejitve posebnega priporočila za opredelitev nadzora je treba natančno pojasniti.

Mejne vrednosti izpostavljenosti na delovnem mestu

V tem pododdelku je treba navesti trenutno veljavne posebne parametre nadzora, vključno z mejnimi vrednostmi izpostavljenosti na delovnem mestu in/ali biološkimi mejnimi vrednostmi. Vrednosti morajo biti navedene za državo članico, v kateri se snov ali zmes daje v promet. Čeprav se dobavitelju lahko zdi praktično zagotoviti mejne vrednosti izpostavljenosti na delovnem mestu za več držav članic, obstajajo nacionalne zahteve, kot so zahteve iz pododdelkov 1.1, 1.4 in 15.1, ter zahteva glede nacionalnega jezika, kar pomeni, da mora biti varnostni list specifičen za državo članico.

Opozoriti je treba, da se kljub temu, da se v oddelku 3 varnostnega lista nedvomno zahteva navedba snovi z mejno vrednostjo[78] na ravni Unije, v oddelku 8 zahteva obvezna navedba nacionalnih mejnih vrednosti za izpostavljenost na delovnem mestu, ki ustrezajo mejnim vrednostim izpostavljenosti na delovnem mestu na ravni Unije, **in** da je treba navesti vse ustrezne nacionalne mejne vrednosti tudi, če mejne vrednosti izpostavljenosti na delovnem mestu na ravni Unije niso določene (glejte točke 8.1.1.1 in 8.1.1.2 oziroma 8.1.1.3 zgoraj navedenega pravnega besedila). Če je Evropska komisija določila okvirno mejno vrednost izpostavljenosti na delovnem mestu (IOELV), ki še ni bila prenesena v nacionalno zakonodajo posamezne države članice, je priporočljivo navesti vrednost na ravni Unije, čeprav to ni posebej zahtevano.

Kot vir tovrstnih informacij je lahko zlasti uporabna mednarodna zbirka mejnih vrednosti GESTIS: https://limitvalue.ifa.dguv.de/.

Na voljo so tudi komercialne zbirke podatkov, v katerih so tovrstni podatki na voljo za naročnike ali na podlagi druge vrste plačila.

78 Glejte točko 3.2.1 (b) besedila iz Priloge II zgoraj.

Informacije o postopkih spremljanja

Podatki v tem pododdelku morajo vključevati tudi trenutno priporočene metode spremljanja ali opazovanja vsaj za najpomembnejše snovi. Te metode spremljanja so lahko: spremljanje zraka pri ljudeh, spremljanje zraka v prostoru, biološko spremljanje itd. v skladu z dogovorjenimi standardi. Posebni standard je treba navesti, na primer:

„BS EN 14042:2003 Identifikator naslova: ozračje delovnega mesta. Navodila za uporabo postopkov za oceno izpostavljenosti kemičnim in biološkim dejavnikom."

Ker se uporabljajo veljavne omejitve in njihova pravna podlaga posameznih držav članic, v katerih se snov ali zmes daje v promet, je treba upoštevati, da imajo metode spremljanja države, za katero se zagotovi varnostni list, prednost pred metodami države izvora, če so metode različne.

Za zmesi je treba upoštevati, da zahteva *„Navedejo se podatki o veljavnih priporočenih postopkih spremljanja za vsaj najbolj ustrezne snovi"* pomeni, da je treba podatke, če so na voljo, zagotoviti vsaj za sestavne snovi, ki jih je treba navesti v pododdelku 3.2 varnostnega lista[79].

Izpeljane ravni brez učinka (DNEL) in predvidene koncentracije brez učinka (PNEC), ki se uporabljajo za scenarije izpostavljenosti v kateri(-h) koli prilogi(-ah) k varnostnemu listu za določeno snov ali zmes, se lahko navedejo skupaj z mejnimi vrednostmi izpostavljenosti na delovnem mestu, obravnavanimi zgoraj, in na enak način, lahko pa se po želji dobavitelja ločeno navedejo oziroma prikažejo v tabeli.

Opozoriti je treba, da se navajajo le veljavne DNEL in PNEC – druge je treba odstraniti s seznama, če je to primerno.

Primer možnega strukturiranja zahtevanih podatkov o DNEL in PNEC v tem oddelku je prikazan v nadaljevanju:

79 Za nekatere vrste snovi in zmesi (na primer kompleksne snovi UVCB) morda takšne metode niso na voljo.

IME SNOVI		
Številka ES:	Številka CAS:	

DNEL

	Delavci				Potrošniki			
Način izpostavljenosti	Akutni lokalni učinek	Akutni sistemski	Kronični lokalni učinki	Kronični sistemski	Akutni lokalni učinki	Akutni sistemski	Kronični lokalni učinki	Kronični sistemski
Oralno	Ni potrebno							
Vdihavanje								
Dermalno								
Vsako polje bi moralo vsebovati onega od naslednjih podatkov: i) vrednost DNEL in enota ali ii) identificirana nevarnost, vendar DNEL ni na voljo ali iii) izpostavljenost ni verjetna ali iv) nevarnost ni ugotovljena.								

PNEC

Cili varstva okolja	PNEC
Sladka voda	
Sladkovodne usedline	
Morska voda	
Morske usedline	
Prehranjevalna veriga	
Mikroorganizmi pri čiščenju odplak	
Tla (kmetijska)	
Zrak	

Vsako polje bi moralo vsebovati onega od naslednjih podatkov: i) vrednost PNEC in enota ali ii) identificirana nevarnost, vendar PNEC ni na voljo ali iii) izpostavljenost ni verjetna ali iv) nevarnost ni ugotovljena.

Pristop opredelitve nadzora

Po mnenju Mednarodne organizacije dela se lahko opredelitev nadzora opiše tako[80]:

To je dopolnilni pristop za varovanje zdravja delavcev z usmerjanjem sredstev na nadzor izpostavljenosti. Ker ni mogoče določiti posebne mejne vrednosti izpostavljenosti na delovnem mestu za vsako kemikalijo, ki se uporablja, se kemikalija dodeli „opredelitvi“ za nadzorne ukrepe na podlagi razvrstitve glede na nevarnost v skladu z mednarodnimi merili, količine kemikalije v uporabi in njene hlapnosti/prašenja. Rezultat je ena od štirih priporočenih strategij nadzora:

1. uporabiti dobro prakso pri industrijski higieni;
2. uporabiti lokalno izpušno prezračevanje;
3. zapreti postopek;
4. poiskati nasvet pri strokovnjaku.

Upoštevati je treba, da uporaba pristopa opredelitve nadzora ni obvezna. Če pa se ta pristop uporabi poleg zakonsko zahtevanih podatkov, ki so pojasnjeni zgoraj, je treba navesti dovolj podrobnosti za učinkovito obvladovanje tveganja, pojasniti je treba tudi okvir in omejitve priporočil o določeni opredelitvi nadzora.

8.2 Nadzor izpostavljenosti

Besedilo Priloge II

Zagotovijo se podatki, zahtevani v tem pododdelku, razen če je scenarij izpostavljenosti, ki vsebuje te podatke, priložen varnostnemu listu.

Če je dobavitelj opustil preskus iz oddelka 3 Priloge XI, navede posebne pogoje uporabe, na podlagi katerih je opustitev upravičena.

Kadar je snov registrirana kot izolirana vmesna snov (na kraju samem ali med prevozom), dobavitelj navede, da je varnostni list v skladu s posebnimi pogoji, ki upravičujejo registracijo v skladu s členom 17 ali 18.

8.2.1 Ustrezen tehnično-tehnološki nadzor

Opis ustreznih ukrepov za nadzor izpostavljenosti se nanaša na identificirane uporabe snovi ali zmesi iz pododdelka 1.2. Ti podatki zadoščajo delodajalcu za izvedbo ocene tveganja za zdravje in varnost delavcev zaradi prisotnosti snovi ali zmesi v skladu s členi 4 do 6 Direktive 98/24/ES in členi 3 do 5 Direktive 2004/37/ES, kadar je primerno.

Ti podatki dopolnjujejo podatke, že navedene v oddelku 7.

8.2.2 Osebni varnostni ukrepi, kot na primer osebna varovalna oprema

8.2.2.1 Podatki o uporabi osebne varovalne opreme morajo biti v skladu z dobro higieno dela in v povezavi z drugimi ukrepi za nadzor, vključno s tehnično-tehnološkim nadzorom, prezračevanjem in izolacijo. Če je primerno, se za nasvet o posebni osebni požarno/kemijsko varovalni opremi navede sklic na oddelek 5.

80 Glejte: ilo.org/legacy/english/protection/safework/ctrl_banding/whatis.htm.

8.2.2.2 Ob upoštevanju Uredbe (EU) 2016/425 Evropskega parlamenta in Sveta ([81]) in s sklicevanjem na ustrezne standarde CEN se podrobno navede, katera oprema nudi ustrezno in primerno zaščito, vključno s/z:

(a) zaščito za oči/obraz

Vrsta opreme, ki se zahteva za zaščito oči/obraza, je opredeljena glede na nevarnost snovi ali zmesi in morebitnega stika, na primer zaščitna stekla, zaščitna očala, zaščita za obraz.

(b) zaščito kože

(i) zaščito rok

Vrsta rokavic, ki jih je treba nositi pri ravnanju s snovjo ali zmesjo, mora biti jasno opredeljena glede na nevarnost snovi ali zmesi, morebitnega stika ter količine in trajanja izpostavljenosti kože, vključno s/z:

– vrsto materiala in njegovo debelino,
– značilnimi ali najkrajšimi časi prodiranja skozi material, iz katerega so izdelane rokavice.

Po potrebi se navedejo dodatni ukrepi za zaščito rok.

(ii) drugo

Če je treba poleg rok zaščititi tudi druge dele telesa, se navedeta vrsta in kakovost potrebne zaščitne opreme, kot so dolge rokavice, škornji in obleka, glede na nevarnosti, povezane s snovjo ali zmesjo in morebitnim stikom.

Po potrebi se določijo vsi dodatni ukrepi za varovanje kože in posebni higienski ukrepi.

(c) zaščito dihal

Za pline, hlape, meglice ali prah se navede vrsta zaščitne opreme na podlagi nevarnosti in možnosti izpostavljenosti, vključno z dihalno masko, ki čisti zrak, navedbo ustreznega čistilnega elementa (kartuša ali posoda), ustreznimi filtri za trdne delce in ustreznimi maskami ali zaprtimi dihalnimi aparati.

(d) toplotno nevarnostjo

Pri navajanju zaščitne opreme, ki jo je treba nositi za materiale, ki predstavljajo toplotno nevarnost, se posebej upošteva izdelava osebne varovalne opreme.

8.2.3 Nadzor izpostavljenosti okolja

Navedejo se podatki, ki jih potrebuje delodajalec, da lahko izpolni svoje obveznosti v skladu z okoljevarstveno zakonodajo Unije.

Kadar se zahteva poročilo o kemijski varnosti, se za scenarije izpostavljenosti iz poročila o kemijski varnosti, navedene v prilogi k varnostnemu listu, navede povzetek ukrepov za obvladovanje tveganja izpostavljenosti okolja snovi.

Tu je treba „nadzor izpostavljenosti“ razumeti kot vse varnostne in previdnostne ukrepe, ki jih

[81] Uredba (EU) 2016/425 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2016 o osebni varovalni opremi in razveljavitvi Direktive Sveta 89/686/EGS (UL L 81, 31.3.2016, str. 51).

je treba sprejeti med uporabo snovi ali zmesi, da se zmanjša izpostavljenost delavcev in okolja. Zato je treba v tem pododdelku navesti vse razpoložljive podatke v zvezi z izpostavljenostjo na delovnem mestu, razen če so vključeni v priloženi scenarij izpostavljenosti, v tem primeru se navede sklic nanj.

Kadar se poleg navodila iz oddelka 7 „Ravnanje in skladiščenje" zahtevajo predpisi o konstrukciji tehničnih naprav za nadzor izpostavljenosti, jih je treba spremeniti v obliko „Dodatne smernice za konstrukcijo tehničnih naprav".

Ta pododdelek lahko vključuje navzkrižne sklice na podatke v oddelku 7 varnostnih listov „Ravnanje in skladiščenje", če je to primerno.

Ustrezen tehnično-tehnološki nadzor (točka 8.2.1 v pravnem besedilu zgoraj)

V pododdelku 8.2 varnostnega lista je treba navesti podatke, ki so delodajalcu v pomoč pri razvoju potrebnih ukrepov za obvladovanje in zmanjšanje tveganja v skladu z njegovimi obveznostmi iz direktiv 98/24/ES in 2004/37/ES[82] o oblikovanju ustreznih delovnih metod in konstrukciji naprav za tehnični nadzor ter uporabi primerne delovne opreme in materialov na podlagi identificiranih uporab (pododdelek 1.2 varnostnega lista). To vključuje na primer izvajanje ukrepov skupne zaščite na viru nevarnosti in zaščitnih ukrepov za posameznike, vključno z zagotavljanjem osebne varovalne opreme.

Zagotoviti je treba primerne podatke o teh ukrepih, da se omogoči izdelava ustrezne ocene tveganja v skladu s členom 4 Direktive 98/24/ES. Ti podatki morajo biti skladni s podatki, navedenimi v pododdelku 7.1 varnostnega lista. Če je varnostnemu listu za snov priložen en ali več scenarijev izpostavljenosti, morajo biti podatki iz varnostnega lista skladni s podatki iz scenarija izpostavljenosti. Pri zmeseh morajo navedeni podatki odražati združevanje podatkov za sestavine.

Osebni varnostni ukrepi (točka 8.2.2 v pravnem besedilu zgoraj)

Kadar je potrebna osebna zaščita, je treba navesti podrobno specifikacijo opreme, ki zagotavlja ustrezno in primerno zaščito, ob upoštevanju Uredbe 2016/425 Evropskega parlamenta in Sveta[83] in sklicevanjem na ustrezne standarde CEN.

Oprema mora biti navedena dovolj podrobno (na primer vrsta, tip in razred), da se lahko poskrbi, da bo zagotavljala ustrezno in primerno zaščito med predvidenimi uporabami.

Uporabni vir teh podatkov so lahko dobavitelji ali proizvajalci varovalne opreme, ki lahko imajo na voljo telefonske zveze ali spletne strani za pomoč uporabnikom.

Opozarjamo, da podrobne zahteve iz pravnega besedila v nadaljevanju niso v celoti ponovno navedene, če ni navedeno dodatno pojasnilo.

Zaščita za oči/obraz

82 Popravek Direktive 2004/37/ES Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o varovanju delavcev pred nevarnostmi zaradi izpostavljenosti rakotvornim ali mutagenim snovem pri delu (šesta posebna

direktiva v skladu s členom 16(1) Direktive Sveta 89/391/EGS) (kodificirana različica), UL L 229, 29.6.2004, str. 23).

83 Uredba (EU) 2016/425 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2016 o osebni varovalni opremi in razveljavitvi Direktive Sveta 89/686/EGS (UL L 81, 31.3.2016, str. 51).

Vrsta opreme, ki se zahteva za varovanje oči, na primer: zaščitna očala, varovalna očala, zaščita za obraz, mora biti navedena na podlagi nevarnosti snovi ali zmesi in možnosti za stik.

Zaščita kože

Podatki o zaščiti kože se lahko delijo na (i) „zaščito rok" in ii) „drugo" (po alineah, navedenih v pravnem besedilu, ki zahteva vključitev obojega, če je potrebno). V tem smislu je treba opozoriti, da je „koža, drugo" zajeto v „zaščiti telesa" kot pododdelku podatkov o zaščiti kože, če ni navedeno drugače.

Tudi tu je treba opremo navesti na podlagi nevarnosti in možnosti za stik ter možnega trajanja in obsega izpostavljenosti.

Opozoriti je treba, da je treba pri izračunu najdaljšega časa za uporabo zaščite za kožo (na primer rokavic) upoštevati najdaljši čas izpostavljenosti ustrezni(-m) snovi(-em) in ne preprosto skupnega delovnega časa.

V nekaterih primerih je morda treba vključiti sklic na dolge rokavice (to so rokavice s podaljšanimi zavihki, ki pokrijejo del podlakti). V tem primeru je poleg zaščite rok zagotovljena tudi zaščita dela telesa, zato je treba upoštevati, da se to navede v nadaljnji členitvi pododdelka pod „drugo".

Zaščita dihal

Navede se vrsta varovalne opreme, ki se uporablja, na primer zaprti dihalni aparat ali respirator, skupaj s potrebno vrsto filtra. Priporočljivo je, da se navede tudi dodeljen zaščitni faktor (APF), ki se uporablja v določenem scenariju, če je na voljo. Opozoriti je treba, da je lahko uporaba filtrirnih dihalnih mask omejena v primerih visoke ali neznane izpostavljenosti, zaprti dihalni aparat pa se uporablja samo pod nekaterimi pogoji.

Nadzor izpostavljenosti okolja (točka 8.2.3 v pravnem besedilu)

Ta pododdelek vključuje podatke, ki jih potrebuje delodajalec, da lahko izpolni svoje obveznosti v skladu z okoljevarstveno zakonodajo. Če je primerno, se lahko vključi sklic na ODDELEK 6 varnostnega lista[84].

Primer možne strukture tega pododdelka je naveden v nadaljevanju[85]:

84 Upoštevajte, da se v pododdelku 8.2 opišejo ukrepi, ki jih je treba izvajati v normalnih delovnih pogojih, medtem ko se ukrepi v ODDELKU 6 uporabljajo za nenamerne izpuste. Zato so lahko različni.

85 Upoštevajte, da številčenje pod ravnijo pododdelka 8.2 v primeru **ni** obvezno – vključeno je zaradi jasnosti. Glejte tudi opombo v poglavju 2.6 teh smernic o številčenju pododdelkov.

8.2 Nadzor izpostavljenosti

8.2.1 Ustrezen tehnično-tehnološki nadzor

Ukrepi, povezani s snovjo/zmesjo, za preprečevanje izpostavljenosti med identificiranimi uporabami:

Strukturni ukrepi za preprečevanje izpostavljenosti:

Organizacijski ukrepi za preprečevanje izpostavljenosti:

Tehnični ukrepi za preprečevanje izpostavljenosti:

8.2.2 Osebna varovalna oprema:

8.2.2.1 Zaščita oči in obraza:

8.2.2.2 Zaščita kože:

Zaščita rok:

Druga zaščita kože:

8.2.2.3 Zaščita dihal:

8.2.2.4 Toplotna nevarnost:

8.2.3 Nadzor izpostavljenosti okolja:

Ukrepi, povezani s snovjo/zmesjo, za preprečevanje izpostavljenosti:

Ukrepi z navodili za preprečevanje izpostavljenosti:

Organizacijski ukrepi za preprečevanje izpostavljenosti:

Tehnični ukrepi za preprečevanje izpostavljenosti:

3.9 Varnostni list ODDELEK 9: Fizikalne in kemijske lastnosti

Besedilo Priloge II

Ta oddelek varnostnega lista opisuje empirične podatke o snovi ali zmesi, če je pomembno. Uporablja se člen 8(2) Uredbe (ES) št. 1272/2008.

Da se omogoči sprejetje ustreznih nadzornih ukrepov, se navedejo vsi pomembni podatki o snovi ali zmesi. Podatki v tem oddelku so usklajeni s podatki iz registracije ali poročila o kemijski varnosti, kjer je to zahtevano, ter z razvrstitvijo snovi ali zmesi.

V primeru zmesi, kadar se podatki ne uporabljajo za celotno zmes, morajo vnosi jasno navajati, za katero snov v zmesi veljajo podatki.

Sporočene lastnosti je treba jasno opredeliti in navesti v ustreznih merskih enotah. Če je to pomembno za razlago numerične vrednosti, se navede tudi metoda določanja, vključno z merilnimi in referenčnimi pogoji. Če ni določeno drugače, so standardni temperaturni in tlačni pogoji 20 °C

oziroma 101,3 kPa.

Lastnosti, navedene v pododdelkih 9.1 in 9.2, se lahko predložijo v obliki seznama. V pododdelkih se vrstni red navajanja lastnosti lahko po potrebi razlikuje.

Najpomembnejša zahteva je, da so podatki v tem oddelku usklajeni s podatki iz registracijske dokumentacije in poročila o kemijski varnosti, kjer je to zahtevano, ter z razvrstitvijo snovi ali zmesi – torej morajo podpirati vsako razvrstitev za prevoz, navedeno v oddelku 14, ter podatke o razvrstitvi in označitvi v oddelku 2.

Pri odločanju, ali je treba določene podatke navesti v oddelku 9 ali oddelku 10 varnostnega lista, je običajna praksa, da oddelek 9 vključuje numerične (izmerjene) vrednosti za fizikalne in kemijske lastnosti, medtem ko je treba v oddelku 10 navesti opis intrinzičnih (kvalitativnih) lastnosti (skupaj z morebitnim nevarnim vzajemnim delovanjem z drugimi snovmi), ki izhajajo iz teh vrednosti (ali so povezane z njimi).

Pomen zahteve *„ta oddelek varnostnega lista opisuje empirične podatke o snovi ali zmesi, če je pomembno“* si je treba razlagati tako, da se v tem oddelku navedejo vrednosti, ki so verjetno v območju, ustreznem za razvrstitev in nevarnosti snovi ali zmesi. Tako je treba, na primer, navesti plamenišče hlapne organske tekočine, ki bo verjetno razvrščena kot vnetljiva, medtem ko tega ni treba določiti za trdno snov z visoko temperaturo tališča. Kadar se navede kakršna koli izjava, da določena lastnost ne velja, mora to temeljiti na jasni neustreznosti, za katero je treba navesti razlog, če ni očiten, in ne na odsotnosti podatkov. Jasno je treba razlikovati tudi med primeri, kadar pripravljavcu podatki niso na voljo (na primer „podatki niso na voljo“), in primeri, kadar so na voljo dejanski negativni rezultati preskusa.

Podatke je treba pridobivati predvsem v skladu s preskusnimi metodami iz uredbe REACH ali CLP, določbami o prevozu ali mednarodnimi načeli ali postopki za potrjevanje informacij, da se zagotovijo kakovost in primerljivost rezultatov ter skladnost z drugimi zahtevami na mednarodni ravni ali na ravni Unije. Podatki v tem oddelku morajo biti usklajeni s podatki iz registracijske dokumentacije in poročila o kemijski varnosti, kjer je to zahtevano, ter z razvrstitvijo snovi ali zmesi.

Kot je navedeno v ustreznih preskusnih metodah, je treba bistvene podatke, kot so uporabljena temperatura pri preskusu in metode, ki vplivajo na fizikalno–kemijske lastnosti in varnostne lastnosti, navesti za vse rezultate preskusov in, če so na voljo, tudi za podatke, pridobljene iz literature.

Za zmesi, pri katerih podatki ne veljajo za celotno zmes, mora biti jasno vpisano, za katero snov v zmesi veljajo.

9.1 Podatki o osnovnih fizikalnih in kemijskih lastnostih

Besedilo Priloge II

Vsak varnostni list vsebuje spodaj navedene lastnosti. Če je navedeno, da določena lastnost ne velja, ali če podatek o določeni lastnosti ni na voljo, je treba to jasno navesti ter podati razloge za to.

(a) Agregatno stanje

Agregatno stanje (plinasto, tekoče ali trdno) se običajno navede pri standardnih pogojih

temperature in tlaka.

Uporabljajo se opredelitve pojmov plina, tekočine in trdne snovi iz oddelka 1.0 Priloge I k Uredbi (ES) št. 1272/2008.

(b) Barva

Navede se barva snovi ali zmesi ob dobavi.

Kadar se en varnostni list uporablja za več različic zmesi, ki so lahko različnih barv, se za opis barve lahko uporabi izraz „razno“.

(c) Vonj

Navede se kvalitativen opis vonja, če je dobro poznan ali opisan v literaturi.

Če je na voljo, se navede prag vonja (kvalitativen ali kvantitativen).

(d) Tališče/ledišče

Se ne uporablja za pline.

Tališče in ledišče se navedeta pri standardnem tlaku.

Če tališče presega merilno območje metode, se navede temperatura, do katere tališče ni bilo opaženo.

Navede se, če pred taljenjem ali med njim pride do razgradnje ali sublimacije.

Pri voskih in pastah se lahko namesto tališča in ledišča navede zmehčišče.

Navede se, če pri zmeseh tehnično ni mogoče določiti tališča/ledišča.

(e) Vrelišče ali začetno vrelišče in območje vrelišča

Te lastnosti se navedejo pri standardnem tlaku. Lahko pa se navede vrelišče pri nižjem tlaku, če je vrelišče zelo visoko ali če pride do razgradnje pred vretjem pri standardnem tlaku.

Če vrelišče presega merilno območje metode, se navede temperatura, do katere vrelišče ni bilo opaženo.

Navede se, če pred vretjem ali med njim pride do razgradnje.

Navede se, če pri zmeseh tehnično ni mogoče določiti vrelišča/območja vrelišča; v tem primeru se navede vrelišče sestavine z najnižjim vreliščem.

(f) Vnetljivost

Uporablja se za pline, tekočine in trdne snovi.

Navede se, ali je snov ali zmes vnetljiva, tj. da se lahko sama vname ali da se lahko zažge, tudi če ni razvrščena kot vnetljiva.

Če so na voljo in če je to primerno, se lahko navedejo dodatni podatki, na primer, ali je učinek vžiga drugačen od običajnega gorenja (npr. eksplozija) in vnetljivost v nestandardnih razmerah.

Podrobnejši podatki o vnetljivosti se lahko navedejo na podlagi ustrezne razvrstitve glede na nevarnost. Podatki iz pododdelka 9.2.1 se ne navajajo pod to točko.

(g) Spodnja in zgornja meja eksplozivnosti

Se ne uporablja za trdne snovi.

Pri vnetljivih tekočinah se navede vsaj spodnja meja eksplozivnosti. Če je plamenišče pri približno –25 °C ali višje, se zgornje meje eksplozivnosti pri standardni temperaturi morda ne da določiti. V tem primeru se priporoča, da se zgornja meja eksplozivnosti navede pri višji temperaturi. Če je plamenišče nad 20 °C, se spodnje ali zgornje meje eksplozivnosti pri standardni temperaturi morda ne da določiti. V tem primeru se priporoča, da se tako spodnja kot zgornja meja eksplozivnosti navede pri višji temperaturi.

(h) Plamenišče

Se ne uporablja za pline, aerosole in trdne snovi.

V zvezi z zmesmi se navede vrednost za zmes, če je na voljo. V nasprotnem primeru se navede plamenišče snovi z najnižjim plameniščem.

(i) Temperatura samovžiga

Uporablja se samo za pline in tekočine.

Pri zmeseh se navede temperatura samovžiga za zmes, če je na voljo. Če vrednost za zmes ni na voljo, se navede temperatura samovžiga sestavin z najnižjimi temperaturami samovžiga.

(j) Temperatura razgradnje

Uporablja se samo za samoreaktivne snovi in zmesi, organske perokside ter druge snovi in zmesi, ki se lahko razgradijo.

Navede se temperatura samopospešujoče razgradnje (SADT) in prostornina, za katero se uporablja, ali začetna temperatura razgradnje.

Pri tem se navede, ali je navedena temperatura SADT ali začetna temperatura razgradnje.

Če razgradnja ni bila opažena, se navede do katere temperature razgradnja ni bila opažena, npr. „razgradnja ni bila opažena do x °C“.

(k) pH

Se ne uporablja za pline.

Navede se pH snovi ali zmesi, kot je bila dobavljena, ali kadar gre za trdno snov, pH vodne tekočine ali raztopine pri določeni koncentraciji.

Navede se koncentracija testne snovi ali zmesi v vodi.

(l) Kinematična viskoznost

Uporablja se samo za tekočine.

Merska enota je mm2/s.

V zvezi z ne-newtonskimi tekočinami se navede tiksotropsko ali reopeksijsko obnašanje.

(m) Topnost

Topnosti se načeloma navede pri standardni temperaturi.

Navede se topnost v vodi.

Lahko se navede tudi topnost v drugih polarnih in nepolarnih topilih.

Pri zmeseh se navede, ali se zmes v celoti ali samo delno topi v vodi ali drugih topilih oziroma se meša z vodo ali drugimi topili.

Pri nanooblikah se poleg topnosti v vodi navede hitrost raztapljanja v vodi ali drugih ustreznih bioloških ali okoljskih medijih.

(n) Porazdelitveni koeficient n-oktanol/voda (logaritemska vrednost)

Se ne uporablja za anorganske in ionske tekočine in se običajno ne uporablja za zmesi.

Navede se, ali sporočena vrednost temelji na preskušanju ali izračunu.

Pri nanooblikah snovi, za katere se porazdelitveni koeficient n-oktanol/voda ne uporablja, se navede stabilnost disperzije v različnih medijih.

(o) Parni tlak

Parni tlak se načeloma navede pri standardni temperaturi.

Pri hlapnih tekočinah se navede tudi parni tlak pri 50 °C.

Kadar se uporabi en varnostni list, ki zajema različice tekočih zmesi ali zmesi utekočinjenih plinov, se navede razpon za parni tlak.

Pri tekočih zmeseh ali zmeseh utekočinjenih plinov se navede razpon za parni tlak ali vsaj parni tlak večine hlapnih sestavin, kadar je parni tlak zmesi pretežno določen z navedenimi sestavinami.

Navede se lahko tudi nasičena koncentracija hlapov.

(p) Gostota in/ali relativna gostota

Uporablja se samo za tekočine in trdne snovi.

Gostota in relativna gostota se običajno navedeta pri standardnih pogojih temperature in tlaka.

Navede se absolutna gostota in/ali relativna gostota (imenovana tudi specifična teža), pri čemer gostota vode pri 4 °C služi kot referenčna točka.

Kadar so možne razlike v gostoti, npr. zaradi proizvodnje serije, ali kadar se uporabi en varnostni list, ki zajema različice snovi ali zmesi utekočinjenega plina, se navede razpon za parni tlak.

V varnostnem listu se navede, ali je bila sporočena absolutna gostota (v enotah, kot sta g/cm3 ali kg/m3) in/ali relativna gostota (brez dimenzije).

(q) Relativna parna gostota

Uporablja se samo za pline in tekočine.

Pri plinih se navede relativna gostota plina na osnovi zraka pri 20 °C kot referenčna točka.

Pri tekočinah se navede relativna parna gostota na osnovi zraka pri 20 °C kot referenčna točka.

Pri tekočinah se lahko navede tudi relativna gostota Dm mešanice hlapov in zraka pri 20 °C.

(r) Lastnosti delcev

Uporablja se le za trdne snovi.

Navede se velikost delcev (mediana enakovrednega premera, metoda izračuna premera (na podlagi števila, površine ali prostornine) in razpon variacij vrednosti mediane). Navedejo se lahko tudi druge lastnosti, kot so razporeditev po velikosti (npr. kot razpon), oblika in razmerje med širino in višino, agregatno stanje in stanje aglomeracije, specifična površina in prašenje. Če je snov v nanoobliki ali če dobavljena zmes vsebuje nanoobliko, se te lastnosti navedejo v tem pododdelku ali se navede sklic nanje, če niso navedene že drugje v varnostnem listu.

V sedmi reviziji GHS, uvedeni z Uredbo (EU) 2020/878, so določene zahteve za opis posameznih fizikalnih in kemijskih lastnosti.

Poudarjamo, da je treba v primeru, da informacije o posamezni lastnosti niso na voljo, to jasno navesti skupaj z razlogi, kadar je to mogoče. Opozoriti je treba, da je v pravnem besedilu podrobneje določeno, katere vrste informacij je treba navesti za posamezno lastnost, zato so dodatna navodila navedena samo za nekatere lastnosti, kadar se lahko štejejo za koristna.

(h) Plamenišče

Za informacije o testnih metodah itd. glejte oddelek 2.6.4.4 Priloge I k Uredbi (ES) št. 1272/2008.

(j) Temperatura razgradnje

Za določitev SADT glejte preskusno serijo H v oddelku 28 Priročnika ZN za preskuse in merila, za začetno temperaturo razgradnje pa glejte tudi oddelek 20.3.3.3 Priročnika ZN za preskuse in merila.

(k) pH

pH se ne uporablja za pline. Po definiciji je povezan z vodnimi mediji; meritve, izvedene v drugih medijih, ne dajejo vrednosti pH.

Če je pH ≤ 2 ali ≥ 11,5, glejte oddelek 9.2.2(d) za informacije o kisli/alkalni rezervi.

Poudarjamo, da je treba v primeru, da informacije o posamezni lastnosti niso na voljo, to jasno navesti skupaj z razlogi, kadar je to mogoče.

Razpoložljivost (in razlog za nerazpoložljivost) informacij je zlasti pomembna v zvezi s pH zmesi, saj morajo biti te informacije na voljo za predložitev zaradi zagotavljanja nujne zdravstvene pomoči v skladu s členom 45 in Prilogo VIII k uredbi CLP. Oblika, ki se uporablja za predložitev informacij, zahtevanih v Prilogi VIII, vključuje zaključen seznam sprejemljivih razlogov za nepredložitev natančne vrednosti pH[86]. Avtor varnostnega lista mora razmisliti o sklicevanju na ta seznam, da bi olajšal pripravo predložitve v zvezi z zagotavljanjem nujne

[86] Seznam je obravnavala in potrdila delovna skupina strokovnjakov, ki je pomagala pri pripravi portala agencija ECHA za predložitev. Utemeljeni predlogi za spremembe tega seznama se lahko predložijo prek kontaktnega obrazca agencije ECHA in obravnavajo v okviru prve posodobitve oblike.

zdravstvene pomoči:

- Zmes je plin
- Zmes je nepolarna/aprotična
- Zmes je netopna (v vodi)
- Vrednost pH je nad 15
- Vrednost pH je pod –3
- Zmes burno reagira z vodo
- Zmes ni stabilna

V nekaterih od teh primerov je še vedno treba navesti alkalnost, nevtralnost ali kislost (ali širok razpon pH), če je na voljo, saj so te informacije pomembne za osebje, ki zagotavlja nujno zdravniško pomoč.

(l) Kinematična viskoznost

Merska enota je mm2/s, saj merila za razvrstitev v razred nevarnosti „nevarnost pri vdihavanju“ temeljijo na tej enoti.

Dinamična viskoznost se v varnostnem listu ne zahteva, vendar se lahko navede dodatno ali jo izračuna uporabnik. Kinematična viskoznost je z dinamično viskoznostjo povezana z gostoto:

$$\text{Kinematična viskoznost}(mm^2/s) = \frac{\text{Dinamična viskoznost}(mPa \cdot s)}{\text{Gostota}(g/cm^3)}$$

(o) Parni tlak

Navede se lahko nasičena koncentracija hlapov (*SVC)*, ki se lahko oceni:

SVC v ml/m³: $\mathrm{SVC} = \mathrm{VP} \cdot \mathrm{c}_1$

SVC v g/m³: $SVC = VP \cdot M \cdot \mathrm{c}_2$

pri čemer je *VP* parni tlak v hPa (= mbar), *M* je molekulska masa v g/mol, c_1 in c_2 pa sta konverzijska faktorja ($\mathrm{c}_1 = 987{,}2 \frac{\mathrm{ml}}{\mathrm{m}^3 \cdot \mathrm{hPa}}$ in $\mathrm{c}_2 = 0{,}0412 \frac{\mathrm{mol}}{\mathrm{m}^3 \cdot \mathrm{hPa}}$).

(q) Relativna parna gostota

Dodatno se lahko pri tekočinah navede relativna gostota D_m mešanice hlapov in zraka pri 20 °C (zrak = 1), ki se lahko izračuna:

$$D_m = 1 + (VP_{20} \cdot (M - M_{zrak}) \cdot \mathrm{c}_3)$$

pri čemer je VP_{20} parni tlak pri 20 °C v hPa (= mbar), *M* je molekulska masa v g/mol, M_zrak je molekulska masa zraka (= 29 g/mol), c_3 pa je konverzijski faktor ($\mathrm{c}_3 = 34 \cdot 10^{-6} \frac{\mathrm{mol}}{\mathrm{g} \cdot \mathrm{hPa}}$).

Dodatne informacije o določanju fizikalnih in kemijskih lastnosti v okviru razvrščanja in označevanja so na voljo v *Smernicah za izvajanje meril CLP* na naslovu: https://echa.europa.eu/sl/guidance-documents/guidance-on-clp.

Za informacije o nanooblikah glejte oddelek 3.3 teh smernic ter *Dodatek za nanooblike, ki se*

uporablja za smernice za registracijo in identifikacijo snovi[87], v katerih so navedeni nasveti za določanje lastnosti nanooblik in skupin nanooblik v zvezi z zahtevami iz Priloge VI. Za informacije o določanju lastnosti nanooblik, kadar zadeva porazdelitev velikosti delcev, obliko in morfologijo (vključno s kristaliničnostjo), površinsko obdelavo ter določitev lastnosti in specifično površino, glejte smernice.

Dodatne smernice v zvezi z razpoložljivimi informacijami o nanomaterialih, ki se dajejo v promet, ter njihovem redoks potencialu, potencialu nastajanja radikalov in fotokatalitskih lastnostih so na voljo v delovni skupini za proizvedene nanomateriale OECD (WPMN) na naslovu: http://www.oecd.org/env/ehs/nanosafety/publications-series-safety-manufactured-nanomaterials.htm.

9.2 Drugi podatki

Besedilo Priloge II
Poleg lastnosti iz pododdelka 9.1 se navedejo tudi drugi fizikalni in kemijski parametri, kot so lastnosti iz pododdelkov 9.2.1 in 9.2.2, če je njihova navedba pomembna za varno uporabo snovi ali zmesi. *9.2.1 Podatki glede razredov fizikalnih nevarnosti* *Ta pododdelek navaja lastnosti, varnostne značilnosti in rezultate preskusov, ki so lahko uporabni za vključitev v varnostni list, kadar je snov ali zmes razvrščena v ustrezen razred fizikalnih nevarnosti. Po potrebi se lahko navedejo tudi podatki, ki se štejejo za pomembne glede določene fizikalne nevarnosti, ne privedejo pa do razvrstitve (npr. negativni rezultati preskusov, ki so blizu meje merila).* *Skupaj s podatki se lahko navede ime razreda nevarnosti, na katerega se podatki nanašajo.* *(a) Eksplozivi* *Ta točka se uporablja tudi za snovi in zmesi iz opombe 2 v oddelku 2.1.3 Priloge I k Uredbi (ES) št. 1272/2008 ter za druge snovi in zmesi, ki pozitivno reagirajo, če se segrevajo v zaprtem prostoru.* *Navedejo se lahko naslednji podatki:* *(i) občutljivost na šok;* *(ii) učinek segrevanja v zaprtem prostoru;* *(iii) učinek vžiga v zaprtem prostoru;* *(iv) občutljivost na udarce;* *(v) občutljivost na trenje;* *(vi) termična obstojnost;* *(vii) pakiranje (vrsta, velikost, neto masa snovi ali zmesi), na podlagi katerega ji je bil dodeljen ‚oddelek' v eksplozivnem razredu ali na podlagi katerega je snov ali zmes*

[87] https://echa.europa.eu/documents/10162/13655/how_to_register_nano_sl.pdf/.

izvzeta iz razvrstitve kot eksplozivna.

(b) Vnetljivi plini

Pri čistih vnetljivih plinih se lahko poleg podatkov o mejah eksplozivnosti iz točke (g) pododdelka 9.1 navedejo naslednji podatki:

(i) TCi (najvišja vsebnost vnetljivega plina, ki ni vnetljiv v zraku, kadar se pomeša z dušikom, v mol. %);

(ii) osnovna hitrost gorenja, če je plin razvrščen v kategorijo 1B na podlagi osnovne hitrosti gorenja.

Pri zmesi vnetljivih plinov se lahko poleg podatkov o mejah eksplozivnosti iz točke (g) pododdelka 9.1 navedejo naslednji podatki:

(i) meje eksplozivnosti, če so preskušane, ali navedba, ali razvrstitev in dodelitev kategorije temeljita na izračunu;

(ii) osnovna hitrost gorenja, če je zmes plinov razvrščena v kategorijo 1B na podlagi osnovne hitrosti gorenja.

(c) Aerosoli

Navede se lahko naslednji skupni odstotek (mas. %) vnetljivih sestavin, razen če je aerosol razvrščen kot aerosol kategorije 1, ker vsebuje več kot 1 % (mas. %) vnetljivih sestavin ali ima toploto zgorevanja vsaj 20 kJ/g in ni predmet postopkov razvrščanja glede na vnetljivost (glej opombo v odstavku 2.3.2.2 Priloge I k Uredbi (ES) št. 1272/2008).

(d) Oksidativni plini

Pri čistem plinu se lahko navede Ci (koeficient ekvivalentnosti kisika) v skladu s standardom ISO 10156 „Plini in zmesi plinov – Določitev stopnje vnetljivosti in oksidativnosti za izbiro izhodnega priključka ventila na jeklenki" ali v skladu z enakovredno metodo.

Pri zmesi plinov se lahko navede „oksidativni plin kategorije 1 (preskušan v skladu s standardom ISO 10156 (ali v skladu z enakovredno metodo))" v zvezi s preskušanimi zmesmi ali izračunana oksidativna moč v skladu s standardom ISO 10156 ali v skladu z enakovredno metodo.

(e) Plini pod tlakom

Pri čistem plinu se lahko navede kritična temperatura.

Pri zmesi plinov se lahko navede psevdokritična temperatura.

(f) Vnetljive tekočine

Kadar se snov ali zmes razvrsti kot vnetljiva tekočina, podatkov o vrelišču in plamenišču ni treba navesti pod to točko, saj jih je treba navesti v skladu s pododdelkom 9.1. Lahko se navedejo podatki o trajni gorljivosti.

(g) Vnetljive snovi v trdnem stanju

Navedejo se lahko naslednji podatki:

(i) pri kovinskem prahu hitrost izgorevanja ali čas gorenja;

(ii) izjava o tem, ali je bilo območje vlage preseženo.

(h) Samoreaktivne snovi in zmesi

Poleg navedb SADT, kakor je opredeljeno v točki (j) pododdelka 9.1, se lahko navedejo naslednji podatki:

(i) temperatura razgradnje;

(ii) detonacijske lastnosti;

(iii) lastnosti deflagracije;

(iv) učinek segrevanja v zaprtem prostoru;

(v) eksplozivna moč, če je primerno.

(i) Piroforne tekočine

Navede se lahko, ali prihaja do samodejnega vžiga ali pooglenitve filtrirnega papirja.

(j) Piroforne trdne snovi

Navedejo se lahko naslednji podatki:

(i) izjava o tem, ali prihaja pri trdnih snoveh v prahu pri sipanju ali v petih minutah po tem do samodejnega vžiga;

(ii) ter o tem, ali se piroforne lastnosti sčasoma lahko spremenijo.

(k) Samosegrevajoče se snovi in zmesi

Navedejo se lahko naslednji podatki:

(i) izjava o tem, ali prihaja do samodejnega vžiga, ter o najvišjem doseženem povišanju temperature,

(ii) rezultati presejalnih testov iz oddelka 2.11.4.2 Priloge I k Uredbi (ES) št. 1272/2008, če so pomembni in na voljo.

(l) Snovi in zmesi, ki v stiku z vodo sproščajo vnetljive pline

Navedejo se lahko naslednji podatki:

(i) identiteta sproščenega plina, če je poznana;

(ii) izjava o tem, ali se sproščeni plin samodejno vname;

(iii) hitrost nastanka plina.

(m) Oksidativne tekočine

Navede se lahko, ali prihaja do samodejnega vžiga, kadar se zmešajo s celulozo.

(n) Oksidativne trdne snovi

Navede se lahko, ali prihaja do samodejnega vžiga, kadar se zmešajo s celulozo.

(o) Organski peroksidi

Poleg navedb SADT, kakor je opredeljeno v točki (j) pododdelka 9.1, se lahko navedejo naslednji podatki:

(i) temperatura razgradnje;

(ii) detonacijske lastnosti;

(iii) lastnosti deflagracije;

(iv) učinek segrevanja v zaprtem prostoru;

(v) eksplozivna moč.

(p) Jedko za kovine

Navedejo se lahko naslednji podatki:

(i) kovine, ki jih snov ali zmes korodira;

(ii) korozijska stopnja in izjava o tem, ali se nanaša na jeklo ali aluminij;

(iii) sklic na druge oddelke varnostnega lista v zvezi z združljivimi ali nezdružljivimi materiali.

(q) Desenzibilizirani eksplozivi

Navedejo se lahko naslednji podatki:

(i) uporabljeni desenzibilizator;

(ii) energija eksotermnega razpada;

(iii) korigirana hitrost gorenja(A_c);

(iv) eksplozivne lastnosti desenzibiliziranega eksploziva v navedenem stanju.

9.2.2 Druge varnostne značilnosti

Za snov ali zmes je lahko koristna navedba naslednjih lastnosti, varnostnih značilnosti in rezultatov preskusov:

(a) mehanska občutljivost;

(b) temperatura samopospešujoče polimerizacije;

(c) nastajanje eksplozivnih zmesi prahu in zraka;

(d) kisla/alkalna rezerva;

(e) hitrost izparevanja;

(f) mešanje;

(g) prevodnost;

(h) korozivnost;

(i) skupina plinov;

(j) redoks potencial;

(k) potencial nastajanja radikalov;

(l) fotokatalitske lastnosti.

Navedejo se drugi fizikalni in kemijski parametri, če je njihova navedba pomembna za varno uporabo snovi ali zmesi.

9.2.1 Podatki glede razredov fizikalnih nevarnosti

V nadaljevanju so navedeni dodatni podatki o nekaterih razredih nevarnosti v oddelku 9.2.1, zlasti v zvezi s testnimi metodami, ki se uporabljajo za razvrstitev glede na nevarnost.

(a) Eksplozivi

(i) Občutljivost na šok se običajno določi s preskusom vrzeli ZN: preskus 1 (a) in/ali preskus 2 (a) (oddelek 11.4 ali 12.4 Priročnika ZN za preskuse in merila) (navedite vsaj + ali –);

(ii) učinek segrevanja v zaprtem prostoru se običajno določi s Koenenovim preskusom: preskus 1 (b) in/ali preskus 2 (b) (oddelek 11.5 ali 12.5 Priročnika ZN za preskuse in merila (po možnosti navedite mejni premer);

(iii) učinek vžiga v zaprtem prostoru se običajno določi s preskusom 1 (c) in/ali preskusom 2 (c) (oddelek 11.6 ali 12.6 Priročnika ZN za preskuse in merila) (navedite vsaj + ali –);

(iv) občutljivost na udarce se običajno določi s preskusom 3 (a) oddelek 13.4 Priročnika ZN za preskuse in merila) (po možnosti navedite mejno energijo udarca);

(v) občutljivost na trenje se običajno določi s preskusom 3 (b) (oddelek 13.5 Priročnika ZN za preskuse in merila (po možnosti navedite mejno obremenitev);

(vi) termična obstojnost se običajno določi s preskusom 3 (c) (oddelek 13.6 Priročnika ZN za preskuse in merila) (navedite vsaj + ali –).

(b) Vnetljivi plini

Pri čistih vnetljivih plinih:

(i) se TCi navede v skladu s standardom ISO 10156;

(ii) osnovna hitrost gorenja se običajno določi s Prilogo C k standardu ISO 817:2014.

Pri zmesi vnetljivih plinov:

(i) meje eksplozivnosti: sklic na izračun v skladu s standardom ISO 10156;

(ii) osnovna hitrost gorenja se običajno določi s Prilogo C k standardu ISO 817:2014.

(e) Plin pod tlakom

Pri zmeseh plinov se psevdokritična temperatura oceni kot molski delež tehtanega povprečja kritičnih temperatur sestavin:

$$\sum_{i=1}^{n} x_i \cdot T_{Krit.i}$$

pri čemer je x_i molski delež sestavine *i*, $T_{Krit\,i}$ pa je kritična temperatura sestavine *i*.

(f) Vnetljive tekočine

Navedejo se lahko naslednji dodatni podatki:

podatki o trajni gorljivosti, če se upošteva izjema na podlagi preskusa L.2 (oddelek 32.5.2 Priročnika ZN za preskuse in merila), v skladu z oddelkom 2.6.4.5 Priloge I k Uredbi (ES) št. 1272/2008.

(g) Vnetljive snovi v trdnem stanju

Pri točki (i) se hitrost gorenja (ali čas gorenja za kovinski prah) običajno določi s preskusom N.1 (oddelek 33.2.4 Priročnika ZN za preskuse in merila).

(h) Samoreaktivne snovi in zmesi

Navedejo se lahko naslednji podatki (za več informacij o preskusnih metodah glejte del II Priročnika ZN za preskuse in merila[88]):

(i) energija razpada: vrednost in metoda določitve, glejte oddelek 20.3.3.3 navedenega priročnika;

(ii) detonacijske lastnosti: navedba (da/delno/ne), tudi v embalaži, kadar je to ustrezno, glejte preskusno serijo A v navedenem priročniku;

(iii) lastnosti deflagracije: navedba (da, hitro/da, počasi/ne), tudi v embalaži, kadar je to ustrezno, glejte preskusno serijo C v navedenem priročniku;

(iv) učinek segrevanja v zaprtem prostoru: navedba (buren/srednji/majhen/ne), tudi v embalaži, kadar je to ustrezno, glejte preskusno serijo E v navedenem priročniku;

(v) eksplozivna moč, če je primerno: navedba (ne nizka/nizka/brez), glejte preskusno serijo F v navedenem priročniku.

(i) Piroforne tekočine

[88] https://www.unece.org/fileadmin/DAM/trans/danger/publi/manual/Rev7/Manual_Rev7_E.pdf.

Samodejni vžig ali pooglenitev filtrirnega papirja se običajno določi s preskusom N.3 (oddelek 33.4.5 Priročnika ZN za preskuse in merila) (navede se npr. „samodejni vžig tekočine na zraku" ali „filtrirni papir s tekočino poogleni na zraku").

(j) Piroforne trdne snovi

Izjava iz točke (i) pravnega besedila tega oddelka se na splošno določi s preskusom N.2 (oddelek 33.4.4 Priročnika ZN za preskuse in merila), npr. „samodejni vžig tekočine na zraku".

Primer vrste podatkov, ki ustrezajo točki (ii) pravnega besedila, je: piroforne lastnosti se lahko sčasoma spremenijo z nastajanjem zaščitne površine zaradi počasne oksidacije.

(k) Samosegrevajoče se snovi in zmesi

Izjava iz točke (i) pravnega besedila v tem oddelku glede nastanka samodejnega vžiga bi lahko vključevala morebitne podatke o preverjanju in/ali uporabljeni metodi (na splošno preskus N.4, oddelek 33.4.6 Priročnika ZN za preskuse in merila).

(l) Snovi in zmesi, ki v stiku z vodo sproščajo vnetljive pline

Hitrost nastanka plina, kot je navedena v točki (iii), se običajno določi s preskusom N.5 (oddelek 33.5.4 Priročnika ZN za preskuse in merila), razen če preskus ni bil končan npr. zaradi samodejnega vžiga plina.

(m) Oksidativne tekočine

Ali pri mešanju s celulozo pride do samodejnega vžiga, je razvidno med preskusom O.2 (oddelek 34.4.2 Priročnika ZN za preskuse in merila) (npr. „mešanica s celulozo (pripravljena za preskus O.2) se samodejne vname").

(n) Oksidativne trdne snovi

Ali pri mešanju s celulozo pride do samodejnega vžiga, je razvidno med preskusom O.1 ali O.3 (oddelek 34.4.1 ali 34.4.3 Priročnika ZN za preskuse in merila) (npr. „mešanica s celulozo (pripravljena za preskus O.1 ali O.3) se samodejno vname").

(o) Organski peroksidi

Navedejo se lahko naslednji podatki (za več informacij o preskusnih metodah glejte del II Priročnika ZN za preskuse in merila[89]):

(i) energija razpada: vrednost in metoda določitve, če sta na voljo, glejte oddelek 20.3.3.3 navedenega priročnika;

(ii) detonacijske lastnosti: navedba (da/delno/ne), tudi v embalaži, kadar je to ustrezno, glejte preskusno serijo A v navedenem priročniku;

(iii) lastnosti deflagracije: navedba (da, hitro/da, počasi/ne), tudi v embalaži, kadar je to ustrezno, glejte preskusno serijo C v navedenem priročniku;

(iv) učinek segrevanja v zaprtem prostoru: navedba (buren/srednji/majhen/ne), tudi v embalaži, kadar je to ustrezno, glejte preskusno serijo E v navedenem priročniku;

(v) eksplozivna moč: navedba (ne nizka/nizka/brez), če je primerno, glejte preskusno serijo F

[89] https://www.unece.org/fileadmin/DAM/trans/danger/publi/manual/Rev7/Manual_Rev7_E.pdf.

v navedenem priročniku.

(p) Jedko za kovine

(i) Med primeri, ki se lahko pričakujejo v tej točki (i), sta: „jedko za aluminij" ali „jedko za jeklo" itd.;

(ii) korozijska stopnja in podatek, ali se nanaša na jeklo ali aluminij, se običajno določita s preskusom C.1 (oddelek 37.4 Priročnika ZN za preskuse in merila);

(iii) med primeri sklicev na druge oddelke sta: sklic na združljivost embalaže v oddelku 7 ali sklic na nezdružljive materiale v oddelku 10.

(q) Desenzibilizirani eksplozivi

V zvezi s točko (iii) je treba določiti korigirano hitrost gorenja (A_c) v skladu z oddelkom 51.4 dela V Priročnika ZN za preskuse in merila.

V zvezi s točko (iv) se eksplozivne lastnosti desenzibiliziranega eksploziva (v navedenem stanju) običajno določijo s preskusno serijo 1 in/ali 2 (oddelka 11 in 12 Priročnika ZN za preskuse in merila).

9.2.2 Druge varnostne značilnosti

Dodatne informacije o tem, kako se določijo nekatere lastnosti in varnostne značilnosti v pododdelku 9.2.2 oziroma kako naj bi se opisale, so navedene v nadaljevanju.

(a) Mehanska občutljivost

Če je snov ali zmes energetska snov ali zmes z energijo eksotermnega razpada ≥ 500 J/g v skladu z oddelkom 3.3 (c) Dodatka 6 k Priročniku ZN za preskuse in merila, se lahko predložita naslednja podatka:

(i) občutljivost na udarce, ki se običajno določi s preskusom 3 (a) (oddelek 13.4 Priročnika ZN za preskuse in merila) (po možnosti navedite mejno energijo udarca),

(ii) občutljivost na trenje, ki se običajno določi s preskusom 3 (b) (oddelek 13.5 Priročnika ZN za preskuse in merila (po možnosti navedite mejno obremenitev).

(b) Temperatura samopospešujoče polimerizacije (SAPT)

Če se snov ali zmes samopolimerizira in se s tem ustvarijo nevarne količine toplote in plina ali hlapov, se lahko navedeta naslednja podatka:

- SAPT in količina, za katero je SAPT navedena, glejte preskusno serijo H v delu II Priročnika ZN za preskuse in merila.

(c) Nastajanje eksplozivnih zmesi prahu in zraka

Nastajanje eksplozivnih zmesi prahu in zraka se ne nanaša na pline in tekočine ali trdne snovi, ki vsebujejo samo snovi, ki so popolnoma oksidirane (npr. silicijev dioksid).

Če bi bilo nastajanje eksplozivnih zmesi prahu in zraka možno na podlagi oddelka 2 varnostnega lista, se lahko navedejo naslednje ustrezne varnostne značilnosti:

(i) spodnja meja eksplozivnosti/najmanjša eksplozivna koncentracija,

(ii) najmanjša vžigna energija,

(iii) deflagracijski indeks (Kst),

(iv) najvišji tlak eksplozije,

(v) lastnosti delcev, za katere se podatki uporabljajo, če se razlikujejo od lastnosti delcev, kot so navedene v oddelku 9.1.

Opomba 1: Sposobnost nastajanja eksplozivnih zmesi prahu in zraka se lahko določi npr. s standardom Verein Deutscher Ingenieure, VDI 2263-1 „Prašni požari in prašne eksplozije; Nevarnosti – ocena – varovalni ukrepi; Preskusne metode za določitev varnostnih značilnosti prahu“ ali s standardom ISO/IEC 80079-20-2 „Eksplozivne atmosfere – 20-2. del: Lastnosti materiala – Metode preskušanja gorljivega prahu“.

Opomba 2: Eksplozijske značilnosti so specifične za prah, ki se preskuša. Običajno se ne morejo prenesti na drug prah, čeprav je primerljiv. Drobni prah določene snovi običajno reagira močneje kot grobi prah.

(d) Kisla/alkalna rezerva

Če ima snov ali zmes izjemen pH (pH < 2 ali > 11,5), se lahko navede naslednji podatek:

- kisla/alkalna rezerva, če se uporablja za oceno nevarnosti za kožo in oči.

Preveriti je treba skladnost tega oddelka z naslednjimi oddelki:

- ODDELEK 2: Določitev nevarnosti
- ODDELEK 5: Protipožarni ukrepi
- ODDELEK 6: Ukrepi ob nenamernih izpustih
- ODDELEK 7: Ravnanje in skladiščenje
- ODDELEK 11: Toksikološki podatki: (kar pomeni izjemne pH/jedke lastnosti)
- ODDELEK 12: Ekološki podatki (kar pomeni log Kow/kopičenje v organizmih)
- ODDELEK 13: Odstranjevanje
- ODDELEK 14: Podatki o prevozu

3.10 Varnostni list ODDELEK 10: Obstojnost in reaktivnost

Besedilo Priloge II
Ta oddelek varnostnega lista opisuje obstojnost snovi ali zmesi in možnost poteka nevarnih reakcij, ki nastopijo pod določenimi pogoji uporabe in tudi pri izpustu v okolje, vključno s sklicevanjem na uporabljeno preskusno metodo, kadar je to primerno. Če je navedeno, da določena lastnost ne velja, ali če podatek o določeni lastnosti ni na voljo, se navedejo razlogi za to.

Obstojnost in reaktivnost sta funkciji fizikalnih in kemijskih lastnosti, ki se merita zato, da se

determinirajo vrednosti, navedene v oddelku 9 varnostnega lista. Čeprav v uredbi ni izrecno navedeno, pa se v praksi običajno oddelek 9 uporablja za navajanje merljivih lastnosti, pridobljenih s postopki testiranja, medtem ko so v oddelku 10 navedeni (kvalitativni) opisi možnih posledic. Kot je že pojasnjeno v podpoglavju 3.9, se v oddelku 9 navajajo podatki o „lastnostih" ali „parametrih", medtem ko oddelek 10 določa, da je treba navesti „opis".

Nekateri podatki se lahko navedejo tudi v oddelku 7 varnostnega lista (na primer o nezdružljivosti v pododdelku 7.2). V takšnih primerih se lahko ponavljanje prepreči z navzkrižnimi sklici na vsebino oddelka 10, ki je usmerjena na **opis** nevarnosti in njihovih posledic. Če so podatki že pravilno vpisani v različne oddelke varnostnega lista, se lahko navedejo navzkrižna sklicevanja nanje in jih ni treba ponavljati. Tako so, na primer, nekateri podatki o razredih nevarnosti vključeni v oddelek 9 ali oddelek 7. Poleg tega so podatki o varovalnih ukrepih navedeni v pododdelku 8.2 „Nadzor izpostavljenosti". Tako je lahko veliko podatkov, ki so ustrezni za oddelek 10, že navedenih v drugih poglavjih.

Ker morajo biti podatki zapisani jasno in jedrnato, se je treba podvajanjem izogniti.

10.1 Reaktivnost

Besedilo Priloge II
10.1.1 Opišejo se nevarnosti zaradi reaktivnosti snovi ali zmesi. Zagotovijo se določeni podatki o preskusih za snov ali zmes v celoti, kadar so na voljo. Vendar pa lahko podatki temeljijo tudi na splošnih podatkih za razred ali družino snovi ali zmesi, če takšni podatki ustrezno zastopajo predvideno nevarnost snovi ali zmesi. *10.1.2 Če podatki o zmeseh niso na voljo, se navedejo podatki o snoveh v zmesi. Pri ugotavljanju nezdružljivosti se upoštevajo snovi, posode in onesnaževala, ki jim je snov ali zmes lahko bila izpostavljena med prevozom, skladiščenjem in uporabo.*

[Menimo, da zgornje besedilo ne potrebuje dodatne razlage.]

10.2 Kemijska stabilnost

Besedilo Priloge II
Navede se, ali je snov ali zmes stabilna ali nestabilna v normalnem okolju ter predvidenih temperaturnih in tlačnih pogojih skladiščenja in ravnanja. Opišejo se vsi stabilizatorji, ki se uporabljajo ali jih je treba uporabljati za vzdrževanje kemijske stabilnosti snovi ali zmesi. Navede se pomen spremembe agregatnega stanja snovi ali zmesi za varnost. V zvezi z desenzibiliziranimi eksplozivi se navedejo podatki o roku uporabnosti in navodila o tem, kako preveriti desenzibilizacijo. Navesti je treba tudi, da odstranitev desenzibilizatorja izdelek spremeni v eksploziv.

Primeri splošnih standardnih stavkov, ki se lahko uporabljajo v tem pododdelku za stabilne snovi ali zmesi, so:

- „Izdelek je stabilen pri skladiščenju pri normalnih temperaturah prostora (–40 °C do +40 °C)."
- „Pri ravnanju in skladiščenju v skladu z določbami ni nevarne reakcije."

- „Nevarne reakcije niso znane.“

10.3 Možnost poteka nevarnih reakcij

Besedilo Priloge II
Če je pomembno, se navede, ali snov ali zmes reagira ali polimerizira, pri čemer izpusti odvečen tlak ali toploto, ali ustvari druge nevarne pogoje. Opišejo se pogoji, pod katerimi lahko nastanejo nevarne reakcije.

Upoštevajte, da so, na primer, podatki o nevarnosti eksplozije prahu navedeni v oddelkih 2 in 9, zato je treba preveriti skladnost/morebitno prekrivanje.

Možno je tudi prekrivanje med pododdelkom 10.1 „Reaktivnost“, ki je tudi povezan z nevarnostjo reaktivnosti, in pričujočim pododdelkom 10.3 „Možnost poteka nevarnih reakcij“. Vpisovanje podatkov v pododdelek 10.3 se lahko omeji na nevarne rezultate, ki izhajajo iz določene reaktivnosti. Tako je jasno, da se lahko, na primer, snov v pododdelku 10.1 opiše kot močna kislina, kar pomeni npr. intrinzično tveganje nevarne reakcije z bazami. Pododdelek 10.3 se lahko rezervira za določene navedene rezultate reaktivnosti (polimerizacija, ki privede do odvečnega tlaka ali toplote) in podatke o reakcijskih pogojih. Vsebine v obeh pododdelkih ni treba podvajati.

10.4 Pogoji, ki se jim je treba izogniti

Besedilo Priloge II
Naštejejo se pogoji, kot so temperatura, tlak, svetloba, šok, statično naelektrenje, tresljaji ali druge fizikalne obremenitve, ki lahko povzročijo nevarno reakcijo („pogoji, ki se jim je treba izogniti“), in, če je mogoče, se navede kratek opis ukrepov, ki so potrebni za obvladovanje tveganja, povezanega s takšnimi nevarnostmi. Pri desenzibiliziranih eksplozivih se navedejo podatki o ukrepih, ki jih je treba sprejeti, da se prepreči nenamerna odstranitev desenzibilizatorja, in pogoji, ki se jih je treba izogibati, če snov ali zmes ni dovolj desenzibilizirana.

Vsebina tega pododdelka se morda prekriva s pododdelkom 7.2 *„Pogoji za varno skladiščenje, vključno z nezdružljivostjo*“, zato je treba preveriti skladnost/morebitno prekrivanje.

Nasveti morajo biti skladni s fizikalnimi in kemijskimi lastnostmi, opisanimi v oddelku 9 varnostnega lista. Če je ustrezno, je treba zagotoviti nasvete o posebnih zahtevah za skladiščenje, vključno z navedbami:

(a) kako obvladovati tveganja, povezana z/s:

(i) eksplozivnimi atmosferami,

(ii) jedkimi snovmi,

(iii) nevarnostmi vnetljivosti,

(iv) nezdružljivimi snovmi ali zmesmi,

(v) hlapljivimi snovmi ter

(vi) morebitnim virom vžiga (vključno z električno opremo);

(b) kako nadzorovati učinke:

(i) vremenskih razmer,

(ii) okoljskega tlaka,

(iii) temperature,

(iv) sončne svetlobe,

(v) vlažnosti ter

(vi) vibracije;

(c) kako zagotoviti neoporečnost snovi ali zmesi z uporabo:

(i) stabilizatorjev ter

(ii) antioksidantov;

(d) drugimi nasveti, vključno s/z:

(i) zahtevami o prezračevanju;

(ii) posebnimi konstrukcijami za skladiščne prostore ali posode (vključno z zadrževalnimi stenami in prezračevanjem);

(iii) mejnimi količinami glede na pogoje skladiščenja (če je pomembno) ter

(iv) združljivostjo embalaže.

10.5 Nezdružljivi materiali

Besedilo Priloge II
Naštejejo se družine snovi ali zmesi ali določenih snovi, kot so voda, zrak, kisline, baze, oksidanti, s katerimi lahko snov ali zmes reagira in tako sproži nevarno reakcijo (na primer eksplozijo, izpust strupenih ali vnetljivih materialov ali izpust odvečne toplote), in, če je mogoče, se navede kratek opis ukrepov, ki so potrebni za obvladovanje tveganja, povezanega s takšnimi nevarnostmi.

Upoštevajte, da navajanje dolgega seznama „nezdružljivih materialov“, ki obsega številke snovi, s katerimi izdelek morda sploh ne bo prišel v stik, ni vedno dobra praksa. Treba je poiskati ravnotežje med zvodenitvijo sporočila o različnih nezdružljivostih zaradi predolgega seznama in morebitnim tveganjem zaradi izpustitve določenega nezdružljivega materiala. Morda je bolje od navajanja posameznih snovi uporabljati vrste ali razrede snovi (na primer „aromatska topila“) in se s tem izogniti dolgim seznamom posameznih snovi.

Vsebina tega pododdelka se morda prekriva z elementi, ki obravnavajo ravnanje z nezdružljivimi snovmi in zmesmi v pododdelku 7.1 „Varnostni ukrepi za varno ravnanje“, zato je treba preveriti skladnost/morebitno prekrivanje.

10.6 Nevarni produkti razgradnje

Besedilo Priloge II

Navedejo se znani in upravičeno predvideni nevarni produkti razgradnje, ki nastanejo zaradi uporabe, skladiščenja, razlitja in segrevanja. Nevarni produkti izgorevanja se navedejo v oddelku 5 varnostnega lista.

V tem pododdelku je treba obravnavati možnost razgradnje v neobstojne produkte.

Primeri splošnih standardnih stavkov, ki se lahko uporabljajo v tem pododdelku za stabilne snovi ali zmesi, če je to ustrezno, so:

- „Pri uporabi za predvidene uporabe se ne razgrajuje.“
- „Nevarni produkti razgradnje niso znani.“

Primer možne zgradbe tega oddelka je naveden v nadaljevanju:

ODDELEK 10: Obstojnost in reaktivnost

10.1 Reaktivnost

10.2 Kemijska stabilnost

10.3 Možnost poteka nevarnih reakcij

10.4 Pogoji, ki se jim je treba izogniti

10.5 Nezdružljivi materiali

10.6 Nevarni produkti razgradnje

Preveriti je treba skladnost tega oddelka zlasti z naslednjimi oddelki:

- ODDELEK 2: Določitev nevarnosti
- ODDELEK 5: Protipožarni ukrepi
- ODDELEK 6: Ukrepi ob nenamernih izpustih
- ODDELEK 7: Ravnanje in skladiščenje
- ODDELEK 13: Odstranjevanje

3.11 Varnostni list ODDELEK 11: Toksikološki podatki

Besedilo Priloge II

Ta oddelek varnostnega lista je namenjen predvsem medicinskim delavcem, delavcem na področju varnosti in zdravja pri delu ter toksikologom. Navesti je treba kratek, vendar popoln in razumljiv opis različnih toksikoloških (zdravstvenih) učinkov in razpoložljive podatke za opredelitev teh učinkov, vključno s podatki o toksikokinetiki, presnovi in porazdelitvi, kjer je primerno. Podatki v

tem oddelku so usklajeni s podatki iz registracije in/ali poročila o kemijski varnosti, kjer je to zahtevano, ter z razvrstitvijo snovi ali zmesi.

11.1 Podatki o razredih nevarnosti, kakor so opredeljeni v Uredbi (ES) št. 1272/2008

Ustrezni razredi nevarnosti, za katere se navedejo podatki, so:

(a) akutna strupenost;

(b) jedkost za kožo/draženje kože;

(c) resne okvare oči/draženje;

(d) preobčutljivost pri vdihavanju in preobčutljivost kože;

(e) mutagenost za zarodne celice;

(f) rakotvornost;

(g) strupenost za razmnoževanje;

(h) STOT – enkratna izpostavljenost;

(i) STOT – ponavljajoča se izpostavljenost;

(j) nevarnost pri vdihavanju.

Te nevarnosti morajo biti vedno navedene na varnostnem listu.

Za snovi, ki so predmet registracije, se navedejo kratki povzetki podatkov, pridobljenih iz uporabe prilog VII do XI, vključno s sklicevanjem na uporabljene preskusne metode, kjer je primerno. Za snovi, ki so predmet registracije, podatki vključujejo tudi rezultat primerjave razpoložljivih podatkov z merili iz Uredbe (ES) št. 1272/2008 za CMR, kategoriji 1A in 1B, ki sledijo točki 1.3.1 Priloge I k tej uredbi.

11.1.1 Zagotovijo se podatki za vsak razred nevarnosti ali razlikovanje. Če je navedeno, da snov ali zmes ni razvrščena v določen razred nevarnosti ali razlikovanje, je v varnostnem listu jasno navedeno, ali je to zaradi manjkajočih podatkov, tehnične nezmožnosti pridobitve podatkov, nepopolnih podatkov ali popolnih podatkov, ki ne zadoščajo za razvrstitev; v slednjem primeru je na varnostnem listu navedeno „na podlagi razpoložljivih podatkov merila za razvrstitev niso izpolnjena“.

11.1.2 Podatki, vključeni v ta pododdelek, veljajo za snov ali zmes, kot je dana v promet. Za zmesi podatki opisujejo toksikološke lastnosti zmesi v celoti, razen če se uporablja člen 6(3) Uredbe (ES) št. 1272/2008. Če so na voljo, se navedejo tudi pomembne toksikološke lastnosti nevarne snovi v zmesi, kot so LD50, ocene akutne strupenosti ali LC50.

11.1.3 Če obstaja znatna količina podatkov o preskusih snovi ali zmesi, je morda potrebno povzeti rezultate uporabljenih kritičnih študij, na primer načina izpostavljenosti.

11.1.4 Kadar merila za razvrstitev glede na določeno nevarnost niso izpolnjena, se navedejo podatki, ki podpirajo ta sklep.

11.1.5 Podatki o možnih načinih izpostavljenosti

Navedejo se podatki o možnih načinih izpostavljenosti in učinkih snovi ali zmesi preko vsakega možnega načina izpostavljenosti, tj. preko zaužitja (požiranja), vdihavanja ali izpostavljenosti kože/oči. Če učinki na zdravje niso znani, se to navede.

11.1.6 Simptomi, povezani s fizikalnimi, kemijskimi in toksikološkimi lastnostmi

Opišejo se morebitni škodljivi učinki na zdravje in simptomi, povezani z izpostavljenostjo snovi ali zmesi in njenih sestavin ali znanih stranskih produktov. Navedejo se razpoložljivi podatki o simptomih, povezanih s fizikalnimi, kemijskimi in toksikološkimi lastnostmi snovi ali zmesi, ki sledijo izpostavljenosti. Opišejo se prvi simptomi pri nizki izpostavljenosti vse do posledic resne izpostavljenosti, kot so „lahko se pojavita glavobol in omotica, ki se stopnjujeta do omedlevice ali nezavesti; večje doze lahko povzročijo komo in smrt".

11.1.7 Zapozneli in takojšnji učinki ter kronični učinki po kratkodobni in dolgodobni izpostavljenosti

Navedejo se podatki o tem, ali se lahko pričakujejo zapozneli ali takojšnji učinki po kratkodobni ali dolgodobni izpostavljenosti. Navedejo se tudi podatki o akutnih in kroničnih učinkih zaradi izpostavljenosti ljudi snovi ali zmesi. Kadar podatki o ljudeh niso na voljo, se povzamejo podatki o preskusih, pri čemer se predložijo podrobnosti bodisi v zvezi s podatki o živalih z jasno opredeljenimi vrstami ali preskusi in vitro z jasno opredeljenimi vrstami celic. Navede se, ali toksikološki podatki temeljijo na podatkih o ljudeh ali živalih ali preskusih in vitro.

11.1.8 Medsebojni učinki

Vključijo se podatki o medsebojnem delovanju, če so pomembni in na voljo.

11.1.9 Pomanjkanje določenih podatkov

Podatkov o nevarnostih snovi ali zmesi ni vedno mogoče pridobiti. Če podatki o določeni snovi ali zmesi niso na voljo, se lahko uporabijo podatki o podobnih snoveh ali zmeseh, če je primerno in če je podobna snov ali zmes opredeljena. Kadar določeni podatki niso uporabljeni ali niso na voljo, se to jasno navede.

11.1.10 Zmesi

Za določene učinke na zdravje, če zmes kot celota za svoj učinek na zdravje ni bila testirana, se navedejo ustrezni podatki o ustreznih snoveh iz oddelka 3.

11.1.11 Podatki o primerjavi med zmesjo in snovjo

11.1.11.1 Snovi v zmesi lahko v telesu medsebojno delujejo, kar se odraža v različnih stopnjah absorpcije, presnove in izločanja. Zaradi tega se lahko toksično delovanje spremeni in celotna strupenost zmesi se lahko razlikuje od strupenosti snovi v njej. To se upošteva pri navedbi podatkov o strupenosti v tem oddelku varnostnega lista.

11.1.11.2 Treba je preučiti, ali je koncentracija vsake snovi dovolj visoka, da prispeva k splošnim učinkom zmesi na zdravje. Predstavijo se podatki o strupenih učinkih za vsako snov, razen v naslednjih primerih:

(a) če so podatki podvojeni, se navedejo samo enkrat za celotno zmes, kot v primeru, ko dve snovi povzročata bruhanje in drisko;

(b) če je malo verjetno, da se bodo ti učinki pojavili ob prisotni koncentraciji, kot v primeru, ko je blaga dražilna snov razredčena pod določeno koncentracijo v raztopini, ki ni dražilna;

(c) kadar podatki o medsebojnem delovanju snovi v zmesi niso na voljo, se ne navajajo predpostavke, ampak se posebej navedejo učinki vsake snovi na zdravje.

11.2 Podatki o drugih nevarnostih

11.2.1. Lastnosti endokrinih motilcev

Pri snoveh, ki so bile v skladu s pododdelkom 2.3 identificirane kot snovi z lastnostmi endokrinih motilcev, se navedejo podatki o škodljivih učinkih endokrinih motilcev na zdravje, če so na voljo.

Ti podatki so sestavljeni iz kratkih povzetkov podatkov, pridobljenih iz uporabe meril za ocenjevanje, določenih v ustreznih uredbah ((ES) št. 1907/2006, (EU) 2017/2100, (EU) 2018/605), ki so pomembne za oceno lastnosti endokrinih motilcev za zdravje ljudi.

11.2.2 Drugo znanje

Vključijo se drugi pomembni podatki o škodljivih učinkih na zdravje, četudi jih merila za razvrščanje ne zahtevajo.

Ta oddelek je zelo pomemben v postopku priprave varnostnega lista, ker mora odražati podatke in sklepe, ki so bili zbrani oziroma prejeti med oceno snovi ali zmesi zaradi določitve njenih nevarnosti ter poznejše razvrstitve in označitve.

Iz uvodnega besedila k oddelku 11 izhaja, da morajo biti podatki, navedeni za snovi, ki so v zmeseh in so predmet registracije, skladni s podatki, navedenimi v ustreznih registracijah za posamezne snovi.

Ker je morda treba v tem oddelku, zlasti v varnostnem listu za zmes, navesti veliko količino podatkov, je priporočljivo postavitev besedila v oddelku organizirati tako, da se zagotovi jasno ločevanje med podatki, ki veljajo za zmes kot celoto (kadar je to primerno), in podatki za posamezne snovi (sestavine). Podatke o različnih razredih nevarnosti je treba navesti jasno in ločeno.

Jasna in jedrnata predstavitev zagotovljenih ključnih podatkov in kritičnih študij se lahko, na primer, doseže z uporabo okvirov za besedilo ali tabel.

Če za določene razrede nevarnosti ali razlikovanja podatki niso na voljo, je treba navesti razlog za nerazpoložljivost podatkov[90].

Upoštevajte, da je treba za zahteve, navedene v točkah 11.1.8, stavek *„če so pomembni in na voljo“* v okviru podatkov o medsebojnih učinkih razumeti tako, da se pričakuje, da pripravljavec varnostnega lista izvede primerno iskanje teh podatkov, če mu še niso na voljo.

V skladu s pododdelkom 11.2 Podatki o drugih nevarnostih je treba navesti podatke o škodljivih učinkih zaradi lastnosti endokrinih motilcev. Smernice o endokrinih motilcih in njihovi opredelitvi so na voljo na naslovu: https://echa.europa.eu/sl/hot-topics/endocrine-disruptors.

Vrsta podatkov, ki bi lahko predstavljali „kratek povzetek“ podatkov o lastnostih endokrinih motilcev za zdravje ljudi, je na voljo v objavljenem mnenju Odbora za biocidne proizvode (BPC) o 2,2-dibromo-2-cianoacetamidu (DBNPA)[91], str. 6:

Šteje se, da ima DBNPA lastnosti endokrinih motilcev za ljudi, saj izpolnjuje merila iz oddelka A Uredbe (EU) 2017/2100. Sklep temelji na ugotovljenih škodljivih učinkih na ščitnico v študijah, ki so bile izvedene na podganah in psih, ter podatkih, pridobljenih z raziskovanjem literature o učinkih bromida na ščitnico. Bromid lahko nadomesti jodid v natrijevem/jodidnem simporterju ščitnice, kar privede do relativnega pomanjkanja jodida za nadaljnjo sintezo ščitničnih hormonov. To dokazuje povezavo med ugotovljenimi škodljivimi učinki na ščitnico in endokrino dejavnostjo, ki je pomembna za ljudi in neciljne vrste.

90 Kakor zahteva točka 11.1.1 pravnega besedila, navedenega zgoraj.

91 https://echa.europa.eu/documents/10162/085a4896-b067-bdbc-e38c-8f794e60e4f3.

TOKSIKOLOŠKI (ZDRAVSTVENI) UČINKI

V tem pododdelku varnostnega lista je treba opisati morebitne škodljive učinke na zdravje in simptome, povezane z izpostavljenostjo snovi ali zmesi in njenih sestavin ali znanih stranskih produktov. Navesti je treba simptome, ki jih povzročajo fizikalne, kemijske in toksikološke lastnosti snovi ali zmesi. Simptome, ki nastanejo po izpostavljenosti, je treba urediti v zaporedje glede na ravni izpostavljenosti (od visokih k nizkim ali od nizkih k visokim) ter navesti, ali je nastanek učinkov takojšen ali zapoznel.

ZA SNOVI

Navesti je treba podatke (na primer ključne rezultate) za ustrezne razrede nevarnosti ali razlikovanja, kakor je navedeno v pravnem besedilu zgoraj. Te podatke je treba ločiti glede na način izpostavljenosti, vrsto (podgana, miš, ljudje ...) ter trajanje in metodo študije. Podatki o specifični strupenosti za ciljne organe (STOT) morajo očitno vključevati navedbo določenega ciljnega organa. Če za določeno snov in uporabljeno navzkrižno branje ali kvantitativno razmerje med strukturo in aktivnostjo (QSAR) podatki niso na voljo, je treba to jasno navesti. Za snovi, ki so predmet registracije, je treba navesti kratke povzetke podatkov, pridobljenih iz uporabe prilog VII do XI (k uredbi REACH – to pomeni rezultate preskusov (vključno s preskusi, ki ne vključujejo živali) ali druge alternativne načine za pridobivanje podatkov, potrebnih za registracijo), skupaj s kratkim sklicevanjem na uporabljene preskusne metode, kjer je primerno.

Opozoriti je treba na zahtevo, da je **treba** vključiti druge pomembne podatke o škodljivih učinkih na zdravje, četudi se na podlagi meril za razvrščanje ne zahtevajo.

ZA ZMESI

Za zmesi je treba opozoriti, da so bile zahteve po informacijah različne v skladu s Prilogo I k Uredbi Komisije (EU) št. 453/2010 in Prilogo k Uredbi Komisije (EU) 2015/830[92] (kar pomeni različico Priloge II k uredbi REACH, ki velja od 1. decembra 2010, in različico, ki velja od 1. junija 2015). Do 1. junija 2015 je bilo treba navesti podatke o **bistvenih učinkih** (na podlagi direktive DPD), kot je navedeno zgoraj. Po 1. juniju 2015 pa so **ustrezni razredi nevarnosti** (na podlagi uredbe CLP), za katere je treba navesti podatke, enaki kot za snovi (ustrezno pravno besedilo v zvezi s temi razredi nevarnosti dejansko ne razlikuje več med zahtevami za snovi in zahtevami za zmesi). Vendar je treba upoštevati, da je treba za zmesi, za katere so na voljo ustrezni podatki o snoveh, ki sestavljajo zmes (na primer LD50, ocene akutne strupenosti (ATE), LC50), **poleg** podatkov, ki veljajo za zmes, kot je dana v promet, navesti tudi te podatke.

Za dodatne podatke o tem, kako je treba razvrščati zmesi, je treba navesti sklic na uredbo CLP (zlasti na člen 6 uredbe CLP).

Kadar je bila zmes razvrščena v skladu z uredbo CLP z uporabo ocene akutne strupenosti (ATE), je treba v ta pododdelek vključiti izračunano vrednost ATE_{mix}, na primer z uporabo

92 Ki je nadomestila Prilogo II k Uredbi (EU) št. 453/2010.

naslednje strukture:

ATE_{mix} (oralna)	=	xxx mg/kg
ATE_{mix} (dermalna)	=	yyy mg/kg
ATE_{mix} (vdihavanje)	=	z mg/l/4 h (hlapi)

Če podatki za določen razred nevarnosti ali razlikovanje za zmes niso na voljo, vendar ima več snovi v zmesi enak učinek na zdravje, se lahko ta učinek navede za zmes in ne za posamezne snovi.

Če za zmes manjkajo določeni podatki o medsebojnem delovanju snovi v zmesi, se **ne** smejo navajati predpostavke, ampak se posebej navedejo ustrezni učinki vsake snovi na zdravje (glejte točko 11.1.11.2 Priloge II).

Opozoriti je treba, da je **obvezno**, enako kot pri snoveh, vključiti druge pomembne podatke o škodljivih učinkih na zdravje, četudi se na podlagi meril za razvrščanje ne zahtevajo.

Preveriti je treba **skladnost** tega oddelka zlasti z naslednjimi oddelki:

- ODDELEK 2: Določitev nevarnosti
- ODDELEK 4: Ukrepi za prvo pomoč
- ODDELEK 6: Ukrepi ob nenamernih izpustih
- ODDELEK 7: Ravnanje in skladiščenje
- ODDELEK 8: Nadzor izpostavljenosti/osebna zaščita
- ODDELEK 9: Fizikalne in kemijske lastnosti
- ODDELEK 13: Odstranjevanje
- ODDELEK 14: Podatki o prevozu
- ODDELEK 15: Zakonsko predpisani podatki

Primer možne zgradbe tega oddelka za snov je naveden v nadaljevanju:

ODDELEK 11: Toksikološki podatki

11.1 Podatki o razredih nevarnosti, kakor so opredeljeni v Uredbi (ES) št. 1272/2008

- Akutna strupenost:
- Jedkost za kožo/draženje kože:
- Resne okvare oči/draženje:
- Preobčutljivost pri vdihavanju ali preobčutljivost kože:
- Mutagenost za zarodne celice:
- Rakotvornost:
- Strupenost za razmnoževanje:

- Povzetek ocene lastnosti CRM:
- STOT – enkratna izpostavljenost:
- STOT – ponavljajoča se izpostavljenost:
- Nevarnost pri vdihavanju:

V vsakem ustreznem razredu nevarnosti, navedenem zgoraj, je lahko nato navedena podstruktura, za primer je uporabljen vpis za akutno strupenost:

11.1.1[93] Akutna toksičnost:

Metoda:

Vrsta:

Načini izpostavljenosti:

Raven odmerka, pri katerem se pokaže učinek:

Čas izpostavljenosti:

Rezultati:

V primeru zmesi je lahko zgradba podobna zgornji, ki je navedena za snov, vendar je treba jasno navesti, ali navedeni podatki veljajo za snov ali za njene sestavine.

3.12 Varnostni list ODDELEK 12: Ekološki podatki

Besedilo Priloge II

Ta oddelek varnostnega lista navaja podatke za oceno vplivov snovi ali zmesi na okolje, v katero je bila snov ali zmes izpuščena. Pododdelki 12.1 do 12.7 varnostnega lista navajajo kratek povzetek podatkov, vključno z ustreznimi podatki o preskusih in jasno navedbo vrste, medija, enot, trajanja preskusa in preskusnih pogojev, če so na voljo. Ti podatki lahko pomagajo pri ravnanju z razlitji in ocenjevanju postopkov ravnanja z odpadki, nadzora izpustov, ukrepov ob nenamernih izpustih in prevoza. Če je navedeno, da določena lastnost ne velja (ker razpoložljivi podatki kažejo, da snov ali zmes ne izpolnjuje meril za razvrstitev), ali če podatek o določeni lastnosti ni na voljo, se navedejo razlogi za to. Poleg tega, če snov ali zmes ni razvrščena zaradi drugih razlogov (na primer zaradi tehnične nezmožnosti pridobitve podatkov ali nepopolnih podatkov), bi to moralo biti jasno navedeno na varnostnem listu.

Nekatere lastnosti so značilne le za nekatere snovi, tj. kopičenje v organizmih, obstojnost in razgradljivost; ti podatki se navedejo, če so na voljo in je to primerno, za vsako ustrezno sestavino v zmesi (tj. za tisto, ki mora biti navedena v oddelku 3 varnostnega lista in je nevarna za okolje ali snovi PBT/vPvB). Prav tako se navedejo podatki o nevarnih produktih transformacije, ki nastajajo pri razgradnji snovi in zmesi.

93 Upoštevajte, da zakon ne zahteva dodatnega številčenja in strukturiranja na ravni pododdelka, ki je navedeno v nadaljnjem besedilu.

Podatki v tem oddelku so usklajeni s podatki iz registracije in/ali poročila o kemijski varnosti, kjer je to zahtevano, ter z razvrstitvijo snovi ali zmesi.

Kadar so na voljo zanesljivi in ustrezni podatki iz preskusov, se navedejo ti podatki in imajo prednost pred podatki, pridobljenimi iz modelov.

Menimo, da dodatna pojasnila niso potrebna (glejte splošne opombe k vpisom v celotnem oddelku 12 na koncu tega oddelka).

12.1 Toksičnost

Besedilo Priloge II

Navedejo se podatki o strupenosti iz preskusov na vodnih in/ali zemeljskih organizmih, če so na voljo. Vključijo se ustrezni razpoložljivi podatki o akutni in kronični strupenosti za ribe, rake, alge in druge vodne rastline. Vključijo se tudi podatki o strupenosti za mikro- in makroorganizme v tleh ter druge okoljsko pomembne organizme, kot so ptice, čebele in rastline, kadar so takšni podatki na voljo. Če snov ali zmes deluje zaviralno na aktivnost mikroorganizmov, se navede možni vpliv na čistilne naprave za odplake.

Kadar zanesljivi in ustrezni podatki iz preskusov niso na voljo, dobavitelj preuči, ali se lahko navedejo zanesljivi in ustrezni podatki, pridobljeni iz modelov.

Za snovi, ki so predmet registracije, se vključijo povzetki informacij, pridobljenih iz uporabe prilog VII do XI k tej uredbi.

Menimo, da dodatna pojasnila niso potrebna (glejte splošne opombe k vpisom v celotnem oddelku 12 na koncu tega oddelka).

12.2 Obstojnost in razgradljivost

Besedilo Priloge II

Razgradljivost je zmožnost snovi ali ustreznih snovi v zmesi, da se v naravi razgradijo, bodisi s pomočjo biorazgradnje ali drugih procesov, kot sta oksidacija ali hidroliza. Obstojnost je pomanjkanje dokaza razgradnje v primerih, opredeljenih v oddelkih 1.1.1 in 1.2.1 Priloge XIII. Kadar so na voljo, se navedejo rezultati preskusov, ki so pomembni za oceno obstojnosti in razgradljivosti. Če so navedene razpolovne dobe za razgradnjo, se navede, ali se te razpolovne dobe nanašajo na mineralizacijo ali primarno razgradnjo. Prav tako je treba omeniti možnost, da se snovi ali nekatere snovi v zmesi razgradijo v napravah za čiščenje odplak.

Kadar zanesljivi in ustrezni podatki iz preskusov niso na voljo, dobavitelj preuči, ali se lahko navedejo zanesljivi in ustrezni podatki, pridobljeni iz modelov.

Ti podatki se navedejo, kjer so na voljo in je to primerno, za vsako posamezno sestavino v zmesi, ki mora biti navedena v oddelku 3 varnostnega lista.

Menimo, da dodatna pojasnila niso potrebna (glejte splošne opombe k vpisom v celotnem oddelku 12 na koncu tega oddelka).

12.3 Zmožnost kopičenja v organizmih

Besedilo Priloge II

Zmožnost kopičenja v organizmih je zmožnost snovi ali določenih snovi v zmesi, da se kopičijo v živih organizmih in po možnosti prehajajo skozi prehranjevalno verigo. Navedejo se podatki, ki so pomembni za oceno zmožnosti kopičenja v organizmih. To vključuje upoštevanje koeficienta porazdelitve oktanol/voda (Kow) in biokoncentracijskega faktorja (BCF) ali drugih ustreznih parametrov v zvezi s kopičenjem v organizmih, če so na voljo.

Kadar podatki iz preskusov niso na voljo, se preuči, ali se lahko navedejo napovedi na podlagi modelov.

Ti podatki se navedejo, kjer so na voljo in je to primerno, za vsako posamezno sestavino v zmesi, ki mora biti navedena v oddelku 3 varnostnega lista.

Menimo, da dodatna pojasnila niso potrebna (glejte splošne opombe k vpisom v celotnem oddelku 12 na koncu tega oddelka).

12.4 Mobilnost v tleh

Besedilo Priloge II

Mobilnost v tleh je zmožnost snovi ali sestavin v zmesi, če so bile izpuščene v okolje, da s pomočjo naravnih sil prehajajo v podzemno vodo ali daleč stran od mesta izpusta. Zmožnost mobilnosti v tleh je navedena, kadar je na voljo. Podatki o mobilnosti v tleh se lahko določijo s pomočjo ustreznih podatkov o mobilnosti, kot so študije o adsorpciji ali spiranju, znana ali predvidena razporeditev na dele okolja ali površinske napetosti. Vrednosti Koc je na primer možno predvideti iz porazdelitvenega koeficienta oktanol/voda (Kow). Spiranje in mobilnost je mogoče predvideti na podlagi modelov.

Ti podatki se navedejo, kjer so na voljo in je to primerno, za vsako posamezno sestavino v zmesi, ki mora biti navedena v oddelku 3 varnostnega lista.

Kadar so na voljo eksperimentalni podatki, imajo ti podatki, na splošno, prednost pred modeli in predvidevanji.

Menimo, da dodatna pojasnila niso potrebna (glejte splošne opombe k vpisom v celotnem oddelku 12 na koncu tega oddelka).

12.5 Rezultati ocene PBT in vPvB

Besedilo Priloge II

Kadar se zahteva poročilo o kemijski varnosti, se navedejo rezultati ocenjevanja PBT in vPvB, kot je navedeno v poročilu o kemijski varnosti.

Upoštevati je treba, da ni treba navesti podrobnih informacij o podatkih, uporabljenih za sklepanje o lastnostnih PBT ali vPvB, zlasti kadar je sklenjeno, da izdelek nima teh lastnosti.

Zadošča preprosta izjava v zvezi s tem, na primer:

„V skladu z rezultati ocene snovi ta snov ni PBT ali vPvB“ ali

„Ta zmes ne vsebuje snovi, ki bi bile ocenjene kot PBT ali vPvB“.

Kadar pa so merila za PBT izpolnjena, se priporoča, da se tukaj na kratko navedejo razlogi, zaradi katerih so ta merila izpolnjena, in sicer v okviru rezultatov ocene, ki jih je treba navesti v vsakem primeru.

12.6 Lastnosti endokrinih motilcev

Besedilo Priloge II
Pri snoveh, ki so bile v skladu s pododdelkom 2.3 identificirane kot snovi z lastnostmi endokrinih motilcev, se navedejo podatki o škodljivih učinkih endokrinih motilcev na okolje, če so na voljo. Ti podatki so sestavljeni iz kratkih povzetkov podatkov, pridobljenih iz uporabe meril za ocenjevanje, določenih v ustreznih uredbah ((ES) št. 1907/2006, (EU) 2017/2100, (EU) 2018/605), ki so pomembne za oceno lastnosti endokrinih motilcev za okolje.

Smernice o endokrinih motilcih in njihovi opredelitvi so na voljo na naslovu: https://echa.europa.eu/sl/hot-topics/endocrine-disruptors.

Vrsta podatkov, ki bi lahko predstavljali „kratek povzetek“ podatkov o lastnostih endokrinih motilcev za okolje, je na voljo v objavljenem mnenju Odbora za biocidne proizvode (BPC) o 2,2-dibromo-2-cianoacetamidu (DBNPA)[94], str. 8:

DBNPA ima lastnosti endokrinih motilcev za neciljne organizme, saj izpolnjuje merila iz oddelka B Uredbe (EU) 2017/2100. Ta sklep temelji na dokazih iz študij o DBNPA pri podganah ter študij o bromidu pri podganah, gupijih in medakah v kombinaciji z dodatnimi podatki, iz katerih je razvidno, da predvideni način delovanja vpliva na amfibijsko metamorfozo, kar se šteje za pomembno na ravni populacije.

Za snovi, ki nimajo lastnosti endokrinih motilcev za okolje, zadostuje preprosta izjava v zvezi s tem, na primer:

„Ta snov nima lastnosti endokrinih motilcev za neciljne organizme, saj ne izpolnjuje meril iz oddelka B Uredbe (EU) 2017/2100.“

12.7 Drugi škodljivi učinki

Besedilo Priloge II
Če so na voljo, so vključeni tudi podatki o drugih škodljivih vplivih na okolje, kot so obnašanje v okolju (izpostavljenost), možnost fotokemijskega nastajanja ozona, možnost tanjšanja ozonskega plašča ali možnost globalnega segrevanja ozračja.

[94] https://echa.europa.eu/documents/10162/085a4896-b067-bdbc-e38c-8f794e60e4f3.

Splošne opombe k vpisom v celotnem oddelku 12

Pri pripravi varnostnega lista za zmesi mora biti jasno, ali podatki veljajo za sestavine ali za celotno zmes.

Posebna pozornost je potrebna, kadar se preskuša zmes kot celota, da bi se določila njena strupenost za vodno okolje; v takem primeru se lahko za določitev akutne nevarnosti uporabi ustrezna akutna strupenost LC_{50} ali EC_{50} v skladu z merili, sprejetimi za snovi, vendar ne za dolgotrajno nevarnost. Akutne strupenosti ni mogoče uporabljati v kombinaciji s podatki o preskusu obnašanja v okolju (razgradljivosti in kopičenja v organizmih) za razvrščanje glede na dolgotrajno nevarnost, ker podatkov iz preskusov razgradljivosti in kopičenja organizmov za zmesi ni mogoče razložiti; pomembni so le za posamezne snovi (glejte točki 4.1.3.3.1 in 4.1.3.3.2 uredbe CLP).

Uredba CLP omogoča tudi razvrstitev zmesi glede na dolgotrajno nevarnost na podlagi ustreznih podatkov o kronični strupenosti (glej točko 4.1.3.3.4). Dodatne informacije o razvrščanju zmesi glede na nevarnost za okolje so na voljo v (osnutku posodobitve) *Smernicah za izvajanje meril CLP*[95] agencije ECHA.

Pri pisanju tega oddelka je treba navesti, ali omenjeni podatki izhajajo iz eksperimentalnih podatkov (rezultatov preskusov) ali modelov (premostitvenih načel itd.).

Preveriti je treba skladnost tega oddelka zlasti z naslednjimi oddelki:

- ODDELEK 2: Določitev nevarnosti
- ODDELEK 3: Sestava/podatki o sestavinah
- ODDELEK 6: Ukrepi ob nenamernih izpustih – (kar pomeni varstvene ukrepe za zaščito okolja)
- ODDELEK 7: Ravnanje in skladiščenje – (kar pomeni ukrepe za preprečevanje emisij (filtri ...))
- ODDELEK 9: Fizikalne in kemijske lastnosti – (kar pomeni log Kow, sposobnost mešanja)
- ODDELEK 13: Odstranjevanje
- ODDELEK 14: Podatki o prevozu
- ODDELEK 15: Zakonsko predpisani podatki

Primer možne zgradbe tega oddelka je naveden v nadaljevanju:

ODDELEK 12: Ekološki podatki

12.1 Strupenost

Akutna (kratkotrajna) strupenost:

Ribe:

Raki:

95 Na voljo na naslovu: guidance.echa.europa.eu/guidance4_sl.htm (stran 145, „4.1.4.3 Kriteriji za razvrščanje zmesi, ki so nevarne za vodno okolje, na podlagi podatkov o preskusu celotne zmesi“).

Alge/vodne rastline:

Drugi organizmi:

Kronična (dolgotrajna) strupenost:

Ribe:

Raki:

Alge/vodne rastline:

Drugi organizmi:

12.2 Obstojnost in razgradljivost

Abiotska razgradnja:

Fizično in fotokemijsko odstranjevanje:

Biološka razgradnja

12.3 Zmožnost kopičenja v organizmih

Porazdelitveni koeficient n-oktanol/voda (log Kow):

Biokoncentracijski faktor (BCF):

12.4 Mobilnost v tleh

Znana ali predvidena razporeditev v dele okolja:

Površinska napetost:

Absorpcija/desorpcija:

12.5 Rezultati ocene PBT in vPvB

12.6 Lastnosti endokrinih motilcev

12.7 Drugi škodljivi učinki

12.8 Dodatne informacije

3.13 Varnostni list ODDELEK 13: Odstranjevanje

Besedilo Priloge II

Ta oddelek varnostnega lista navaja podatke za ustrezno ravnanje z ostanki snovi ali zmesi in/ali njeno posodo z namenom pomagati pri določanju varnih in okolju prijaznih možnosti ravnanja z odpadki, ki se v skladu z Direktivo 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta ([96]) ujemajo z zahtevami države članice, v kateri je varnostni list predložen. Podatki, pomembni za varnost oseb, ki izvajajo dejavnosti v zvezi z ravnanjem z odpadki, dopolnjujejo podatke, navedene v oddelku 8.

Kadar se zahteva poročilo o kemijski varnosti in kadar je bila opravljena analiza ravnanja z odpadki, so podatki o ukrepih ravnanja z odpadki skladni z opredeljenimi uporabami iz poročila o kemijski varnosti in scenariji izpostavljenosti iz poročila o kemijski varnosti, navedenimi v prilogi k varnostnemu listu.

Za zagotovitev ustreznega nadzora tveganj mora biti odstranjevanje usklajeno s trenutno veljavnimi zakoni in predpisi ter značilnostmi materiala v času odstranjevanja. Upoštevati je treba, da takrat, ko snov postane odpadek, uredba REACH preneha veljati, ustrezni zakonski okvir za delovanje pa postane zakonodaja o odpadkih.

Če ravnanje s snovjo ali zmesjo na stopnji odpadka (presežek ali odpadki, ki izhajajo iz predvidene uporabe) pomeni nevarnost, je treba te nevarnosti opisati in navesti podatke o zagotavljanju varnega ravnanja z njimi.

Navesti je treba ustrezne metode za ravnanje z odpadnimi snovmi ali zmesmi ter (kadar je to primerno) kakršno koli kontaminirano odpadno embalažo (vključno z nazivno „prazno", vendar neočiščeno odpadno embalažo, ki še vedno vsebuje nekaj snovi ali zmesi) ob upoštevanju hierarhije načinov ravnanja z odpadki, kot je opredeljena v okvirni direktivi o odpadkih (kar pomeni pripravo za ponovno uporabo, recikliranje, drugo predelavo, na primer energetsko predelavo, odstranjevanje)[97].

Kadar se za odstranjevanje snovi ali zmesi, uporabljenih za predvidene uporabe, uporabljajo druga priporočila, se ta priporočila lahko navedejo posebej.

Kadar uporaba, ki jo je priporočil dobavitelj, omogoča predvidevanje izvora odpadkov, je priporočljivo navesti ustrezno oznako s seznama odpadkov (LoW)[98] (oziroma za Norveško oznako EAL z Evropskega seznama odpadkov).

96 *Direktiva 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. novembra 2008 o odpadkih in razveljavitvi nekaterih direktiv (UL L 312, 22.11.2008, str. 3).*

97 Več informacij je na voljo na naslovu: https://ec.europa.eu/environment/waste/framework/.

98 Evropski katalog odpadkov (EWC) je nadomestil kombinirani seznam evropskega seznama odpadkov (LoW) z Odločbo Komisije z dne 3. maja 2000 o nadomestitvi Odločbe 94/3/ES o oblikovanju seznama odpadkov skladno s členom 1(a) Direktive Sveta 75/442/EGS o odpadkih in Odločbe Sveta 94/904/ES o oblikovanju seznama nevarnih odpadkov skladno s členom 1(4) Direktive Sveta 91/689/EGS o nevarnih odpadkih (UL L 226, 6.9.2000, str. 3).

13.1 Metode ravnanja z odpadki

Besedilo Priloge II

Ta pododdelek varnostnega lista:

(a) opredeljuje posode za odpadke in metode ravnanja z odpadki, vključno z ustreznimi metodami ravnanja z ostanki snovi ali zmesi in kontaminirano embalažo (npr. sežig, recikliranje, odlaganje na odlagališča);

(b) navaja fizikalne/kemijske lastnosti, ki bi lahko vplivale na možnosti ravnanja z odpadki;

(c) priporoča, da se odplake ne spuščajo v kanalizacijo;

(d) kadar je primerno, navaja posebne previdnostne ukrepe za katere koli priporočene možnosti ravnanja z odpadki.

Navaja sklicevanja na ustrezne določbe Unije v zvezi z odpadki, če jih ni, pa sklicevanja na ustrezne veljavne nacionalne ali regionalne določbe.

Opozoriti je treba, da je namen stavka *„priporoča, da se odplake ne spuščajo v kanalizacijo*" v zgornjem pravnem besedilu (ki je preneseno iz besedila GHS) navesti, da se ne priporoča odstranjevanje snovi ali zmesi v kanalizacijo in ne odstranjevanje odplak kot takih, kot se to lahko dobesedno prebere. Ta zahteva v zvezi s pozitivnim spodbujanjem se lahko, na primer, izvede z vključitvijo stavka, kot je *„odpadki se ne bi smeli*[99] *odstranjevati z izpuščanjem v odtočne kanale*".

Lahko se navedejo primerna sredstva za nevtralizacijo ali dezaktiviranje ostankov proizvodov in odpadkov. Navesti je treba posebna tveganja za varnost, zdravje ali okolje, ki nastanejo pri ravnanju z odpadki, na primer nevarnost samovžiga, ki izhaja iz medsebojnega delovanja z nekaterimi materiali.

Če je to primerno, se navedejo sredstva za ravnanje z odpadki iz uporabljenega proizvoda ali kontaminirane embalaže, ki so znana kot neprimerna.

Lahko se navedejo ustrezni podatki (na primer ustrezne oznake H, kot so opredeljene v Prilogi III „Lastnosti, zaradi katerih so odpadki nevarni" k Direktivi 2008/98/ES[100]), da se označi, ali je treba katere koli preostale količine neuporabljene snovi ali zmesi upoštevati kot nevarne odpadke ali ne. Kadar se to stori, je treba prejemnikom pojasniti, da morajo v primeru morebitne prisotnosti dodatnih onesnaževal, ki izhaja iz uporabe snovi/zmesi, te upoštevati in jim določiti ustrezne dodatne veljavne oznake H.

Izpolnjevati je treba lokalno, nacionalno in evropsko zakonodajo o ravnanju z odpadki za določeno obliko zadrževanja.

Opozoriti je treba, da je za sprejemanje končnih odločitev o ustrezni metodi za ravnanje z odpadki v skladu z regionalno, nacionalno in evropsko zakonodajo in morebitne prilagoditve lokalnim razmeram odgovoren izvajalec obdelave odpadkov.

---

99 Tu se uporablja izraz „ne bi smeli" namesto „ne smejo", ker pravno besedilo določa, da takšno odstranjevanje ni zaželeno, vendar ga ne prepoveduje.

100 Direktiva 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. novembra 2008 o odpadkih in razveljavitvi nekaterih direktiv.

Primer možne zgradbe tega oddelka je naveden v nadaljevanju[101]:

ODDELEK 13: Odstranjevanje

13.1 Metode ravnanja z odpadki

13.1.1 Odstranjevanje proizvoda/embalaže:

Številke odpadkov/oznake odpadkov v skladu s seznamom odpadkov (LoW):

13.1.2 Informacije, pomembne za ravnanje z odpadki:

13.1.3 Informacije, pomembne za spuščanje odplak:

13.1.4 Druga priporočila glede odstranjevanja:

3.14 Varnostni list ODDELEK 14: Podatki o prevozu

Besedilo Priloge II

Ta oddelek varnostnega lista navaja osnovne podatke o razvrščanju za prevoz/dostavo snovi ali zmesi, navedenih v oddelku 1, po cesti, železnici, morju, celinskih plovnih poteh ali zraku. Kadar takšni podatki niso na voljo ali ustrezni, se to navede.

Kadar je to ustrezno, ta oddelek navaja podatke o razvrstitvi prevoza iz vsakega navedenega mednarodnega sporazuma, ki prenaša vzorčni predpis ZN za posamezne vrste prevoza: Sporazum o mednarodnem prevozu nevarnega blaga po cesti (ADR), Pravilnik o mednarodnem železniškem prevozu nevarnega blaga (RID) in Evropski sporazum o mednarodnem prevozu nevarnega blaga po celinskih plovnih poteh (ADN), ki se izvajajo z Direktivo 2008/68/ES Evropskega parlamenta in Sveta ([102]) o notranjem prevozu nevarnega blaga, kot tudi Mednarodni pomorski kodeks o prevozu nevarnega blaga (IMDG) ([103]) za prevoz pakiranega blaga in zadevni kodeks IMO za prevoz razsutega tovora po morju ([104]) ter Tehnična navodila za varen zračni prevoz nevarnega blaga (ICAO) ([105]).

14.1 Številka ZN in številka ID

Navede se številka ZN ali številka ID (tj. štirimestna identifikacijska številka snovi, zmesi ali člena, ki sledi črkama „UN" ali „ID") iz vzorčnih predpisov ZN, IMDG, ADR, RID, ADN ali ICAO TI.

101 Upoštevajte, da zakon ne določa dodatnega številčenja in strukturiranja na ravni pododdelka, ki je navedeno v nadaljnjem besedilu.

102 Direktiva 2008/68/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. septembra 2008 o notranjem prevozu nevarnega blaga (UL L 260, 30.9.2008, str. 13).

103 Skladnost s Kodeksom IMDG je obvezna za prevoz pakiranega nevarnega blaga po morju, kot je določeno v poglavju VII/Prav. 3 SOLAS in Prilogi III h konvenciji MARPOL – Pravila o preprečevanju onesnaževanja s škodljivimi snovmi, ki se po morju prevažajo v pakirani obliki.

104 IMO je razvila različne pravne instrumente, povezane z nevarnim blagom in blagom, ki onesnažuje okolje, pri čemer je razlikovala med tem, kako se blago prevaža (pakirano in v razsutem stanju), in vrsto tovora (trdne snovi, tekočine in utekočinjeni plini). Pravila o prevozu nevarnega tovora in ladij, ki prevažajo ta tovor, so navedena v Mednarodni konvenciji o varstvu človeškega življenja na morju (SOLAS, 1974), kakor je bila spremenjena, in Mednarodni konvenciji o onesnaževanju morja (MARPOL 73/78), kakor je bila spremenjena. Ti konvenciji se dopolnjujeta z naslednjimi oznakami: IMDG, IMSBC, IBC in IGC.

105 *IATA, izdaja 2007–2008.*

14.2 Pravilno odpremno ime ZN

Navede se pravilno odpremno ime, kot je določeno v stolpcu 2, „Ime in opis", preglednice A iz poglavja 3.2 Seznama nevarnega blaga Vzorčnih predpisov ZN, v ADR, RID ter v preglednicah A in C poglavja 3.2 ADN, ki se po potrebi dopolni s tehničnim imenom v oklepajih, razen če se uporablja kot identifikator izdelka v pododdelku 1.1. Če se številka ZN in ustrezno odpremno ime v različnih načinih prevoza ne spremenita, teh podatkov ni treba ponavljati. Kar zadeva pomorski promet se poleg pravilnega odpremnega imena ZN po potrebi navede tehnično ime blaga, ki se prevaža v skladu s Kodeksom IMDG.

14.3 Razredi nevarnosti prevoza

Navede se razred nevarnosti prevoza (in dodatna tveganja), določen za snovi ali zmesi glede na prevladujočo nevarnost, ki jo predstavljajo, v skladu z vzorčnimi predpisi ZN. V zvezi z notranjim prevozom se navede razred nevarnosti prevoza (in dodatna tveganja), določen za snovi ali zmesi glede na prevladujočo nevarnost, ki jo predstavljajo v skladu z ADR, RID in ADN.

14.4 Skupina embalaže

Navede se številka skupine embalaže iz vzorčnih predpisov ZN, če je primerno, v skladu z vzorčnimi predpisi ZN, ADR, RID in ADN. Številka skupine embalaže je dodeljena določenim snovem v skladu z njihovo stopnjo nevarnosti.

14.5 Nevarnosti za okolje

Navede se, ali je snov ali zmes nevarna za okolje v skladu z merili vzorčnih predpisov ZN (kakor je razvidno iz ADR, RID in ADN) in/ali onesnažuje morje v skladu s Kodeksom IMDG ter postopki za ravnanje ob nesrečah za ladje, ki prevažajo nevarno blago. Če je prevoz snovi ali zmesi po celinskih plovnih poteh s tankerskim plovilom odobren ali namenjen za odobritev, se to, ali je snov ali zmes nevarna za okolje v tankerskih plovilih, navede samo v skladu z ADN.

14.6 Posebni previdnostni ukrepi za uporabnika

Navedejo se vsi posebni previdnostni ukrepi, ki bi jih uporabnik moral ali jih mora sprejeti ali izpolnjevati v zvezi s prevozom ali prevoznimi sredstvi znotraj ali izven svojih poslovnih prostorov za vse ustrezne vrste prevoza.

14.7 Pomorski prevoz v razsutem stanju v skladu z instrumenti IMO

Ta pododdelek se uporablja samo, če se tovor prevaža v razsutem stanju v skladu z instrumenti Mednarodne pomorske organizacije (IMO): poglavje VI ali poglavje VII SOLAS ([106]), Priloga II ali Priloga V MARPOL, Kodeks IBC ([107]), Kodeks IMSBC ([108]) in Kodeks IGC ([109] ali njegove predhodne različice, zlasti Kodeks EGC ([110]) ali Kodeks GC ([111]).

V zvezi s tekočim tovorom se navede ime izdelka (če se razlikuje od tistega, navedenega v pododdelku 1.1) v skladu z dokumentom za dostavo in imenom, uporabljenim v seznamih imen izdelkov, navedenih v poglavju 17 oziroma 18 Kodeksa IBC ali zadnji izdaji Odbora za varstvo morskega okolja IMO (MEPC).2/Okrožnica ([112]). V skladu s točko (3)B(a) Priloge I k Direktivi 2002/59/ES Evropskega parlamenta in Sveta je treba navesti vrsto ladje in kategorijo

[106] SOLAS pomeni Mednarodno konvencijo o varstvu človeškega življenja na morju iz leta 1974, kakor je bila spremenjena.
[107] Kodeks IBC pomeni Mednarodni kodeks IMO za gradnjo in opremo ladij, ki prevažajo nevarne kemikalije v razsutem stanju.
[108] Kodeks IMSBC pomeni Mednarodni kodeks IMO za prevoz trdnega tovora v razsutem stanju po morju, kakor je bil spremenjen.
[109] Kodeks IGC pomeni Mednarodni kodeks za gradnjo in opremo ladij, ki prevažajo utekočinjene pline v razsutem stanju, vključno z veljavnimi spremembami, v skladu s katerimi je bilo potrjeno plovilo.
[110] Kodeks EGC pomeni Kodeks za obstoječe ladje za prevoz utekočinjenih plinov v razsutem stanju.
111 Kodeks IBC pomeni Kodeks IMO za gradnjo in opremo ladij, ki prevažajo utekočinjene pline v razsutem stanju.
[112] MEPC.2/Okrožnica, Začasna kategorizacija tekočih snovi, različica 19, v veljavi od 17. decembra 2013.

onesnaževanja ter razred nevarnosti IMO ([113]).

V zvezi z razsutim tovorom v trdnem stanju se navede odpremno ime razsutega tovora. Navede se, ali je tovor škodljiv za morsko okolje v skladu s Prilogo V MARPOL, ali gre za material, ki je v skladu s Kodeksom IMSBC nevaren samo v razsutem stanju ([114]), ter v katero skupino tovora se šteje v skladu z IMSBC.

V zvezi z utekočinjenim plinom v razsutem stanju se navede ime izdelka, vrsta ladje, ki se zahteva v skladu s kodeksom IGC ali njegovimi predhodnimi različicami, zlasti Kodeksom EGC ali Kodeksom GC.

V besedilu Priloge II k uredbi REACH so v točki 0.5 določena naslednja priporočila, ki se nanašajo na oddelek 14 varnostnega lista:

„Za potrebe pomorščakov in drugih delavcev v prometu pri prevozu nevarnega blaga v razsutem stanju po morju ali celinskih plovnih poteh na ladjah za prevoz razsutega tovora ali tankerskih plovilih, za katere se uporabljajo predpisi Mednarodne pomorske organizacije (IMO) ali nacionalni predpisi, se zahtevajo dodatne varnostne in okoljske informacije. Pododdelek 14.7 priporoča vključitev osnovnih podatkov o razvrstitvi, če se tovor prevaža v razsutem stanju v skladu z ustreznimi instrumenti IMO. Poleg tega je treba ladjam za prevoz nafte ali naftnega goriva, kakor sta opredeljena v Prilogi I k MARPOL, v razsutem stanju ali kot oskrba ladij z gorivom pred nakladanjem zagotoviti ‚varnostni list' v skladu z resolucijo Odbora za pomorsko varnost (MSC) Mednarodne pomorske organizacije (IMO) ‚Priporočila za varnostne liste sestavin (MSDS) za Prilogo I h Konvenciji MARPOL glede naftnega tovora in naftnega goriva' (MSC.286(86)). Da bi imeli en usklajeni varnostni list, predviden za pomorski in nepomorski promet, se lahko za prevoz tovora in ladijskih naftnih goriv po morju iz Priloge I h Konvenciji MARPOL po potrebi v varnostni list vključijo dodatne določbe Resolucije MSC.286(86).“

V zvezi s podatki o zračnem prevozu je treba upoštevati, da predpisi IATA o nevarnih snoveh (DGR IATA) vključujejo vse zahteve ICAO (dejansko se opomba pod črto v pravnem besedilu nanaša na publikacijo IATA in ne na original ICAO).

Posebej se zahtevajo podatki o številki ZN, pravilnem odpremnem imenu, razredih nevarnosti prevoza, skupini embalaže, nevarnostnih za okolje, posebnih previdnostnih ukrepih za uporabnike in podatki o prevozu v razsutem stanju po morju, če je to primerno. Pravilno odpremno ime se lahko nekoliko razlikuje pri različnih vrstah prevoza, če pa ostane nespremenjeno, ga ni treba ponoviti.

Dodatni podatki, ki se običajno v praksi vključijo v ta oddelek, so:

- za ADR/RID/ADN: številka oznak o nevarnosti (glavna nevarnost in ostale nevarnosti, če obstajajo), oznaka razvrstitve v primeru razreda 1;
- za tankerska plovila ADN: številke oznak nevarnosti in oznake za nevarnost, ki so prikazane v stolpcu 5 tabele C v poglavju 3.2 ADN;
- za Kodeks IMDG: razred in dodatna tveganja ter navedba snovi, ki onesnažuje morje, če je to primerno;

[113] Direktiva 2002/59/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. junija 2002 o vzpostavitvi sistema spremljanja in obveščanja za ladijski promet ter o razveljavitvi Direktive Sveta 93/75/EGS (UL L 208, 5.8.2002, str. 10).

[114] Materiali, ki so nevarni samo v razsutem stanju (MHB), so materiali, ki predstavljajo nevarnost onesnaženja s kemikalijami, če se prevažajo v razsutem stanju, razen materialov, ki so v Kodeksu IMDG opredeljeni kot nevarno blago.

- za ICAO-TI/IATA-DGR: razred in dodatno tveganje.

Kadar so podatki o „posebnih previdnostnih ukrepih“, ki se sicer navedejo v pododdelku 14.6, že navedeni kjer koli drugje v varnostnem listu, se lahko navede navzkrižni sklic na to mesto, da se prepreči ponavljanje. Pododdelka ni mogoče pustiti preprosto praznega.

Poleg tega bi lahko bili uporabni drugi veljavni podatki (npr. kategorija prevoza, oznaka za omejitev v predorih, skupina ločevanja), posebne določbe ter izjeme (viskozne snovi, večstranski sporazumi itd.). Kadar se navedejo takšni dodatni podatki, ki presegajo dejanske zakonske zahteve, mora biti pripravljavec prepričan, da jih bo lahko sproti posodabljal. V nasprotnem primeru se lahko navede sklic na ustrezne veljavne spremembe popolnega besedila veljavnih predpisov.

Dodatni podatki ADN:

V skladu z ADN se za tekočine, ki se prevažajo v tankerskih plovilih, zahtevajo razširjena merila za razvrščanje, na primer za nevarnosti za okolje merila GHS akutno 2, akutno 3 in kronično 3. Ti podatki so ustrezni le za razsute tekočine, ki se polnijo v tovorne cisterne tankerskih plovil in so razvrščene kot nevarne v skladu z merili ADN.

Če je primerno, se podatki o tej razširjeni razvrstitvi kot oznaka(-e) nevarnosti vključijo v opis nevarnega blaga v skladu s točko 5.4.1.1.2 ADN, na primer

UN 1114 BENZEN, 3 (N3, CMR), II.

Za materiale, ki so namenjeni le za prevoz v paketih ali cisternah (zabojniki s cisterno ali vozila cisterne), navedba razvrstitve samo za tankerska plovila ni potrebna.

Dodatni podatki IMDG:

V skladu z oddelkom 5.4.1.5.11.1 Kodeksa IMDG je treba skupino ločevanja navesti za snovi, ki – po mnenju pošiljatelja – spadajo v eno od skupin ločevanja, imenovanih v točki 3.1.4.4, vendar so razvrščene pod vpis „nikjer drugje navedeno“ („N.O.S.“), ki ni vključen v seznam snovi, navedenih v tej skupini ločevanja[115].
V skladu z uredbo REACH ni izrecne zahteve za prenos teh podatkov o skupini ločevanja v varnostni list, čeprav je morda to zaželeno.

Dodatni podatki o pomorskem prevozu v razsutem stanju v skladu z instrumenti IMO

V razsutem stanju se lahko prevažajo le snovi, ki so poimenovane v instrumentih IMO ali se bodo vključile vanje. Zato so ti podatki potrebni le za snovi, ki so namenjene za prevoz v razsutem stanju. Upoštevajte, da je treba, če snov/zmes ni namenjena za prevoz v razsutem stanju, v zvezi s tem v pododdelku 14.7 navesti izjavo, da ne ostane popolnoma prazen, na primer: „proizvod se ne prevaža v razsutem stanju“ ali „proizvod se ne sme prevažati v razsutem stanju“.

Plinasti tovor

Navedite ime izdelka, vrsto ladje, npr. „Metan (LNG); Vrsta ladje: 2G“ ali „Amoniak, brezvodni; Vrsta ladje: 2G/2PG“.

115 V skladu z uredbo REACH ni izrecne zahteve za prenos teh podatkov o skupini ločevanja v varnostni list, čeprav je morda to zaželeno.

Tekoči tovor

Navedite ime izdelka, vrsto ladje in kategorijo onesnaževanja iz Kodeksa IBC, npr. „Anhidrid ocetne kisline; Kategorija onesnaževanja: Z; Vrsta ladje: 2“ ali „Žveplova kislina; Kategorija onesnaževanja: Y; Vrsta ladje: 2“.

Razsuti tovor v trdnem stanju

Navedite odpremno ime razsutega tovora (BCSN) in podatke o tem, ali je material nevaren za morsko okolje (HME) oziroma ali je material nevaren v razsutem stanju (MHB), navedete pa lahko tudi druge podatke, kot je podatek o skupini, npr. „SMOLA PREMOGOVEGA KATRANA, skupina B, HME: da, MHB: TX“ ali „KALIJEV SULFAT, skupina C, HME: ne, MHB: ne“.

Primer, ki prikazuje zahtevane naslove pododdelkov za oddelek 14, je naveden v nadaljevanju:

„ODDELEK 14: Podatki o prevozu

14.1 Številka ZN in številka ID

14.2 Pravilno odpremno ime ZN

14.3 Razredi nevarnosti prevoza

14.4 Skupina embalaže

14.5 Nevarnosti za okolje

14.6 Posebni previdnostni ukrepi za uporabnika

14.7 Pomorski prevoz v razsutem stanju v skladu z instrumenti IMO

3.15 Varnostni list ODDELEK 15: Zakonsko predpisani podatki

Besedilo Priloge II
Ta oddelek varnostnega lista opisuje druge zakonsko predpisane podatke o snovi ali zmesi, ki še niso navedeni v varnostnem listu (kot na primer, ali je snov ali zmes predmet Uredbe (ES) št. 1005/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. septembra 2009 o snoveh, ki tanjšajo ozonski plašč ([116]), Uredbe (ES) št. 850/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o obstojnih organskih onesnaževalih in spremembi Direktive 79/117/EGS ([117]) ali Uredbe (ES) št. 649/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2012 o izvozu in uvozu nevarnih kemikalij ([118]).

116 *Uredba (ES) št. 1005/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. septembra 2009 o snoveh, ki tanjšajo ozonski plašč (UL L 286, 31.10.2009, str. 1).*

117 *Uredba Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 850/2004 z dne 29. aprila 2004 o obstojnih organskih onesnaževalih in spremembi Direktive 79/117/EGS (UL L 158, 30.4.2004, str. 7). Upoštevajte, da je bila Uredba (ES) št. 850/2004 razveljavljena in nadomeščena z Uredbo (EU) 2019/1021.*

118 *Uredba (EU) št. 649/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2012 o izvozu in uvozu nevarnih kemikalij (UL L 201, 27.7.2012, str. 60).*

15.1Predpisi/zakonodaja o zdravju, varnosti in okolju, specifični za snov ali zmes

Besedilo Priloge II

Navedejo se podatki o ustreznih določbah o varnosti, zdravju in okolju Unije (na primer kategorija Seveso/poimenovane snovi v Prilogi I k Direktivi Sveta 96/82/ES ([119]) ali o nacionalnem regulativnem statusu snovi ali zmesi (vključno s snovmi v zmesi), vključno z nasvetom, kako naj zaradi navedenih določb ukrepa prejemnik. Kadar je to ustrezno, se navedejo nacionalni zakoni držav članic, ki izvajajo te določbe, in drugi nacionalni ukrepi, ki so lahko pomembni.

Če je snov ali zmes, ki je zajeta v ta varnostni list, predmet posebnih določb v zvezi z zaščito ljudi ali okolja na ravni Unije (npr. odobritve v skladu z naslovom VII ali omejitve iz naslova VIII), se te določbe navedejo. Če se z odobritvijo, dodeljeno v skladu z naslovom VII, nadaljnjim uporabnikom snovi ali zmesi določajo pogoji ali ureditve spremljanja, jih je treba navesti.

Poleg podatkov o posebnih določbah in predpisih, navedenih v pravnem besedilu zgoraj, se v ta pododdelek lahko vključijo naslednje vrste podatkov (ta seznam ni popoln):

- nacionalna zakonodaja ustreznih držav članic, ki izvaja določbe, kot je direktiva o mladih delavcih in direktiva o nosečih delavkah, ker lahko te direktive določajo, da mladi delavci ali noseče delavke ne smejo delati z nekaterimi snovmi in zmesmi;
- podatki iz zakonodaje o fitofarmacevtskih sredstvih in biocidih, kot so status/številka odobritve/avtorizacije, dodatni podatki o označevanju iz posebne zakonodaje;
- podatki o veljavnih elementih okvirne direktive o vodah;
- podatki o direktivah EU v zvezi z okoljskimi standardi kakovosti (EQS) – na primer Direktiva 2008/105/ES[120] – kadar je to primerno;
- za izdelke barve in laki, če je primerno, se lahko tu navede sklicevanje na Direktivo 2004/42/ES[121] o omejevanju emisij hlapnih organskih spojin;
- za detergente izjava o sestavinah v skladu z uredbo o detergentih 648/2004/ES[122] (če ni navedena že v pododdelku 3.2);
- nacionalni podatki o urejenem statusu snovi ali zmesi (skupaj s snovmi v zmesi), vključno z nasvetom, kako naj zaradi navedenih določb ukrepa prejemnik;
- nacionalna zakonodaja ustreznih držav članic za izvajanje teh določb;
- kateri koli drugi nacionalni ukrepi, ki so lahko ustrezni, kot na primer (ta seznam ni izčrpen):

119 *Direktiva Sveta 96/82/ES z dne 9. decembra 1996 o obvladovanju nevarnosti večjih nesreč, v katere so vključene nevarne snovi (UL L 10, 14.1.1997, str. 13).*

120 Direktiva 2008/105/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o okoljskih standardih kakovosti na področju vodne politike, spremembi in poznejši razveljavitvi direktiv Sveta 82/176/EGS, 83/513/EGS, 84/156/EGS, 84/491/EGS, 86/280/EGS ter spremembi Direktive 2000/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 348/84, 24.12.2008, str. 84).

121 Direktiva 2004/42/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. aprila 2004 o omejevanju emisij hlapnih organskih spojin zaradi uporabe organskih topil v nekaterih barvah in lakih in proizvodih za ličenje vozil ter o spremembi Direktive 1999/13/ES (UL L 143/87, 30.4.2004, str. 87).

122 Uredba (ES) št. 648/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. marca 2004 o detergentih (UL L 104/1, 8.4.2004, str. 1).

V Nemčiji:

i. razredi nevarnosti za vodno okolje (Wassergefährdungsklassen)

ii. tehnična navodila za zrak (TA-Luft)

iii. tehnična pravila za nevarne snovi (Technische Regeln für Gefahrstoffe), npr. TRGS 220 „Nacionalni vidiki priprave varnostnih listov“.

V Franciji:

i. preglednice poklicnih bolezni (Tableaux de maladies professionnelles)

ii. nomenklatura obratov in naprav, razvrščenih za varstvo okolja (Nomenclature des installations classées pour la protection de l'environnement)

Na Nizozemskem:

i. seznam rakotvornih, mutagenih in za razmnoževanje strupenih snovi (Lijst van kankerverwekkende, mutagene, en voor de voortplanting giftige stoffen SZW)

ii. splošna metoda za ocenjevanje vode (De Algemenebeoordelingsmethodiek Water (ABM))

iii. nizozemska direktiva o emisijah (De Nederlandse Emissierichtlijn (NeR))

Na Danskem:

seznam snovi in procesov, za katere se meni, da so rakotvorni (Lister over stoffer og processer, der anses for at være kræftfremkaldende)

Opozoriti je treba, da oddelek 15.1 zahteva poznavanje ustreznih predpisov in določb držav članic ter ga zato ni mogoče preprosto prevesti iz druge jezikovne različice. Nacionalne predpise je treba navesti v izvirnem jeziku.

Če je izdana avtorizacija, lahko odločitev o avtorizaciji vsebuje obveznosti, ki se nanašajo na nadaljnjega uporabnika. Te obveznosti je treba takoj po izdaji avtorizacije opisati v tem oddelku v okviru zahtevane posodobitve v skladu s členom 31(9). To so lahko na primer ureditve spremljanja za nadaljnje uporabnike, vključno z morebitno zahtevo glede prenosa zbranih informacij.

15.2 Ocena kemijske varnosti

Besedilo Priloge II
Ta pododdelek varnostnega lista navaja, ali je dobavitelj izvedel oceno kemijske varnosti za snov ali zmes.

Primer možne zgradbe tega oddelka je naveden v nadaljevanju:

ODDELEK 15: Zakonsko predpisani podatki 15.1 Predpisi/zakonodaja o zdravju, varnosti in okolju, specifični za snov ali zmes

Uredbe EU

Avtorizacije in/ali omejitve uporabe:

Avtorizacije:

Omejitve uporabe:

Drugi predpisi EU:

Podatki v skladu z direktivo 1999/13/ES o omejevanju emisij hlapnih organskih spojin (smernica VOC)

Nacionalni predpisi (Nemčija):

Omejitve na delovnem mestu:

Störfallverordnung (12.BImSchV):

Wassergefährdungsklasse (razred nevarnosti za vodno okolje):

Technische Anleitung Luft (TA-Luft):

Drugi predpisi, predpisi o omejitvah in prepovedih:

15.2 Ocena kemijske varnosti:

Dobavitelj za to snov/zmes ni izdelal ocene kemijske varnosti.

3.16 Varnostni list ODDELEK 16: Drugi podatki

Besedilo Priloge II

Ta oddelek varnostnega lista vsebuje druge podatke, ki niso vključeni v oddelke 1 do 15, vključno s podatki o preverjanju varnostnega lista, kot so:

(a) v primeru preverjenega varnostnega lista, jasna navedba sprememb, ki so bile narejene v prejšnji različici varnostnega lista, razen če je takšna navedba drugje v varnostnem listu, z razlago sprememb, če je primerno. Dobavitelj snovi ali zmesi lahko na zahtevo zagotovi razlago sprememb;

(b) pojasnilo ali tabela okrajšav in kratic, uporabljenih v varnostnem listu;

(c) reference ključne literature in virov podatkov;

(d) v primeru zmesi navedba, katera od metod za oceno informacij iz člena 9 Uredbe (ES) št. 1272/2008 je bila uporabljena za razvrstitev;

(e) seznam relevantnih stavkov o nevarnosti in/ali previdnostnih stavkov. Izpišite celotno besedilo stavkov, ki niso v celoti izpisani v oddelkih 2 do 15;

(f) nasvet o ustreznem usposabljanju za delavce za zagotovitev varovanja zdravja ljudi in okolja.

Ta oddelek je treba uporabiti za vključitev vseh dodatnih ustreznih vrst podatkov, ki so navedene v pravnem besedilu zgoraj in še niso bile vključene v kateri koli prejšnji oddelek.

Ta oddelek lahko vključuje tudi kazalo vsebine za priložene scenarije izpostavljenosti. Če je kazalo vključeno na tem mestu, se lahko sklic nanj navede v pododdelku 1.2.

V primeru zmesi je treba tukaj navesti podrobnosti na podlagi, ki se je uporabila za določitev razvrstitve zmesi v razrede nevarnosti, če so merila za razvrstitev izpolnjena in je (so) bila(-e) razvrstitev(-ve) navedena(-e) v pododdelku 2.1 ali 3.2 brez metode, ki se je uporabila za njeno (njihovo) izpeljavo[123]. Podlage za ugotavljanje, ali zmes ne izpolnjuje meril za razvrstitev v posamezen razred nevarnosti, ni treba navesti. Primer zgradbe skupaj s tabelo v nadaljevanju prikazuje, kako se lahko ti podatki prikažejo. Upoštevajte, da se lahko elementi podatkov o dodeljeni razvrstitvi in postopku, uporabljenem za njeno izpeljavo, navedeni v naslovu in tabeli alinee (iv) ODDELKA 16 primera v nadaljevanju, lahko navedejo tudi v ODDELKU 2 varnostnega lista.

Če želijo podjetja v varnostni list vključiti omejitve odgovornosti, jih lahko vključijo zunaj katerega koli opredeljenega oddelka, da jasno pokažejo, da niso del predpisane oblike in vsebine. Upoštevajte, da se omejitve odgovornosti ne morejo uporabiti, da bi se izognili izpolnjevanju zakonskih obveznosti iz Priloge II.

Upoštevajte, da v posebnem primeru ODDELKA 16 **niso** navedene številke ali naslovi pododdelkov v delu B Priloge II. Vsako dodatno številčenje in nadaljnje strukturiranje v tem ODDELKU temelji na presoji pripravljavca in ni obvezno.

Primer možne zgradbe tega ODDELKA je naveden v nadaljevanju. V primeru so navedeni podatki (samo v točki (iv)), da se prikažeta možna postavitev besedila in vsebina nadaljnjega strukturiranja podatkov o razvrstitvi in postopku za razvrščanje preproste zmesi (na primer vodne raztopine) v tem ODDELKU.

ODDELEK 16: Drugi podatki

(i) Navedba sprememb:

(ii) Okrajšave in kratice:

(ii) Reference ključne literature in virov podatkov:

(iv) Razvrstitev in postopek, uporabljen za izpeljavo razvrstitve za zmesi v skladu z Uredbo (ES) št. 1272/2008 [uredba CLP]:

Razvrstitev v skladu z Uredbo (ES) št. 1272/2008	Postopek razvrstitve
Flam. Liq. 2, H225	Na podlagi podatkov o preskusih
Acute Tox. 3, H301	Metoda izračuna

123 Če so ustrezne razvrstitve in metode, uporabljene za njihovo izpeljavo, že navedene kjer koli v varnostnem listu, teh podatkov tu ni treba podvajati.

Acute Tox. 3, H311	Metoda izračuna
Acute Tox. 3, H331	Metoda izračuna
STOT SE 1, H370	Metoda izračuna
(v) Ustrezni stavki H (številka in celotno besedilo): (vi) Nasveti o usposabljanju: (vii) Dodatne informacije:	

Druge možne evalvacijske metode, ki se uporabljajo za razvrstitve (glejte člen 9 uredbe CLP), so na primer:

- na podlagi podatkov o preskusih;
- metoda izračuna;
- premostitveno načelo „redčenje";
- premostitveno načelo „serije";
- premostitveno načelo „koncentracija izredno nevarnih zmesi";
- premostitveno načelo „interpolacija znotraj ene kategorije strupenosti";
- premostitveno načelo „zelo podobne zmesi";
- premostitveno načelo „aerosoli";
- strokovna presoja;
- zanesljivost dokazov;
- izkušnje ljudi;
- minimalna razvrstitev.

Dodatek 1. Vključevanje ustreznih informacij o scenarijih izpostavljenosti v varnostne liste

Možnosti glede vključevanja ustreznih informacij o snovi iz scenarijev izpostavljenosti v varnostni list so razložene v poglavjih 2.22 in 2.23 teh smernic. Ta dodatek vsebuje nadaljnja navodila o tej temi.

Prenos informacij o varni uporabi po dobavni verigi navzdol

Poročilo o kemijski varnosti lahko pod naslovom 9 „Ocena izpostavljenosti“ vsebuje enega ali več scenarijev izpostavljenosti. Scenariji izpostavljenosti v poročilu o kemijski varnosti so namenjeni dokumentiranju pogojev za varno uporabo (delovnih pogojev) in ukrepov za obvladovanje tveganja, za katere je oceno izvedel registracijski zavezanec. Vsak scenarij izpostavljenosti obravnava eno ali več opredeljenih uporab. Za vsak scenarij izpostavljenosti sta potrebna ocena izpostavljenosti in po možnosti opredelitev tveganja, ki omogočita zadosten nadzor nad tveganjem glede zdravja ljudi in okolja. Uredba REACH določa, da registracijski zavezanec (ali vsak udeleženec dobavne verige, ki mora pripraviti poročilo o kemijski varnosti) v prilogo k varnostnemu listu vključi ustrezni scenarij izpostavljenosti (varnostni list tako postane razširjeni varnostni list), ki ga posreduje nadaljnjim uporabnikom po dobavni verigi navzdol. Namen vključitve scenarija izpostavljenosti v informacije, ki se sporočijo nadaljnjim uporabnikom, je zagotavljanje smernic o načinih uporabe snovi, s katerimi se omogoči nadzor nad tveganji. Zato morajo informacije v scenariju izpostavljenosti, priloženem varnostnemu listu za snov, prejemnikom varnostnega lista pojasniti vse, kar morajo vedeti za varno uporabo snovi. Vendar se morajo informacije iz scenarija izpostavljenosti v poročilu o kemijski varnosti ujemati z informacijami iz enega ali več scenarijev izpostavljenosti, priloženih varnostnemu listu. Scenariji izpostavljenosti, priloženi varnostnemu listu, morajo zajeti vse uporabe na vseh stopnjah življenjske dobe, ki so pomembni za prejemnika snovi. To pomeni, da morajo scenariji izpostavljenosti obravnavati posebne uporabe neposrednih nadaljnjih uporabnikov in uporabe uporabnikov na nižji stopnji v dobavni verigi, za katere so pogoji za varno uporabo navedeni v poročilu o kemijski varnosti[124]. Da lahko registracijski zavezanci (ali nadaljnji uporabniki, ki pripravljajo poročilo o kemijski varnosti) izpolnijo to zahtevo, morajo najprej poznati dobavno verigo snovi na trgu, načine uporabe snovi, ki jih izvajajo njihovi kupci, in predvidene uporabe uporabnikov na nižji stopnji v dobavni verigi. Pogoji za varno uporabo (in povezani scenariji izpostavljenosti) se lahko razlikujejo za vsako posamezno uporabo ali so lahko enaki za skupino uporab. Zato se lahko število scenarijev izpostavljenosti, priloženih varnostnemu listu za določeno snov, razlikuje glede na število posameznih uporab ali skupin uporab, ki se lahko izvajajo za zadevno snov[125]. Če je snov namenjena za druge dobavne verige (z drugimi uporabami in pogoji za uporabo), je treba v scenarijih izpostavljenosti, priloženih varnostnemu listu, obravnavati uporabe in pogoje za uporabo, ki ustrezajo vsaki od zadevnih dobavnih verig. Sporočanje znotraj dobavne verige in podpora sektorskih organizacij sta ključna za pomoč registracijskim zavezancem (ali nadaljnjim uporabnikom, ki pripravljajo poročilo o kemijski varnosti) pri ugotavljanju, katere scenarije izpostavljenosti je treba priložiti varnostnim listom. Izogniti se je treba predložitvi vseh scenarijev izpostavljenosti za vse identificirane uporabe, pri katerih ni upoštevana njihova primernost za nadaljnje uporabnike, katerim so namenjeni.

Če registracijski zavezanec meni, da je mogoče za njegovo snov izvesti skaliranje, mora za

---

124 Dodatne informacije o scenarijih izpostavljenosti za varnostne liste in scenariju izpostavljenosti za poročilo o kemijski varnosti so na voljo v dokumentu agencije ECHA *Smernice za zahteve po informacijah in oceno kemijske varnosti Del D*echa.europa.eu/sl/guidance-documents/guidance-on-information-requirements-and-chemical-safety-assessment.

125 Upoštevajte, da dobavitelji snovi, ki je proizvedena ali uvožena v količini, manjši od 10 ton na leto, in za katero ni potrebna ocena kemijske varnosti, morda varnostnemu listu upravičeno ne bodo priložili nobenih scenarijev izpostavljenosti.

vsako posebno uporabo (in scenarij izpostavljenosti) izrecno navesti ustrezne možnosti skaliranja, vključno s tem, katere ključne dejavnike izpostavljenosti je mogoče spremeniti s skaliranjem in katera posamezna orodja za skaliranje je mogoče uporabiti (npr. algoritme ali orodja IT)[126]. Prav tako je pomembno, da nadaljnji uporabniki, ko pripravijo razširjene varnostne liste za sporočanje varnostnih informacij, sporočijo informacije o skaliranju svojim kupcem na nižji stopnji v dobavni verigi.

Informacije v razširjenem varnostnem listu lahko vključujejo nasvete, ki se nanašajo na uporabe in stopnje življenjskega cikla, ki presegajo usmerjenost na informacije v zvezi z uporabo nadaljnjih uporabnikov, kot je določeno v uredbi REACH (npr. uporabe kupcev, življenjski cikel izdelkov, stopnja odstranjevanja itd.). V tem primeru se od nadaljnjih uporabnikov, ki prejmejo informacije v razširjenem varnostnem listu, pričakuje, da:

- obvestijo/napotijo uporabnike snovi ali zmesi iz splošne javnosti, tj. potrošnike, čeprav nadaljnjim uporabnikom ni treba predložiti varnostnega lista potrošnikom,

- izpolnijo svoje dolžnosti v zvezi z varnostjo ali emisijskimi lastnostmi izdelkov, ki jih dobavijo, kot je določeno v zakonodaji z drugih področij (npr. glede igrač, gradbenih proizvodov), in da izpolnjujejo svoje dolžnosti iz člena 33 (če so izdelovalci izdelkov) ter

- izpolnijo svojo dolžnost izbire ustreznih načinov za odstranjevanje odpadkov.

Vključitev informacij o scenariju izpostavljenosti v varnostni list, ki so pomembne za neposredne nadaljnje uporabnike in uporabnike na nižji stopnji v dobavni verigi

Glavni cilj dobavitelja snovi, ki predloži razširjen varnostni list svojim neposrednim nadaljnjim uporabnikom, je sporočanje jasnih in razumljivih informacij o tem, kako lahko ti nadaljnji uporabniki „varno“ uporabljajo snov (kot tako ali v zmesi). Registracijski zavezanci ali nadaljnji uporabniki, ki pripravljajo poročilo o kemijski varnosti za snov, za katero se zahtevajo scenariji izpostavljenosti, morajo ustrezne scenarije izpostavljenosti priložiti varnostnim listom za izdelke (v katerih je snov), ki jih dobavijo svojim neposrednim nadaljnjim uporabnikom. Dodatne informacije so na voljo v poglavjih 2.22 in 2.23.

Ko nadaljnji uporabnik od svojega dobavitelja prejme scenarij izpostavljenosti za snov, mora preveriti, ali so njegova uporaba in pogoji za uporabo zajeti v scenariju izpostavljenosti. Praktični nasveti za preverjanje, ali je uporaba zajeta ter kako izberete in izvedete ustrezna dejanja, so na voljo v poglavjih 4 in 5 *Smernic za nadaljnje uporabnike* in v Praktičnem vodniku *„Kako lahko nadaljnji uporabniki obravnavajo scenarije izpostavljenosti“*[127].

Nadaljnji uporabniki snovi morda to snov v svojih izdelkih dobavljajo naprej po dobavni verigi. To je običajno za formulatorje, ki snovi uporabljajo v zmeseh in te zmesi dobavijo drugim formulatorjem in/ali končnim uporabnikom. Nadaljnji uporabnik, ki dobavi snov (npr. v zmesi), za katero je od dobavitelja te snovi prejel razširjeni varnostni list, mora preveriti, ali so predvidene uporabe zmesi (ki vsebujejo snov) zajete v scenarijih izpostavljenosti, ki jih je prejel za to snov. Če so predvidene uporabe zajete v scenarijih, mora nadaljnji uporabnik vključiti scenarij izpostavljenosti (snovi) v varnostni list za svoje zmesi, kadar:

- se za zmes zahteva varnostni list in

126 Več informacij je na voljo v *Smernicah za nadaljnje uporabnike* (echa.europa.eu/sl/guidance-documents/guidance-on-reach).

127 Na voljo na spletnem naslovu echa.europa.eu/sl/practical-guides.

- koncentracija snovi v zmesi presega omejitev iz člena 14 uredbe REACH.

Ker se stopnja raznovrstnosti delovnih pogojev uporabe in ukrepov za obvladovanje tveganja pri uporabnikih posamezne snovi v zmesi na nižji stopnji v dobavni verigi razlikuje, je treba v zvezi z ***vključevanjem*** scenarija izpostavljenosti izbirati med različnimi načini vključevanja, kot je opisano v poglavju 2.23.

Stopnje tehnične usposobljenosti nadaljnjih uporabnikov za določanje, uporabo in priporočanje ustreznih ukrepov, s katerimi se nadzorujejo tveganja, navedena v varnostnem listu, ki so ga prejeli, so lahko različne. Zato mora dobavitelj (proizvajalec, uvoznik ali nadaljnji uporabnik) pri pripravi razširjenega varnostnega lista za snov predvideti vlogo svojega neposrednega nadaljnjega uporabnika v dobavni verigi ter informacije predložiti na način, ki neposrednemu nadaljnjemu uporabniku omogoča, da *ugotovi*, kateri ukrepi so primerni, da jih *priporoči* svojim kupcem.

Zato je ključno, da dobavitelj pripravi scenarij izpostavljenosti, ki vsebuje praktično uporabne informacije v zvezi s procesi nadaljnjega uporabnika ter ki je po možnosti v standardizirani obliki in napisan v tehničnem jeziku, razumljivem nadaljnjemu uporabniku. Podrobnejše informacije o sporočanju informacij v scenarijih izpostavljenosti so na voljo v Priročniku o orodju Chesar 2[128]. Navodila za formulatorje, ki obravnavajo načine posredovanja informacij o zmeseh po dobavni verigi navzdol, so na voljo v *Smernicah za nadaljnje uporabnike*[129] (poglavje 7).

Dobavitelj mora delovne pogoje uporabe in ukrepe za obvladovanje tveganja navesti tako, da jih je mogoče *vključiti* v varnostni list za snov in jih *priporočiti*, ne da bi bilo treba neposrednim nadaljnjim uporabnikom spreminjati besedilo[130] (npr. z uporabo standardnih fraz[131]).

Distributerji

Čeprav distributerji v skladu z uredbo REACH niso nadaljnji uporabniki, imajo temeljno vlogo pri sporočanju po dobavni verigi navzgor in navzdol, med drugim tudi z varnostnimi listi. Njihov položaj je ključen, saj lahko vzpostavijo neposredni stik s proizvajalcem/uvoznikom in končnim uporabnikom snovi. V skladu z uredbo REACH je distributer *neposredni* nadaljnji uporabnik registracijskega zavezanca. Zato je priporočljivo, da registracijski zavezanci aktivno sodelujejo z distributerji in dosežejo dogovor glede tega, kako naj registracijski zavezanec izboljša svoje poznavanje pogojev uporabe na distributerjevem trgu ter kako pripraviti scenarije izpostavljenosti in druge informacije varnostnega lista, ne da bi pri tem prišlo do razkritja zaupnih poslovnih informacij. Podrobnejše informacije o vlogi in obveznostih distributerja so na voljo v *Smernicah za nadaljnje uporabnike*.

Scenarij izpostavljenosti in ustrezni oddelki varnostnega lista

V preglednici 3 je na voljo pregled razmerja med oddelki varnostnega lista in standardnimi vnosi v scenariju izpostavljenosti.

---

128 Na voljo na spletišču chesar.echa.europa.eu/support. Upoštevajte, da se morajo registracijski zavezanci sami odločiti, katero obliko scenarijev izpostavljenosti bodo uporabljali, vendar mora vsebina scenarijev izpostavljenosti ustrezati zahtevam iz Priloge I k uredbi REACH.

129 echa.europa.eu/sl/guidance-documents/guidance-on-reach.

130 Standardne fraze za ukrepe za obvladovanje tveganja (navedene v katalogu ukrepov za obvladovanje tveganja v zadnjem delu tega dodatka) morajo biti zato oblikovane na način, ki je razumljiv vsem udeležencem v dobavni verigi.

131 Za več informacij o razpoložljivem katalogu standardnih fraz glejte zadnje podpoglavje v tej prilogi.

Glede na stopnjo nevarnosti snovi, obseg trga in zgradbo dobavne verige je na voljo več možnosti spreminjanja osnovne zgradbe informacij v scenarijih izpostavljenosti in razširjenih varnostnih listih, npr.:

- oddelek 2 scenarija izpostavljenosti bi lahko bil razčlenjen na načine izpostavljenosti in vzorce izpostavljenosti. Prav tako je lahko uporabno, da se nasveti za obvladovanje tveganja povežejo z načini izpostavljenosti in zaključijo neposredno z ustrezno izpeljano ravnijo brez učinka in napovedjo izpostavljenosti;
- v razširjenem scenariju izpostavljenosti za snov s samo eno ali dvema končnima točkama nevarnosti je mogoče za nekatere dejavnosti v oddelku 2 enega scenarija izpostavljenosti navesti posebne ukrepe za obvladovanje tveganja.

Preglednica 2: Razmerje med oddelki scenarija izpostavljenosti in oddelki varnostnega lista

Oddelek scenarija izpostavljenosti	Oddelek(-ki) varnostnega lista
Kratek naslov scenarija izpostavljenosti	1.2
Delovni pogoji in ukrepi za obvladovanje tveganja	7 + 8
Nadzor izpostavljenosti delavcev	
Značilnost izdelka	7 + 8 + 9
Porabljeni zneski	7 + 8
Pogostost in trajanje uporabe	7 + 8
Človeški dejavniki, na katere obvladovanje tveganja ne vpliva	7 + 8
Tehnični pogoji in ukrepi na procesni ravni (izvor) za preprečevanje sproščanja	7 + 8
Tehnični pogoji in ukrepi za nadzor disperzije iz vira proti delavcu	7 + 8
Organizacijski ukrepi za preprečevanje/omejevanje izpustov, disperzije in izpostavljenosti	(5, 6), 7, 8
Pogoji in ukrepi v zvezi z osebnim varovanjem, higieno in ocenjevanjem zdravja	(5, 6), 7, 8
Drugi pogoji, ki vplivajo na izpostavljenost delavcev	7 + 8
Nadzor izpostavljenosti potrošnikov[132]	
Značilnost izdelka	7 + 8 + 9
Porabljeni zneski	7 + 8
Pogostost in trajanje uporabe	7 + 8
Drugi pogoji, ki vplivajo na izpostavljenost potrošnikov	7 + 8

132 Upoštevajte, da posamezni podatki o izpostavljenosti **potrošnikov** v oddelku 8 varnostnega lista niso obvezni.

Nadzor izpostavljenosti okolja	
Značilnost izdelka	7 + 8 + 9
Porabljeni zneski	7 + 8
Pogostost in trajanje uporabe	7 + 8
Okoljski dejavniki, na katere obvladovanje tveganja ne vpliva	
Tehnični pogoji in ukrepi na procesni ravni (izvor) za preprečevanje sproščanja	7
Tehnični pogoji na mestu in ukrepi za zmanjšanje ali omejitev izpustov, emisij v zrak in sproščanj v tla	7 + 8
Organizacijski ukrepi za preprečevanje/omejevanje sproščanja iz obrata	6 + 7 + 8
Pogoji in ukrepi v zvezi z občinsko napravo za čiščenje odplak	8 + 13
Pogoji in ukrepi v zvezi z zunanjim ravnanjem z odpadki za odstranjevanje	13
Pogoji in ukrepi v zvezi z zunanjo predelavo odpadkov	13
Drugi dani delovni pogoji, ki vplivajo na izpostavljenost okolja	7

Priloga II k uredbi REACH določa zahteve glede oblikovanja ukrepov za varno ravnanje, varovanje okolja in nadzor tveganj v oddelkih 7 in 8 varnostnega lista. Ta oddelka sta podrobneje opisana v podpoglavjih 3.7 in 3.8 teh smernic. Priloga II k uredbi REACH prav tako določa (za oddelka 7 in 8 varnostnega lista), da morajo biti informacije v teh oddelkih skladne z informacijami iz poročila o kemijski varnosti za identificirane uporabe in povezanem scenariju izpostavljenosti, kadar je za snov potrebno poročilo o kemijski varnosti, ter da so lahko informacije o nadzoru izpostavljenosti (pododdelek 8.2) navedene samo v scenariju izpostavljenosti, pri čemer jih ni treba še enkrat navesti tudi v pododdelku 8.2 varnostnega lista, kadar je varnostnemu listu priložen scenarij izpostavljenosti.

Da bi se zagotovilo dosledno in uporabnikom prijazno izvajanje teh zahtev, je treba upoštevati naslednje smernice[133]:

- Priloga II razlikuje med delovnimi pogoji v pododdelku 7.1 („varnostni ukrepi za varno ravnanje“ s snovjo ali zmesjo) in „nadzorom izpostavljenosti“ v pododdelku 8.2. Vendar so nekateri ukrepi navedeni v obeh oddelkih.
- Priloga II določa, da je treba v varnostnih listih uporabljati jasen in natančen jezik. Izjave, kot sta na primer „izogibajte se vdihavanju hlapov“ ali „izogibajte se stiku s kožo“, ne izpolnjujejo zahtev v zvezi z opisom načina, na katerega je mogoče zagotoviti nadzor izpostavljenosti[134].
- Opis ukrepov za obvladovanje tveganja v zvezi z uporabami, zajetimi v priloženih scenarijih izpostavljenosti, mora biti vključen v oddelek 8 ali scenarije izpostavljenosti, priložene varnostnemu listu (če je to ustrezno). Kadar so informacije

133 Upoštevajte, da tukaj navedena priporočila ne izključujejo možnosti, da se nova in posodobljena praktična priporočila za prenos informacij iz scenarija izpostavljenosti v glavno besedilo varnostnega lista spremenijo na podlagi sedanjih in prihodnjih projektov. V tem primeru bodo posodobljene tudi te smernice.

134 Glejte npr. točko 0.2.4 dela A iz Priloge II.

o ukrepih za obvladovanje tveganja vključene v scenarij izpostavljenosti, je priporočljivo v pododdelku 8.2 varnostnega lista navesti posebno sklicevanje na ustrezen scenarij izpostavljenosti, ki vsebuje zadevne informacije. V pododdelku 8.2. je priporočljivo navesti tudi povzetek ukrepov za obvladovanje tveganja (npr. vrsta ukrepa za obvladovanje tveganja). OPOMBA: Uredba REACH določa, da so vse posebne določbe glede nadzora izpostavljenosti iz Priloge II (pododdelek 8.2 Priloge II in povezani pododdelki) navedene v pododdelku 8.2 ali scenarijih izpostavljenosti, priloženih varnostnemu listu. Če del podatkov, ki jih je treba predložiti v skladu s pododdelkom 8.2 Priloge II, ni naveden v priloženem scenariju izpostavljenosti, morajo biti ti podatki navedeni v pododdelku 8.2 varnostnega lista.

- Pododdelek 7.1 varnostnega lista mora vsebovati ukrepe za nadzor tveganj pri ravnanju s snovmi ali zmesmi. Ti ukrepi so zelo različni in vključujejo področja, kot so zasnova in zgradba sistema dela, ustrezna in redno vzdrževana oprema, najkrajše možno trajanje in obseg izpostavljenosti z organizacijskimi ukrepi, splošni ukrepi za prezračevanje in primerno higieno[135]. Priporočeno je, da se ti opisi ukrepov ne ponovijo v vseh scenarijih izpostavljenosti, priloženih varnostnemu listu, saj niso prilagojeni posamezni uporabi, razen če so pomembni za določen scenarij izpostavljenosti (npr. ker izhajajo iz ocene).
- Pododdelek 7.3 je v primeru razširjenega varnostnega lista manj pomemben, saj vsebuje posebna navodila za določene končne uporabe, pri čemer bi morale biti te informacije vključene v scenarij izpostavljenosti, povezan s končno uporabo snovi (npr. v zmesi) ali življenjskim ciklom izdelka (kadar je snov sestavina izdelka). V tem pododdelku mora biti navedeno sklicevanje na ustrezen scenarij izpostavljenosti. Vendar lahko registracijski zavezanec v ta pododdelek vključi tudi sklicevanje na informacije glede varne uporabe snovi v končnih izdelkih (npr. komplet za nadzor tveganja v zvezi z uporabo izdelkov, ki vsebujejo izocianid), če ima te informacije na voljo.
- Pododdelek 8.2 vsebuje ukrepe, povezane z uporabo posameznih varovalnih ukrepov (npr. osebne varovalne opreme). Uporaba osebne varovalne opreme se v obstoječi zakonodaji Unije v zvezi zdravjem na delovnem mestu običajno uporablja kot skrajna možnost za upravljanje tveganj. Osebno varovalno opremo je treba uporabljati skupaj z drugimi ukrepi za nadzor, kot so zasnova procesov (npr. stopnja zadrževanja, zaprti procesi, lokalna ekstrakcija), zasnova izdelkov (npr. nizka stopnja oddajanja prahu), delovni prostor (zračenje za redčenje) in delovne metode (avtomatizacija). Osebno varovalno opremo je treba uporabljati kot dodatni ukrep za obvladovanje tveganj, kadar drugi ukrepi ne zagotavljajo nadzora tveganja, ali v nekaterih primerih kot samostojni ukrep za obvladovanje tveganja (npr. za kratkotrajne dejavnosti, ki se ne izvajajo pogosto, ali za uporabo strokovnjakov), kot so čiščenje in vzdrževanje, nameščanje nove opreme ali ročno škropljenje zunaj prostorov obrata. Če je varnostnim listom priloženih več scenarijev izpostavljenosti, osebna varovalna oprema glede na delovne pogoje posameznega scenarija izpostavljenosti, ki se lahko razlikujejo, morda ni potrebna. Zato je v vsakem scenariju izpostavljenosti priporočljivo navesti vrsto in tehnične podatke o zahtevani osebni varovalni opremi (če je potrebna), podatek, za katera opravila/dejavnosti je potrebna (npr. čiščenje/vzdrževanje), in podatek o njeni učinkovitosti, medtem ko je treba v pododdelku 8.2 navesti vrste osebne varovalne opreme, potrebne za zagotavljanje zaščite pred nevarnostmi, povezanimi s snovjo.
- Priloga II posebej ne navaja ukrepov za obvladovanje tveganja in delovnih pogojev, povezanih s potrošniki, vendar navaja, da morajo biti ukrepi za obvladovanje tveganja za vse identificirane uporabe opisani v oddelku 8 varnostnega lista. Informacije o morebitni izpostavljenosti potrošnikov posamezni snovi je treba vključiti v poročilo o kemijski varnosti za snov, če je predvideno, da se lahko snov uporabi v proizvodih za potrošnike (v zmeseh ali izdelkih). Zato je priporočljivo, da se v

135 Več informacij je na voljo v delu I poglavja 2 v Praktičnem vodniku EU v zvezi z Direktivo 98/24/ES.

pododdelek 8.2 (na primer tako, da se po točki 8.2.3 doda nov naslov „uporabe potrošnikov", kot je navedeno v Prilogi II) v razširjenem varnostnem listu vključijo informacije (ali navede podatek, da so priloženi tudi scenariji za potrošnike) o vključitvi ukrepov, povezanih z uporabami potrošnikov za snov (kot tako ali v zmeseh), uporabno dobo snovi v izdelkih ali informacijami z etikete proizvoda (npr. v primeru biocidov ali fitofarmacevtskih sredstev). Te informacije so v skladu z uredbo REACH pomembne za nadaljnje uporabnike, če i) dajejo zmes v promet za uporabo s strani splošne javnosti in/ali ii) snovi ali zmesi predelujejo v izdelke. Prav tako se lahko na podlagi teh informacij izboljša sporočanje v zvezi s snovmi, ki vzbujajo zelo veliko zaskrbljenost, za katere je treba v skladu s členoma 7 in 33 uredbe REACH predložiti nasvete za nadzor tveganja pri uporabah potrošnikov in snoveh v izdelkih.

Standardne fraze za informacije v scenariju izpostavljenosti

Sektorske organizacije, registracijski zavezanci in nadaljnji uporabniki si na različnih stopnjah prizadevajo za ustvarjanje „kataloga standardnih fraz", da bi se poenostavila in izboljšala učinkovitost sporočanja vzdolž dobavne verige. Zaradi uporabe standardnih fraz je usklajevanje sporočanja tveganj lažje, pri čemer uporaba takih fraz omogoča tudi prevajanje nasvetov za nadzor tveganja v vse nacionalne jezike (v skladu z uredbo REACH). Usklajen katalog standardnih fraz za sporočanje nasvetov za nadzor tveganja je objavljen in je na voljo na internetu[136]. Uporabniki orodja agencije ECHA za pripravo ocene kemijske varnosti in poročila o kemijski varnosti (Chesar) lahko ta katalog uvozijo ter pri sestavljanju svojih scenarijev izpostavljenosti za sporočanje uporabijo standardne fraze[137].

136 http://www.esdscom.eu/english/euphrac-phrases/.
137 Orodje in gradivo za podporo sta na voljo na naslovu chesar.echa.europa.eu/sl.

Dodatek 2. Varnostni list za posebne zmesi

Uvod: Kaj so posebne zmesi?

Posebne zmesi[138] so zmesi, katerih skupna značilnost je, da se lastnosti snovi, ki jih sestavljajo, spremenijo pri vključitvi **v matriks zmesi** (polimerni, keramični ali kovinski matriksi). Vključitev teh sestavnih snovi v trdne matrikse vpliva zlasti na njihovo **razpoložljivost** za izpostavljenost in sposobnost izražanja katerih koli ekotoksikoloških/strupenih lastnosti. Primeri posebnih zmesi so: zlitine, gumijeve spojine.

Opomba: Največ izkušenj s posebnimi zmesmi je pri zlitinah, zato se ta dodatek nanaša predvsem na pripravo varnostnega lista za „zlitine kot posebne zmesi". Na podlagi predhodnih dokazil pa se lahko podobno sklepanje uporablja tudi za druge posebne zmesi. Kljub temu je zelo priporočljivo – vendar presega možnosti in področje uporabe tega dodatka, ki temelji le na izkušnjah kovinske panoge – preverjati veljavnost predlaganega načina tudi pri drugih primerih posebnih zmesi.

Rezultat vključitve kovinskega ali anorganskega iona v matriks je, da samo njegova prisotnost v posebni zmesi ne prenese vedno bioloških lastnosti kovinskega/anorganskega iona na to posebno zmes; najpomembnejši dejavnik za določitev strupenosti kovin in mineralov je 1) razpoložljivost iona na mestu delovanja v organizmu, 2) sposobnost različnih strupenih lastnosti delcev posebne zmesi.

Podatki o razpoložljivosti se lahko pridobijo iz virov *in vivo* (toksikokinetika ali toksikološki preskusi, ki zagotavljajo podatke o izpostavljenosti in učinku) ali z metodami *in vitro*. *In vitro* se meri sproščanje kovine ali kovinskega iona v simuliranih bioloških tekočinah (na primer *preskusi biološke dostopnosti* v želodčni tekočini, črevesni tekočini, umetnem potu, pljučni/alveolarni tekočini itd.) ali vodi (*protokol preobrazbe raztapljanja*) kot odraz njihove razpoložljivosti. Z uporabo teh nastavitev je možno primerjati sproščanje ionov iz posameznih sestavin v primerjavi s sproščanjem iz sestavin, vključenih v matriks (na primer kovinske sestavine zlitine v primerjavi s kovinami v zlitini).

Zanesljive podatke, ki prikazujejo razlike pri sproščanju ali izražanju strupenosti, je treba uporabiti v scenarijih izpostavljenosti, da se izboljšajo predlagani ukrepi za obvladovanje tveganja in delovni pogoji, na primer z uporabo pristopa kritične sestavine. Ocena sproščanj in kako se ta obravnavajo v okviru scenarijev izpostavljenosti se dokumentirata v poročilu o kemijski varnosti.

Kje bo koncept posebnih zmesi vplival na vsebino varnostnega lista?

„Vključitev v matriks" in njen vpliv na razpoložljivost sestavin se lahko za zdaj obravnavata v oddelku 8 varnostnega lista „Nadzor izpostavljenosti/osebna zaščita". Predlagani ukrepi za obvladovanje tveganja se lahko izboljšajo, če so na voljo zanesljivi podatki in informacije, ki dokumentirajo sproščanje, razpoložljivost in/ali izražanje različnih strupenosti. Če zanesljivi podatki niso na voljo, se bo posebna zmes po privzeti nastavitvi obravnavala kot preprosta zmes in uporabljala se bodo pravila za zmes.

Ograda: poteka delo pri ocenjevanju možnosti za vključitev obravnave biološke razpoložljivosti pri razvrščanju zlitine kot posebne zmesi. To lahko nekoliko vpliva na podatke, navedene v oddelku 2: Določitev nevarnosti.

138 „Posebne zmesi" kot take v členu 3 uredbe REACH niso opredeljene. Vendar se vrsta sestavin, na katere naj bi se nanašal izraz v uredbi REACH, lahko povzame iz besedila uvodne izjave 31 uredbe REACH (kakor je bila spremenjena – prvotno se je nanašala na „posebne pripravke") in Priloge I o oceni kemijske varnosti (točka 0.11).

Kako izboljšati predlagane ukrepe za nadzor izpostavljenosti/osebno zaščito s podatki o posebnih zmeseh:

- običajno lahko proizvodnja posebne zmesi vključuje niz sestavin. Proizvajalec posebne zmesi, ki mora pripraviti varnostni list za posebno zmes, lahko prejme veliko količino podatkov, iz katerih bo zaradi različnih lastnosti, različnih scenarijev izpostavljenosti itd. težko ugotovil in izluščil *ključne in ustrezne podatke* za vključitev v svoj varnostni list;
- kot prvi korak se predlaga, da formulator, ki je odgovoren za pripravo varnostnega lista za zlitino, zbere vse ustrezne podatke o sestavinah zmesi in celotni zmesi v preglednici ali podobni obliki (glejte tabelo s primerom, navedeno za snov pri obravnavi DNEL in PNEC v pododdelku 8.1 v poglavju 3 tega dokumenta) in nato izpiše podatke, potrebne za ustrezne oddelke varnostnega lista za sestavine.

Na podlagi zbranih podatkov in njihove kakovosti/zanesljivosti se bo moral formulator odločiti, ali ima dovolj informacij za obravnavo svoje zmesi kot posebne zmesi (z morebitnimi izboljšavami ukrepov za obvladovanje tveganja) ali ne. To bo treba dokumentirati, da bo lahko uporabnik varnostnega lista razumel vse izboljšave, ki izhajajo iz uporabe podatkov o razpoložljivosti.

Primer: podatki o razpoložljivosti se lahko uporabijo za izboljšanje ukrepov za obvladovanje tveganja in delovnih pogojev.

Izpostavljenost zlitinam v obliki praška in trdni obliki

Pri ravnanju z grobimi praški (ki se ne vdihavajo) in trdnimi oblikami (> 20 µm), je izpostavljenost z vnosom prek dihalnih poti manj pomembna. V tem primeru sta za zdravje ljudi pomembnejši nevarnosti oralna in dermalna izpostavljenost. Strupenost, ki izhaja iz teh načinov izpostavljenosti, je odvisna od razpoložljivosti ionov na ciljnih mestih. Ta razpoložljivost se lahko oceni *in vitro* z merjenjem sproščanja ionov iz zlitine v želodčni tekočini in potu ter primerjavo s sproščanjem iz sestavin. Rezultati preskusov razpoložljivosti pri zlitinah se lahko uporabljajo za izboljšanje obravnave dejanskih izpostavljenosti „zlitini“ v primerjavi z dejansko izpostavljenostjo „kovinam v zlitini“. Če se z vključitvijo v matriks izpostavljenost zmanjša, se lahko uporabijo manj strogi ukrepi za zmanjševanje tveganja.

Dodatek 3. Posebna vprašanja, pomembna za pripravo varnostnih listov za predelane snovi v zmeseh[139]

Razlog za vključitev tega dodatka

Člen 2(2) uredbe REACH določa, da *„[o]dpadki, kakor je opredeljeno v Direktivi 2006/12/ES[140] Evropskega parlamenta in Sveta, ne pomenijo snovi, zmesi ali izdelka v smislu člena 3 te uredbe“.* Zato zahteve uredbe REACH glede snovi, zmesi in izdelkov ne veljajo za odpadke[141].

Če se snov ali zmes predela iz odpadkov in material „preneha biti odpadek", zahteve uredbe REACH praviloma veljajo na enak način kot za kateri koli drugi material, z več pogojno dodeljenimi izjemami. Ustrezno zakonodajo, ki velja za te prehode, in pogoje za dodeljevanje izjem podrobneje obravnavajo *Smernice o odpadkih in predelanih snoveh*. *Smernice o odpadkih in predelanih snoveh* vsebujejo zlasti drevo odločanja, ki omogoča potrditev, ali je v skladu z uredbo REACH potreben varnostni list za predelano snov ali ne. Ko je ugotovljeno, da je predelana snov ali zmes prenehala biti odpadek, so ta merila in zahtevana vsebina varnostnega lista, ki iz njih izhaja, v bistvu enaka, kot za vsako drugo snov ali zmes (kot je podrobneje obravnavano v teh smernicah).

Če se v procesu predelave pridobi „nova" snov, se obravnava z običajnimi določbami glede registracije v skladu z uredbo REACH.

Kadar se ugotovi, da je snov ali zmes dejansko prenehala biti odpadek, člen 2(7)(d) uredbe REACH omogoča nekatera izvzetja:

„2.7 Iz naslovov II, V in VI se izvzame naslednje:

[…]

(d) snovi kot take, v zmeseh ali izdelkih, ki so bile registrirane v skladu z naslovom II in so predelane v Skupnosti, če:

(i) je snov, ki je nastala v procesu predelave, ista kot snov, ki je bila registrirana v skladu z naslovom II, in

(ii)ima predelovalni obrat na voljo informacije, zahtevane v skladu s členom 31 ali 32 v zvezi s snovjo, ki je bila registrirana v skladu z naslovom II.“

Zato lahko predelovalec pripravi varnostni list, v katerem ni navedena registracijska številka. Morda želi to pojasniti v varnostnem listu[142].

V skladu s členom 2(7)(d) se nekatere snovi lahko izvzamejo tudi iz zahteve glede izvedbe ocene kemijske varnosti, izdelave poročila o kemijski varnosti in morda tudi priprave scenarija izpostavljenosti, kar izhaja predvsem iz člena 14(4) uredbe REACH (ki je tudi del Naslova II).

Naslov II obravnava registracijo snovi, Naslov V zahteve za nadaljnje uporabnike in Naslov VI evalvacijo. Ta izvzetja očitno ne zajemajo Naslova IV (Obveščanje v dobavni verigi), ki vključuje zahteve iz člena 31 (in tudi zahteve iz člena 32) glede zagotavljanja varnostnih

139 Ta dodatek je treba brati skupaj s *Smernicami o odpadkih in predelanih snoveh* agencije ECHA (na voljo na naslovu: echa.europa.eu/sl/guidance-documents/guidance-on-reach).

140 Razveljavljena z Direktivo 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. novembra 2008 o odpadkih in o razveljavitvi nekaterih direktiv (okvirna direktiva o odpadkih).

141 Dodatna pojasnila o tem izvzetju so navedena v *Smernicah za registracijo*,

echa.europa.eu/sl/guidance-documents/guidance-on-reach (poglavje 1.6.3.4).

142 Glejte besedilo in primere v poglavju 3, v obravnavi pododdelka 1.1 teh smernic.

listov, kadar je to primerno, za predelane snovi in zmesi, ki so prenehale biti odpadki (in tudi zahteve iz člena 32).

Čeprav morajo biti za uporabo izvzetij v skladu z opredelitvijo predelovalnemu obratu na voljo podatki o snovi ali zmesi, ki jih zahteva člen 31 ali 32, izhaja (na primer iz sprememb profila nečistoč ali drugih vidikov sestave predelane snovi v primerjavi s prvotno registriranimi snovmi) nekaj vprašanj, ki lahko vplivajo na varnostni list, pripravljen za predelano snov ali zmes. Vprašanja nastajajo tudi zaradi prekinitve prenosa podatkov o scenarijih izpostavljenosti po dobavni verigi, ki se ustavi zaradi začasne spremembe stanja snovi ali zmesi v odpadek ali stanja, ko je „prenehala biti odpadek“. Ta vprašanja so v nadaljevanju podrobneje obravnavana, kolikor vplivajo na vsebino varnostnega lista.

Sestava predelanih snovi in zmesi

Za predelane materiale, sestavljene predvsem iz snovi, ki v procesu predelave niso bile kemijsko spremenjene, so sestavne snovi kot take ali v zmeseh na splošno znane in že registrirane.

Med prvotno proizvodnjo je (so) lahko bila(-e) glavna(-e) snov(-i) kombinirane z različnimi drugimi snovmi (morda skupaj s stabilizatorji). Večina snovi (ali dodatkov) se bo še vedno proizvajala in zato registrirala v skladu z uredbo REACH. Vendar so lahko druge snovi (ali dodatki) prostovoljno ali z regulativnim ukrepom izključeni iz proizvodnje, čeprav so še več let prisotni v odpadnih materialih.

Nekatere panoge, ki izvajajo predelavo, že imajo sorazmerno lahek dostop do potrebnih podatkov o snoveh/zmeseh, ki jih proizvajajo in dobavljajo, kar jim omogoča pripravo varnostnega lista v skladu s členom 31 in Prilogo II k uredbi REACH. Za druge je morda potrebna dodatna preučitev vprašanj, kot je „identičnost“.

Ocenjevanje uporabnosti razpoložljivih podatkov iz varnostnega lista in „identičnosti“ predelanih snovi

Predelovalec se mora tudi pri pripravi lastnega varnostnega lista na podlagi razpoložljivih varnostnih listov za snovi, predelane iz odpadkov, prepričati, da se vsi podatki, na katere se opira pri pripravi varnostnega lista, nanašajo na snovi, ki so identične snovem v predelanem materialu.

Dodatna obravnava „identičnosti“ v okviru predelanih snovi je na voljo v *Smernicah o odpadkih in predelanih snoveh* agencije ECHA. Te zlasti navajajo, da *„mora odločitev o identičnosti temeljiti na glavnih sestavinah. Podatki o nečistočah praviloma ne spreminjajo sklepa o identičnosti*“[143].

Priprava varnostnega lista z uporabo splošnih podatkov

Če se za pripravo varnostnega lista uporabljajo splošni podatki o vhodnem materialu, mora obstajati postopek za ugotavljanje zaupanja v zanesljivost teh podatkov. Takšen postopek lahko zajema, na primer:

- ocenite znane podatke o odpadnem materialu, iz katerega se predela snov. To vključuje podatke o sestavi odpadkov in vso znano preteklost materiala kot takega, kadar je to primerno:
    - prejšnja uporaba,

143 Podatke o nečistočah je treba upoštevati za vprašanja, kot so razvrščanje in označevanje ter priprava varnostnih listov.

  - ravnanje in skladiščenje na stopnjah uporabe, odpadka in prevoza,
  - vsaka izvedena obdelava (na primer med ponovno obdelavo);
- ocenite in, če je primerno, zabeležite celotne znane vsebine, vključno s prvotnim(-i) materialom(-i) in vsemi morebitnimi prisotnimi dodatki, ki so bili uporabljeni v prvotni uporabi (na primer primešane snovi, premazi, barvila ali stabilizatorji). Podatki o snoveh in zmeseh, ki so prisotne v odpadkih, in njihovih relativnih količinah bodo omogočili pridobitev in uporabo podatkov iz varnostnih listov kot podlago za varnostne liste za recikliran material. Na primer, če so v recikliranem materialu prisotne snovi, ki so predmet omejitev, izpolnjujejo merila za razvrstitev kot nevarne v skladu z uredbo CLP, so opredeljene kot CMR, PBT, vPvB ali so na seznamu kandidatnih snovi, je treba ugotoviti kemijsko sestavo celotne takšne vsebine;
- opredelite vhodno surovino in predelano(-e) snov(-i), da določite povprečno vsebnost vsake ustrezne snovi in verjetno območje njene vsebnosti v kateri koli zmesi (zgornjo in spodnjo mejo). Namesto tega se lahko določi profil nevarnosti predelane zmesi. Ti podatki se lahko uporabljajo za oceno tveganj in določitev ukrepov za obvladovanje tveganj za sprejete uporabe v varnostnem listu.

Za predelane snovi (enako kot za druge snovi), ki vsebujejo razvrščene nečistoče, ki prispevajo k razvrstitvi, je treba nečistoče navesti.

Pri tem ni pomembno, da prisotnost nečistoč kot takih ne zahteva obvezne predložitve varnostnega lista v skladu s členom 31(1) uredbe REACH. Te obveznosti lahko nastanejo le na podlagi zahtev iz člena 31(3).

Druge posledice izvzetja v skladu s členom 2(7)(d), ki so pomembne za varnostne liste

Predelovalcu, ki ima na voljo potrebne informacije za isto snov in se zato lahko opira na izvzetja v skladu s členom 2(7)(d) uredbe REACH (čeprav registracija iste snovi ne obsega uporabe predelane snovi), ni treba:

- pripraviti scenarija izpostavljenosti za uporabo predelane snovi;
- registrirati predelane snovi;
- prijaviti uporabe predelane snovi.

Vendar mora upoštevati razpoložljive podatke in v varnostnem listu, če je to primerno, navesti podatke o ustreznih ukrepih za obvladovanje tveganja.

Varnostni list je treba pripraviti v skladu z besedilom člena 31 in Prilogo II k uredbi REACH. Če je primerno, je treba upoštevati smernice v osrednjem delu tega dokumenta, skupaj z dodatnimi smernicami za posebne uporabe iz Dodatka ali *Smernic o odpadkih in predelanih snoveh*.

Trgovinska združenja, ki zastopajo določene panoge predelave materialov, lahko svojim članom zagotovijo primere za uporabo teh smernic. Morda želijo pripraviti dodatne smernice za vsa vprašanja, ki so značilna za tok njihovega materiala.

Dodatek 4. Glosar/seznam kratic

Seznam kratic	
ADN	Evropski sporazum o mednarodnem prevozu nevarnega blaga po celinskih plovnih poteh
ADR	Evropski sporazum o mednarodnem cestnem prevozu nevarnega blaga
ATE	Ocena akutne strupenosti
CAS#	Številka Službe za izmenjavo kemičnih izvlečkov
CEN	Evropski odbor za standardizacijo
CLP	Uredba o razvrščanju, označevanju in pakiranju snovi ter zmesi; Uredba (ES) št. 1272/2008
CMR	Snov, ki je rakotvorna, mutagena ali strupena za razmnoževanje
CSA	Ocena kemijske varnosti
CSR	Poročilo o kemijski varnosti
DČ	Države članice
DNEL	Izpeljana raven brez učinka
DPD	Direktiva o nevarnih pripravkih; Direktiva 1999/45/ES
DSD	Direktiva o nevarnih snoveh; Direktiva 67/548/EGS
DU	Nadaljnji uporabnik
ECHA	Evropska agencija za kemikalije
EGP	Evropski gospodarski prostor (EU + Islandija, Lihtenštajn in Norveška)
EGS	Evropska gospodarska skupnost
EINECS	Evropski seznam kemičnih snovi, ki so na trgu

ELINCS	Evropski seznam novih snovi
EN	Evropski standard
EQS	Okoljski standard kakovosti
ES	Evropska skupnost
EU	Evropska unija
Euphrac	Evropski katalog stavkov
EWC	Evropski katalog odpadkov (nadomeščen z LoW – glejte v nadaljevanju)
Forum SIEF	Forum za izmenjavo informacij o snoveh
GES	Splošni scenarij izpostavljenosti
GHS	Globalno usklajeni sistem
IATA	Mednarodno združenje letalskih prevoznikov
ICAO-TI	Tehnična navodila za varen zračni prevoz nevarnega blaga
IMDG	Mednarodni kodeks za prevoz nevarnega blaga po morju
IMSBC	Mednarodni kodeks za prevoz trdnih tovorov v razsutem stanju po morju
IT	Informacijska tehnologija
IUCLID	Enotna mednarodna zbirka podatkov o kemikalijah
IUPAC	Mednarodna zveza za čisto in uporabno kemijo
JRC	Skupno raziskovalno središče
Kow	Porazdelitveni koeficient oktanol/voda
LC50	Smrtonosna koncentracija za 50 % preskusne populacije

LD50	Smrtonosni odmerek za 50 % preskusne populacije (povprečni smrtonosni odmerek)
LE	Pravna oseba
LoW	Seznam odpadkov (glejte http://ec.europa.eu/environment/waste/framework/list.htm)
LR	Glavni registracijski zavezanec
M/I	Proizvajalec/uvoznik
MSDS	Varnostni list sestavin
MSP	Mala in srednja podjetja
OC	Delovni pogoji
OECD	Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj
OEL	Mejna vrednost izpostavljenosti na delovnem mestu
OR	Edini zastopnik
OSHA	Evropska agencija za zdravje in varnost pri delu
OVO	Osebna varovalna oprema
PBT	Snovi, ki so obstojne, se kopičijo v organizmih in so strupene
PEC	Predvidena koncentracija z učinkom
PNEC(s)	Predvidena(-e) koncentracija(-e) brez učinka
QSAR	Kvantitativno razmerje med strukturo in aktivnostjo
R in O	Razvrščanje in označevanje
REACH	Uredba o registraciji, evalvaciji, avtorizaciji in omejevanju kemikalij; Uredba (ES) št. 1907/2006
RID	Predpisi o mednarodnem prevozu nevarnih snovi po železnici

RIP	Izvedbeni projekt REACH
RMM	Ukrep za obvladovanje tveganja
SCBA	Zaprti dihalni aparat
STOT	Specifična strupenost za ciljne organe
(STOT) RE	Ponavljajoča se izpostavljenost
(STOT) SE	Enkratna izpostavljenost
SVHC	Snovi, ki vzbujajo veliko zaskrbljenost
Številka ES	Številka EINECS in ELINCS (glejte tudi EINECS in ELINCS)
UFI	Enolični identifikator formule
UL	Uradni list
VL	Varnostni list
vPvB	Snov, ki je zelo obstojna in se zelo lahko kopiči v organizmih
ZN	Združeni narodi

1

EVROPSKA AGENCIJA ZA KEMIKALIJE
P.O. BOX 400,
FI-00121 HELSINKI, FINSKA
ECHA.EUROPA.EU

LOREM IPSUM DOLOR SIT AMET